

Vecsés Város Környezetvédelmi Programja 2016-2020

Készítette:

MEGÉRTI Magyar Energetikai Gazdaságtervezési és Értékelési Tanácsadó Iroda Kft

**Vecsés Város Önkormányzatának megbízásából a
Vecsés Város központ-fejlesztő Projekt Nonprofit Kft. koordinálásában**

Budapest-Vecsés, 2017. március

Készítők:

Czira Dóra, geográfus (MEGÉRTI Kft.)

Dr. Czira Tamás geográfus-hidrológus, térinformatikus (MEGÉRTI Kft.)

Dobozi Eszter, geográfus, környezetvédelmi szakigazgatásszervező (MEGÉRTI Kft.)

Rideg Adrienn, környezetmérnök (MEGÉRTI Kft.)

Dr. Pálvölgyi Tamás, meteorológus, egyetemi docens (Env-in-Cent Kft.)

Szabó Éva Enikő, biológus, terület- és településfejlesztési szakértő (Env-in-Cent Kft.)

Simon Andrea, környezetmérnök (Env-in-Cent Kft.)

Dr. Buna Béla, közlekedésmérnök, villamosmérnök, környezetmérnök ("FRAMA" 01 dBH Kft.)

Harmathné Buna Viktória, tájépítész mérnök ("FRAMA" 01 dBH Kft.)

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. HELYZETÉRTÉKELÉS	7
1.1. Környezeti elemek állapota	7
1.1.1. Levegőminőség és klimatikus viszonyok	7
1.1.2. Zajterhelés	9
1.1.3. Felszíni és felszín alatti vizek állapota	11
1.1.4. Természeti környezet állapota	15
1.1.5. Zöldfelületek állapota	18
1.2. Környezet állapotát befolyásoló főbb hatótényezők átfogó értékelése	20
1.2.1. Energiagazdálkodás	20
1.2.2. Közlekedés	22
1.2.3. Épített környezet	24
1.2.4. Hulladékgazdálkodás	26
1.2.5. Gazdasági tevékenység	27
1.3. SWOT elemzés	29
1.3.1. Tematikus SWOT elemzés	29
1.3.2. Környezeti konfliktuspontok, problémák és értékek	41
1.4. Korábbi Környezetvédelmi Programok értékelése	44
1.5. Kapcsolódó stratégiai háttér	49
2. VECSES VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2016-2020 CÉLRENDSZERE	53
2.1. Jövőkép – Harmóniában a városi környezettel	53
2.2. Átfogó cél	54
2.3. Stratégiai célok	55
2.4. Tematikus célok	56
3. VECSES VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2016-2020 STRATÉGIAI BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI, INTÉZKEDÉSI TERV	59
3.1. Levegőminőség és zajterhelés	59
3.1.1. Levegőminőség javítása	59
3.1.2. Zajterhelés mérséklése	60
3.2. Víztisztítás és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)	62
3.2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	62
3.2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése	64
3.2.3. Csapadékvíz elvezetés	65
3.2.4. Szennyvízelvezetés, - tisztítás	66
3.3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás	67
3.3.1. Természeti és táji értékeinek védelme	67
3.3.2. Zöldfelületgazdálkodás	68

3.4. Környezet és egészség	69
3.4.1. Biológiai allergének	69
3.4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	70
3.4.3. Élelmiszerbiztonság	72
3.5. Épített környezet	73
3.5.1. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása, megújulók alkalmazása az épületekben	73
3.5.2. Klímaváltozás hatása az épületállományra	74
3.5.3. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	75
3.5.4. Műemlékvédelem	76
3.5.4. Fényszennyezés	77
3.6. Közlekedés	79
3.6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás	79
3.6.2. Közösségi közlekedés	80
3.6.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása	82
3.7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság	83
3.7.1. Hulladékgazdálkodás	83
3.7.2. Közterületek tisztasága	85
4. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2016-2020 VÉGREHAJTÁSÁNAK STRATÉGIAI ESZKÖZEI	87
4.1. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel, szemléletformálás	87
4.1.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás	87
4.1.2. Környezeti információhoz való hozzáférés	90
4.1.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel	91
4.2. A beavatkozások megvalósításának ütemezése, költségigénye	92
4.2.1. Jogi, szabályozási eszközök	92
4.2.2. A végrehajtás pénzügyi feltételei	97
4.2.3. A végrehajtás ütemterve	98
4.2.4. A Program előrehaladásának nyomonkövetése: monitoring és értékelés	106

BEVEZETÉS

Vecses város hosszú távú fenntartható fejlődése, az itt élő lakosok növekvő jóléte csak a környezetvédelmi érdekek figyelembevételével és érvényesítése mellett érhető el. A környezeti elemek védelme, a környezeti terhelések és igénybevételek mérséklése, valamint megszüntetése, a természeti környezet megóvása mind-mind közvetlenül hozzájárulnak a településen élők egészségi állapotának javításához, közérzetének növeléséhez. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy egy település életében a környezeti szempontok mellett számos gazdasági, társadalmi peremfeltétel is döntő jelentőséggel bír. A környezetvédelmi program küldetése éppen az, hogy a környezeti célok és azok eléréséhez vezető feladatok kijelölésével hangsúlyossá és egyértelművé tegye a komplexen értelmezett – társadalmi, gazdasági, és természeti folyamatokra is kiterjedő – fenntartható városfejlesztésen belül a környezeti szempontrendszer jelentőségét és ezáltal érvényt szerezzen a környezeti elemek védelmének, a természeti környezet megőrzését szolgáló érdekeknek.

Vecses városa eddig is elkötelezettje volt a környezeti értékek megőrzésének, a lakosok egészségét veszélyeztető, környezeti jellegű terhelések mérséklésének és megszüntetésének. Ennek megfelelően 2009 novemberében elkészült a város 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi programja, továbbá a település képviselő testülete számos helyi rendeletben szabályozta a környezetet veszélyeztető, illetve károsító tevékenységek végzésének rendjét, illetve rendelte el azok végzésének tilalmát. Jelen dokumentum az elmúlt évek során felhalmozódott tapasztalatok alapján, a város lehetőségeire, teherbíró képességére tekintettel fogalmazza meg a Vecses városa előtt álló környezetvédelmi kihívásokat és az azokra adandó, elkövetkező években esedékes válaszlehetőségeket.

Vecses város Környezetvédelmi Programja (a továbbiakban: VKP) messzemenően épít az ország környezetvédelmi irányú feladatait összegző IV. Nemzeti Környezetvédelmi Programra, továbbá az azzal összhangban álló Pest megyei Környezetvédelmi Programra, elvi, tartalmi megközelítése egyezik a nevezett stratégiai dokumentumokéval. Emellett természetesen figyelembe veszi a város fejlesztésére vonatkozó tervekben, így mindenekelőtt az Integrált Településfejlesztési Stratégiában, Hosszútávú Településfejlesztési Konceptióban, valamint Gazdaságfejlesztési Stratégiában foglaltakat is. A VKP összességében a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program megközelítését és céljait hozza összhangba Vecses adottságaival és fejlesztési lehetőségeivel.

A Vecses városa előtt álló környezetvédelmi célú feladatok kijelölése a környezeti elemek állapotának, továbbá az azt befolyásoló fő hatótényezőknek az átfogó értékelése alapozza meg. E helyzetfeltáró rész fő megállapításait a környezeti szempontú SWOT értékelés, továbbá a településre jellemző környezeti konfliktuspontokat magába foglaló táblázat foglalja össze és teszi átláthatóvá. Mindezek – továbbá a helyi stratégiai fejlesztési dokumentumokban foglaltak alapján – kijelölésre került a VKP célrendszere.

A VKP átfogó célja a városi környezetpolitika keretrendszerének rögzítése, amely a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése által a településen élők egészségi állapotának és

életminőségének, valamint a település közigazgatási területén lévő környezeti elemek minőségének javítását szolgálja.

Az átfogó cél elérése érdekében a VKP az alábbi négy specifikus célkitűzést jelöli ki:

- az emberi egészség környezeti előtételeinek javítása;
- természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése;
- erőforrás-takarékosság és -hatékonyság érvényesítése a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során;
- környezeti tudatosság emelése.

A specifikus célkitűzések alá rendelve 16 db tematikus célkitűzés, illetve ezekhez sorolva 36 db tematikus intézkedési irány konkretizálja a település területére vonatkozó környezetvédelmi vonatkozású elvárásokat. Ezek elérését szolgálja a VKP-ban definiált 58 db feladat, amelyeket az áttekinthetőség érdekében nyolc tematikus fejezet tartalmaz.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

1.1. Környezeti elemek állapota

1.1.1. Levegőminőség és klimatikus viszonyok

Vecsés Budapest szomszédságában, a főváros szennyezőanyag kibocsátása által is befolyásolt térségben, a *légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet* meghatározása szerint a „Budapest és környéke légszennyezettségi zónában” helyezkedik el. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat automata állomásai közül Vecséshez közel, annak központjától mindössze 7 km-e, a vecsésihez hasonló – kertvárosias, kisvárosias – települési környezetben helyezkedik el a Budapest XVIII. kerület, Gilice téri állomás, így az itt mért értékek jellemzőnek tekinthetők Vecsés átlagos légszennyezettségére vonatkozóan is. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapján elérhető legfrissebb, 2014-re vonatkozó éves összesítő értékelés alapján a Gilice téri automata mérőállomáson mért összesített légszennyezettségi indexek a vizsgált komponensek esetében a következők voltak.

Mérőállomás	Légszennyezettségi index (2014)							A legmagasabb indexű komponens mértéke (2014)
	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	CO	O ₃	
Budapest XVIII. ker., Gilice tér	kiváló	jó	jó	jó	megfelelő	kiváló	jó	megfelelő

Forrás: 2014. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján, Országos Meteorológiai Szolgálat, 2015

A fenti táblázat éves átlagban jellemzi a Vecséshez közeli Gilice tér légszennyezettségét, ennek megfelelően elfedi az éven belüli ingadozásokat. Környezetegészségügyi szempontból a szélsőértékek közül a felső, vagyis az egészségügyi küszöbértékek átlépését eredményező szennyezettség minősül relevánsnak, az alábbi táblázat erre vonatkozóan közöl adatokat, szintén a Gilice téri automata állomáson mért értékek alapján.

Mérőállomás	Egészségügyi küszöbértékek átlépések darabszáma (2014)						
	SO ₂ 1 óra (>250 µg/m ³)	NO ₂ 1 óra (>100 µg/m ³)	NO _x	PM ₁₀ 24 óra (>50 µg/m ³)	PM _{2.5} 1 év (>26 µg/m ³)	CO 1 óra (>10000 µg/m ³)	O ₃ 8 óra (>120 µg/m ³)
Budapest XVIII. ker., Gilice tér	0	3	-	36	0	0	7

Forrás: 2014. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján, Országos Meteorológiai Szolgálat, 2015

Látható a fenti táblázatok alapján, hogy a Vecséshez közeli Gilice-tér a legtöbb légszennyező komponens tekintetében „jó”, két komponens (SO₂, CO) esetében pedig egyenesen „kiváló” besorolást kapott, mindössze a PM_{2,5} porszennyezettség szempontjából minősült 2014-ben megfelelő minőségűnek. Mindezt összevetve az egészségügyi határérték túllépések éves darabszámával, **összességében megállapítható, hogy a települési levegő minőségét mindenekelőtt a különböző mérettartományba eső szálló por jelenléte rontja leginkább, jelentőségében ezt követi az ózon, valamint a nitrogén-dioxid szennyező hatása.** A fent leírtaknak megfelelően a bemutatott értékek ugyan nem Vecsés területén lettek mérve, de a mérőállomás közelsége és a hasonló beépítettségi viszonyok miatt, ha a pontos értékek nem is, de a tendenciák mindenképpen azonosnak tekinthetők Vecsés esetében is. Vecsés légszennyezettségét alapvetően a következő tényezők határozzák meg:

1. Közlekedés

A közlekedésen belül mindenekelőtt a közúti közlekedés tekinthető a fő légszennyezőanyag kibocsátónak a településen, amely a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a benzol és karcinogén szénhidrogének döntő részéért felelős. A Vecsésen keresztülhúzó 100a jelű vasúti fővonalon zajló forgalom – a vonal villamosított volta miatt – nem számít jelentős levegőszennyezőnek. A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelségéből fakadóan Vecsésen különleges levegőszennyező tevékenységként a légi forgalom is jelen van. Ugyanakkor a repülőtéren folyamatosan működő, automata légszennyezettségmérő műszer mérési alapján a „repülőtéren az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat pesthidegkúti mérőállomásának méréseihez hasonló adatok jellemzők. Ez annak köszönhető, hogy a repülőgépek által kibocsátott szennyező anyag csak töredéke a – repülőtéren nem jellemző – közúti forgalomból származó légszennyezésnek. A repülőtér nagy nyitott területei elősegítik a gyors átszellőzést.”¹

A meghatározó jelentőségű közúti közlekedési eredetű levegőszennyezés a 4-es elkerülő út megépítése révén lecsökkent a város belterületén, ugyanakkor a jelentős mértékű napi hivatásforgalom, valamint a város ÉNy-i térségében fekvő gazdasági-ipari területek és az M5 autópálya közötti teherforgalom továbbra is jelentős légszennyező forrásnak bizonyul a város belterületén. A közlekedési eredetű levegőszennyezés kockázata értelemszerűen a nagy forgalmú utak mentén áll fenn, ezek az alábbiak: 4. sz. főút elkerülő szakasza, 400 sz. főút városon átvezető része Telepi út, Dózsa György út, Széchenyi út, Almáskert út, továbbá Zrínyi utca és Szép utca

2. Mezőgazdasági tevékenység

A mezőgazdasági területek elsősorban azokban az esetekben tekinthetők meghatározó jelentőségű légszennyező forrásnak, amennyiben nem állnak művelés alatt. A Vecsés egy részére jellemző birtokszerkezet (kisméretű parcellák nagy száma), valamint a kedvezőtlen termőhelyi adottságok (belvízveszélyes területek nagy kiterjedése) következtében a mezőgazdasági területek egy részét nem éri meg gazdaságosan művelni, és így parlagon állnak, aminek következtében az e területekről származó kiporzás jelentős mértékben hozzájárul a településen mért szálló por koncentráció emelkedéséhez.

¹ Kugler Sz., Munkácsi Zs., Szarvas G., Galyas R.: A ferihegyi repülőtér környezeti hatásainak vizsgálata az izlandi vulkáni tevékenység következtében elrendelt légtérzár időszakában: Budapest Airport Zrt, Környezetvédelmi és munkabiztonsági igazgatóság, 2010.

3. Épületfűtés

Az előző évezredhez viszonyítva – az országos trendekhez igazodva Vecsésen is – mind minőségi, mind mennyiségi szempontból kedvező fordulatot vett a kommunális és intézményi eredetű légszennyezés, amely elsősorban a földgáz alapú hő és használati melegvíz előállítás elterjedésének köszönhető. Közismert ui., hogy a különböző fűtési módokat összevetve, a földgáz alapú fűtés- és meleg vízellátásból származó fajlagos kibocsátások a legalacsonyabbak, így általában nem vezetnek levegőminőségi határérték túllépésekhez.

Nem hagyható figyelmen kívül az az elmúlt évtizedben felerősödő tendencia, hogy – elsősorban anyagi megfontolásokból – a háztartási vegyes tüzelésű kazánokat ismét egyre gyakrabban használják a lakosok téli épületfűtésre, ami összességében a téli időszakban jelentős mértékben rontja a település levegőminőségét a nem megfelelő tüzelőanyag felhasználás miatt. A megújuló energia alapú hőenergiaelőkészítés, mindenekelőtt napkollektor segítségével, nem tekinthető általános gyakorlatnak a településen, noha elsősorban az önkormányzati intézmények esetében egyre inkább jelen van.

4. Ipari tevékenység

A település csekély mértékű iparosodottságának köszönhetően nincsen jelentős és koncentrált légszennyezést kibocsátó ipari eredetű forrás Vecsésen. Ugyanakkor rendszeresen előfordulnak a helyi vállalkozási tevékenységekből származó szaghatás okozta lakossági panaszok.

5. Meteorológiai körülmények

A Vecsésen uralkodó ÉNy-i szélirány légszennyezettségi szempontból azért minősül kedvezőtlennek, mert a település elhelyezkedéséből fakadóan a főváros szennyezett levegője ezáltal viszonylag gyakran terjed Vecsés felé.

Végül említést érdemel, hogy a klímaváltozásban kulcsszerepet játszó üvegházhatású gázok kibocsátása Vecsésen – hőerőművek és komoly ipari termelő egységek hiányában – elsősorban az épületek energiafelhasználásából, valamint a közlekedésből származik.

1.1.2. Zajterhelés

A település lakosságát és a környezetet közlekedésből (közút, vasút, légi), ipari, építő, valamint szórakoztató tevékenységekből eredő zajkibocsátás éri, amelyek közül a közlekedési eredetű zajterhelés tekinthető a település legnagyobb ilyen irányú környezeti problémájának.

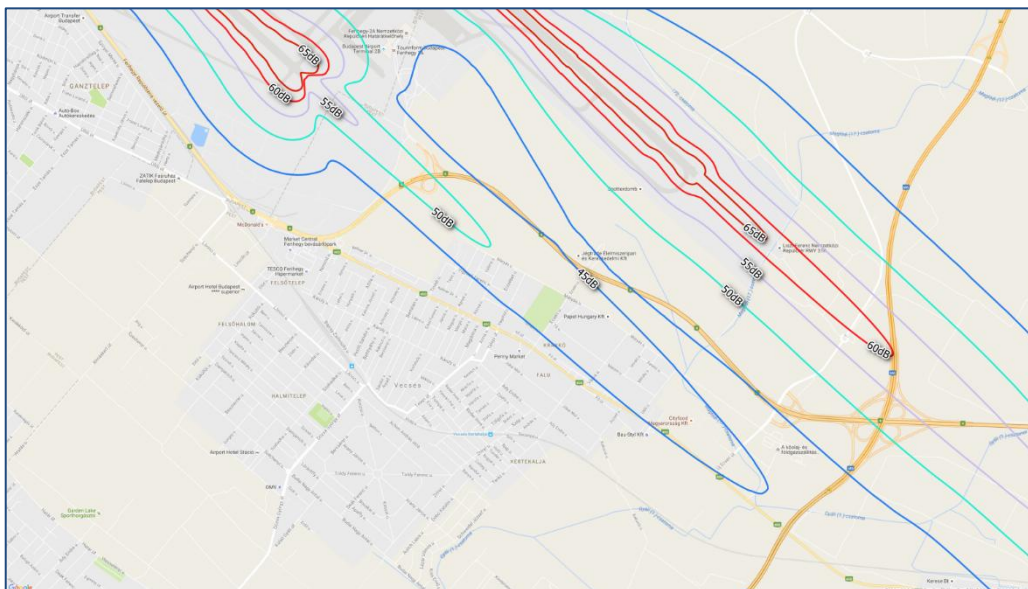
Az említett zajkeltők közül lényeges zajforrásnak minősül a légi forgalom. A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér és a város közötti évtizedek óta zajló egyeztetések ellenére **nem sikerült még megnyugtatóan kialakítani a repülési zajzóna rendszert és környezetkímélő repülési módokat kifejleszteni.** 22.00 – 23.00 óra között időnként továbbra is előfordulnak zajos éjszakai teherszállító repülőgépek a légtérben, hiszen a jelenlegi szabályozás értelmében 22.00 és 06.00 között 50 db, éjféli és 05.00 között 6 db gépmozgás tervezhető. A jelenlegi jogszabályok alapján ugyanakkor a repülőtér a legzajosabb géptípusokat nem, vagy csak előzetes hatósági engedéllyel fogadhatja, például állami vagy katonai repülés esetén. Nehézséget jelent, hogy a repülési zajterhelés speciális jellegét a

zajhatárérték-szabályozás nem veszi figyelembe, jelenleg csak az egyenértékű A-hangnyomásszintre van megengedett érték, a jelentős szubjektív zavarást okozó maximális zajérték csak az egyenértékű zajszinten keresztül „érvényesül”. Külföldi példák alapján ugyanakkor lehetőség lenne arra, hogy a felszállási-leszállási zajterhelésnél a maximális zaj egy bizonyos értéket meghaladó előfordulási gyakoriságát is figyelembe vegyék a zajzónák kialakításánál².

A repülőtéren és környezetében 6 db zajmérő állomás létesült. Minden állomás az ÉNy-DK tájolású, a két párhuzamos futópálya meghosszabbított tengelye mentén helyezkedik el. A vecsési zajmérő állomás Vecsés egy csendes utcájában (Vigyázó Ferenc u. 4.) található, nagyon közel az 1-es futópálya tengelyéhez, ezért mind a felszálló, mind a leszálló gépek zajterhelése elkülöníthető a mérési adatok között. Budapest Airport 2015-ben elkészítette a 2014-es naptári év nappali és éjszakai zajterhelési térképeit, a legnagyobb zajterhelést adó, legforgalmasabb 6 hónapban megvalósult légi forgalom alapján³. Eszerint a vecsési mérőponton a tényleges zajterhelés 2014-ben kisebb volt a megengedett értéknél.

A repülőtér működéséből eredő zaj elleni küzdelem mindazonáltal az Önkormányzat számára kiemelt kérdés, amelyben mind a repülőtér üzemeltetőjével, mind a kormánnyal folyamatos egyeztetések folytak és továbbra is szükségesek. „Az érintett önkormányzatokkal és hatóságokkal való több körös egyeztetés után ez évben várható a zajgátló övezetek telekhatáros kijelöléséről szóló jogerős határozata Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala tájékoztatása alapján. A zajgátló védőövezet kijelölését megalapozó dokumentáció alapján a zajhatártéket jelző nappali izofon nem érinti Vecsés belterületét, azonban az éjszakai kis mértékben érinti Vecsés északi lakott részét”⁴.

1. ábra: Vecsés térségének 2014-re vonatkozó éjszakai zajtérképe

Forrás: http://www.bud.hu/budapest_airport/fenntarthatosag/kornyezetvedelem/zajterkep

² Buna, B.: Egyedi zajesemények szabályozási lehetőségei – Közlekedéstudományi Szemle, 60. évf. (2010), 4. sz. p. 51-61.

³ http://www.bud.hu/budapest_airport/fenntarthatosag/kornyezetvedelem/zajterkep

⁴ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

A közlekedési eredetű zajterhelés másik kiemelkedő jelentőségű forrása a közúti közlekedés. A 4. sz. főút által okozott zajterhelés jelentősen lecsökkent annak elkerülő szakaszának megépülését követően, ugyanakkor a település belterületén végig húzódó 400. sz. főúton zajló forgalom továbbra is terheli Vecsés központi részét. A 4. sz. út elkerülő szakasza és a település belterületei között húzódó véderdő hatásának köszönhetően a gyorsforgalmi út nem jelent zajterhelést Vecsés számára. A 400. sz. főút menti területek mellett a város ÉNy-i gazdasági térségét az M5-ös autópályával összekötő belterületi utak mentén ugyanakkor továbbra is jelentős az – elsősorban tehergépkocsi forgalomból származó – éjszakai zajterhelés szintje.

A közlekedésből eredő zajterhelés csökkentése érdekében az Önkormányzat a település egyes területein korlátozott sebességű ($v=30$ km/h) övezeteket alakított ki. Ezen túlmenően Vecsés város közelmúltban elfogadott Helyi Építési Szabályzata előírja, hogy nagyméretű, 30 autónál nagyobb befogadóképességű parkolók létesítése csak azokban az esetben engedélyezett, ha azok a környéken élők lakhatási feltételeit nem rontják.

A települést kettészelő 100a jelű vasúti fővonal mentén több szakaszon zajgátló fal épült, ami hatékonyan csökkenti a vasúti forgalomból származó zajterhelést, amelynek szubjektív zavaró hatása amúgy is kisebb, mint a repülési és a közúti közlekedésé.

A nem közlekedési eredetű kibocsátások három csoportba sorolhatók. Elsőként említhető a szórakoztató intézmények által okozott zajterhelés, amely tűrészhatáron belül van, illetve önkormányzati eszközökkel jól szabályozható. Másodsorban komoly környezeti konfliktust okoznak esetenként a lakóterületen folyó kisüzemi tevékenységek zajkibocsátásai. Harmadsorban a lakosság egy részének helytelen viselkedése által történő zajkibocsátást kell megemlíteni. Mindezek megelőzését szolgálja a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet.

A rezgést tekintve szintén a közlekedést kell kiemelni. A közúti rezgésterhelés szempontjából a burkolat minősége és a nehézforgalom (beleértve az építési nehézforgalmat is) nagysága, sebessége a meghatározó. Problémát inkább a falusias beépítésű területeken történő építési forgalom okoz az épületek gyengébb minőségű alapozása miatt. Kedvezően értékelhetők a már megvalósított nehézjármű forgalomkorlátozó és a sebességcsökkentő intézkedések. A vasúti rezgésterhelés a sín/kerék kapcsolat, az alépítmény és az alépítmény-épület közötti talaj rezgéscsillapító tulajdonságaitól és itt is a teherforgalomtól függ.

1.1.3. Felszíni és felszín alatti vizek állapota

Vecsés város a Fővárosi Agglomeráció részeként mára már **víziközművekkel** jól ellátott településnek számít. A **csatornázottság** kiépítése ma már közel teljes. Ugyanakkor a 2014-es adatok szerint a lakások 80,4%-a van bekötve a csatornahálózatba, azaz a lakások egyötöde még továbbra is szennyvízközmű pótló megoldással oldja meg a szennyvízkezelést, ennek következtében, az érintett településterületeken, továbbra is veszélybe kerülhet a települési vízbázisok biztonsága és a talajvizek minősége. Az **ívóvízhálózatba** kötött lakások aránya jóval magasabb, még az utóbbi években is látványosan fejlődött, így 2014-re már elérte a 95,2 %-ot, azaz a víziközmű olló, mintegy 15 %-os, és záródó tendenciát mutat. Vecsésen a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt) végzi a

vezetékes ivóvíz-szolgáltatást és a szennyvízelvezetést. Az összes ivóvízhálózat 87 833 folyóméter, a szennyvízcsatorna-hálózat hossza 91 007 folyóméter. 2015-ben a településen értékesített ivóvíz mennyisége 899 260 m³, míg az elvezetett szennyvíz mennyisége 842 625 m³ volt. A lakossági átlag vízfogyasztás eléri a 10 m³/hónap értéket, amely a szolgáltatási terület települései közül a legmagasabb. Átlagosan 10 m³/hónap az egy fogyasztási helyről elvezetett szennyvíz-mennyisége is. A települési öntözővíz ellátást, a vezetékes vízhálózaton kívül, sok helyütt kiegészítik a kerti kutak, amelyek a sajátos talajadottságoknak megfelelően a felső vízadó rétegből nyerik, a sok helyütt már elnitrátosodott öntözővizet. Ez elsősorban humánegészségügyi kockázatot hordoz magában, a háztáji zöldségkertek terményeinek esetében.

A **felszíni vízvezető rendszer** kiépítése még nem teljesen megoldott. Egyrészt a csapadékvízvezető árkokból a talajadottságok miatt, valamint egyes térségekben a nem megfelelő műszaki állapotok miatt a burkolt utakról összegyűjtött csapadékvíz előtisztítás nélkül szivárog a talajba. Ennek következtében a járművek kipufogógázaiból leülepedő nehézfémek, szulfidok stb., valamint a síkosságmentesítés vegyi maradékai fokozottan veszélyeztetik a felszíni és felszín alatti vizeket, főként a talajvizeket. Másrészt a hirtelen lezúduló özönvízszzerű esőzések elvezetésére nem alkalmas a hálózat, amely komoly településen belüli elöntéseket, vészhelyzeteket okoz, amelyek a szélsőséges időjárási helyzetek gyakoribbá válásával a jövőben sűrűbben előfordulhatnak.

Vecsés két **vízbázisa** közül a településtől délre eső régebbi kutakat (I. jelű vízbázis) már az 1980-as években elérte az ócsai Felsőbabádi TSZ major egykori állattartó telepének hígtrágya szennyeződése, amely az évtizedek során elkezdett bemosódni a talajba és elérte a vízadó réteget.⁵

A Vecsés területéből 635 ha a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek, illetve a nitrát-érzékeny területek közé tartozik. Vecsés I. vízbázisra mint üzemelő, sérülékeny földtani környezetű ivóvízbázis biztonságba helyezésére vonatkozóan a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság készített diagnosztikai vizsgálatot. A dokumentáció alapján számítástechnikai modellezéssel meghatározott védőövezet a KTVF:35479-4/2012 számon módosított KTVF:11811-1/2010. számú határozattal került lehatárolásra. A módosítás a Vecsés I. vízbázis 8 db termelőkútjának tömedékelésére vonatkozó vízjogi létesítési engedélyt tartalmazza. A határozat alapján a VI/a. és IX. jelű kutakat tartalék kútként, míg az I. számú kutat figyelőkútként kell üzemeltetni.⁶ A település keleti részén található II. vízbázis a vizsgálatok szerint még megfelelő, sőt tovább fejleszthető, távlati víznyerési forrás, amelynek környezetében a terület-felhasználás fenntartható fejlesztésével, a szennyvízrákötések számának emelésével, a környezetvédelmi korlátozások szigorú betartásával, a szennyezések lehetőségének minimális mértékre csökkentésével, a vízbázis védőövezetek további pontosításával, lehatárolásával és védelmével, a felszíni vízvezető rendszer és a szennyvízelvezető rendszer korszerű szinten történő kiépítésével és üzemeltetésével.⁷ A vecsési víztermelés mennyisége 2015-ben 982 973 m³ volt, amelyből 899 260 m³-t értékesített is a szolgáltató.⁸

⁵ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

⁶ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

⁷ Vecsés város településszerkezeti tervének leírása, 3. melléklet a 94/2016.(IV.26.) határozathoz

⁸ Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. 2015. évi üzleti jelentése

2. ábra: Vecsés város vízbázisai

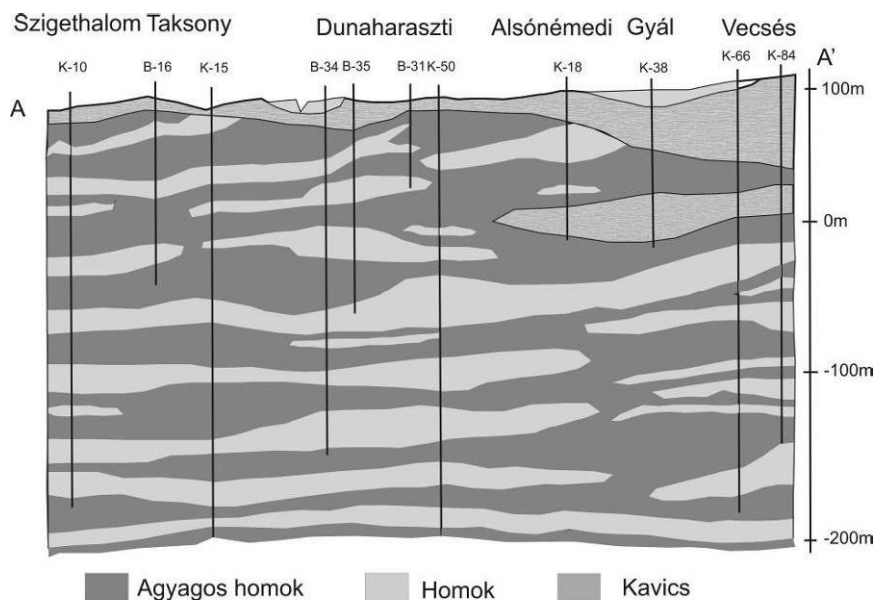

Forrás: Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

A vecsési **talajvíz**áramlást meghatározó pleisztocén képződményeket folyóvízi kavics, homok és agyag alkotja, e pleisztocén réteg átlagos vastagsága Vecsés környékén 100 m körüli a környékbeli településekhez képest vastagabb ezen üledéksor, és közvetlenül felső-pannon korú képződményekre települ. A talajvíz – ami átlagosan a 12 m mélyen található első vastagabb vízzáróig tart, amely döntően kavicsos összlet – rendkívül sérülékenyek mutatkozik a jó vízvezető (90-120 m/nap) képességű rétegek miatt. Az erre a rétegre szűrözött kutak esetében igen nagymértékű antropogén szennyezők mutathatók ki, így a nitrit, nitrát, de egyes esetekben a rendkívül magas nátrium szint is megjelenik. A talajvíz minőségi romlása az 1960-as évektől figyelhető meg, köszönhetően az illegális szennyvíz-elszivárgásoknak, az intenzív mezőgazdasági művelésnek és a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból beszivárgott szennyezőanyagoknak, és az utak sózásának. A legsérülékenyebb

területek azok, ahol a földtani felépítés (vastag pleisztocén réteg), illetve a nagymértékű vízkivételek miatt a beszivárgási zóna eléri a 100 m-es mélységet.⁹

3. ábra: A Pesti síkság felszín közeli földtani felépítése, kersztzelvényen

Forrás: Víztermelés hatása a vízminőségre egy üledékes víztárolóban In: A Miskolci Egyetem Közleménye, A sorozat, Bányászat, 81. kötet (2011)

„A korábbi talajvízszennyezés kármentesítése jelenleg is folyik a Richter Gedeon Nyrt. Széchenyi út – Lőrinci út sarkán lévő telephelyén, ahol a cég 11 db kútból álló monitoring rendszert működtet, negyedéves mintavételi gyakorisággal a KTVF felügyelete mellett. Az Imsys Kft. által 2014. március hóban készített talajvizsgálatok alapján több komponens (szulfát, nitrát, nitrit, klorid, ammónium, nátrium, alumínium, bór, kobalt, nikkel, ólom, arzén, antimon, TPH, benzol, toluol, etil-alkohol, xilonok, klórbenzolok) koncentrációja is meghaladta a „B” érzékenységi határértéket egyes mintavételi pontokon, valamint a monitoring kutak esetében is volt határérték-túllépés, ugyanakkor nem beszélhetünk összefüggő szennyezettségről, azaz a talajszennyezés csak pontszerű. A munka során végzett kockázat elemzés alapján kijelenthető, hogy a szennyezett földtani közeg és a mély talajvíztartóban tárolódott víz által okozott humán egészségügyi kockázatok mind karcinogén, mind nem karcinogén esetben az elfogadható érték alatt vannak, de a területen belül néhány helyen műszaki beavatkozás szükséges, amelyre a Felügyelet kötelezte a céget és várható, hogy a szennyezők koncentrációját sikerül a javasolt szint alá süllyeszteni.”¹⁰

A település területén nem található jelentős felszíni folyó- és állóvíz. A felszíni csapadékvizek és felszíni kisvízfolyások a lefolyásviszonyoknak megfelelően a dél-keletről észak-nyugatra tartó csatornamedrekben (Szilassy csatorna, Vasadi (2) főcsatorna és a 15. csatorna, valamint számos kisebb csatorna) mind a Gyáli-patakba folynak. A Gyáli-patak (más néven Gyáli 1. főcsatorna) a

⁹ Papp Márton - Kovács Balázs -Szanyi János: Víztermelés hatása a vízminőségre egy üledékes víztárolóban In: A Miskolci Egyetem Közleménye, A sorozat, Bányászat, 81. kötet (2011)

¹⁰ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

Ráckevei (Soroksári) Dunába torkolló 32 km hosszú vízfolyás, amelynek vízgyűjtő területe 450 km²¹¹. A vízfolyás rekonstrukciója már részben megtörtént, de nagyobb mennyiségű talaj- és csapadékvíz elvezetésére, vízvisszatartására szolgálhat a jövőben, ha az eredeti formába történő helyreállítását elvégzik.

Vecsés **talajai** döntően homokos és réti talajok. A város jelenlegi felszínének kétharmada homok, egyharmada középkötött agyagos talaj. A vecsési talajszerkezet sajátossága, hogy a termőréteg alatt 8-12 m mélyen vízzáró agyagréteg található, amely jelentősen elősegíti a talaj vízmegtartó képességét és még az aszályos időszakokban is biztonságos termesztési feltételeket biztosít a termelők részére.

A **talajszennyezettség** szempontjából meghatározók egyrészt a korábbi nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó szennyezések, másrészt az ipari és kommunális eredetű szennyezések, főként a volt bányagödrök területein. Ezeken a területeken metánképződés, nehézfém feldúsulás lehetséges, amelyet a talajvízmozgások más területre is továbbíthatnak. Vecsés talajai felszíni szennyezésre fokozottan érzékenyek.¹²

A homokos térszíneken a mezőgazdasági művelés hatására, a száraz időszakokban a szélerezóció okozhat kiporzást, ami a városkörnyék porszennyezettségi szintjét átmenetileg képes megemelni. Vecsés város egy része az OTrT övezeti besorolása alapján szélerezóciónak kitett térségek közé tartozik.

1.1.4. Természeti környezet állapota

Magyarország természetföldrajzi beosztása szerint Vecsés a Pesti hordalékkúp-síkság kistájhoz tartozik. A Pesti hordalékkúp-síkság kistáj talajainak nagy része a Duna homokhordalékán képződött, ennek megfelelően a város közigazgatási területén a felszín kétharmadát homok, a többi pedig középkötött agyagos talaj borítja.

A természeti környezet magját az **erdőterületek** teszik ki. Vecsés dombvidéki részeit eredetileg erdők borították, amelyek jelentős részét azonban kiirtották és helyükön szántóföldi termesztés kezdődött, valamint kertészeti kultúrák jelentek meg. A megmaradó erdők fafaj összetétele is megváltozott, megjelentek a tájidegen fajok. Napjainkban Vecsés erdősültségi aránya 8,5% (307,48 ha), amely az országos átlagtól (19%) erősen elmarad. A település erdei túlnyomórészt telepített véderdők, ugyanakkor gazdasági rendeltetésű erdő is található Vecsés közigazgatási területén. A főbb összefüggő erdőterületek az alábbiak:

- *I. vízbázis véderdeje* kb. 42 ha kiterjedésű, fő alkotófaja Robinia pseudoacacia (fehér akác).
- A Ferihegyi repülőtér zajártalmának mérséklésére a 70-es években telepítették a *zajvédő erdősávot* a város északi lakott területeinek határán. Az erdősáv – a telepített örökzöldeknek is köszönhetően – szél- és hófúvás védelemben is jól funkcionál.
- A város északi lakó területeit az egykori TSz majortól (ma vegyes ipari-gazdasági vállalkozási terület) védi az *elválasztó véderdősáv*, amelyet két fő fafaj alkot: Pinus sylvestris (erdei fenyő) és Quercus robur (kocsányos tölgy).

¹¹ Pest Megyei Környezetvédelmi Program 2014-2020

¹² Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

- A település *gazdasági rendeltetésű erdei* déli irányban, Közép-Halom és Rökkant dűlőben található, melyek főbb alkotó fafajai a következők: Robinia pseudoacacia (fehér akác) és Populus x euramericana (nemes nyár).

Az utóbbi években megvalósult közlekedési célú fejlesztések sem kedveztek az erdőterületek fennmaradásának. A településen keresztül haladó M0 autópálya szakasz átmetszette a legnagyobb erdőfoltot, továbbá szintén erdőterületen valósult meg az Alacskai csomópont kiépítése. Az M0 autópálya mentén kialakult új gazdasági területek szintén erdőterületek rovására jöttek létre. Az ily módon megszűnt erdőterületek kompenzálására az illetékes erdészeti szakhatóság **csereerdősítés** megvalósítását írta elő. fejében. A tervezett közel 120 ha – elsődlegesen védelmi célú – erdőterület telepítése a közeljövőben várható.

A természeti környezet meghatározó elemei a völgyekben futó **vízfolyások**, azokat kísérő **fás ligetek**; a sík területek rétjei, **mocsarai**, legelői. Vecsés határának déli részén még a múlt században is nagy mocsár állt, amelyet lecsapolva hozták létre a *Gyáli-víz csatornát*. A Gyáli-vízre kapcsolt levezető csatornák környezetében kialakult réti talaj alkalmasnak bizonyult az intenzív kertészeti termelés meghonosítására. A századfordulótól kezdve Vecsés népessége, beépítésének intenzitása – a mocsarak lecsapolásával, vízfolyások szabályozásával – rohamosan növekedni kezdett. **A fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek ma természetvédelmi oltalom alatt állnak.**

Budapest és Ferihegy közelsége, továbbá az olcsó áron megvásárolható földek miatt **az utóbbi 15 évben hatalmas változáson esett át a külterületi táj képe**. Az ember által létrehozott mezőgazdasági művelés és kertészeti kultúrák fokozatosan háttérbeszorultak, és hatalmas területek alakultak át gazdasági területekké. Az elszaporodott logisztikai, kereskedelmi-gazdasági területek, bevásárlóközpontok, további Ferihegyi repülőtérhez köthető vállalkozások mind a természeti környezet átalakulásához, állapotának romlásához vezetnek.

Az **egykori kavicsbányák a külterületen tájsebként jelennek meg, feltöltésük folyamatban van**. A régi Felsőbabádi Állami Gazdaság területének egy részén tó áll, amelyet rekreációs célra terveznek hasznosítani. A másik két bánya a Lanyi-tó és Göci (mára mindkettő helyén építési törmelék van) rekultivációja a jövő feladata.

A Vecsés területén lévő védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek az alábbi védelmi kategóriákba tartoznak:

- **Ex lege védett lápterület**

Vecsés II. vízbázistól északra helyezkedik el az országos védelmet élvező lápterület

- **Nemzeti Ökológiai Hálózat területei**

Az Országos Területrendezési Tervben megállapított és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervében pontosított területek a következők:

- Gyáli főcsatorna menti területek, valamint
- Vasadi főcsatorna menti területek.

4. ábra: Vecsés nemzeti ökológiai hálózathoz tartozó, valamint védett természeti területei

Forrás: Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028

– **Térségi jelentőségű tájképvédelmi területek**

Az Országos Területrendezési Tervben megállapított és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervében pontosított látványképvédelmi övezetek a következők:

- I. jelű vízbázis környékén található erdősült területek;
- Gyáli-patak környezetében található mélyfekvésű nádas területek;
- M0 autópálya menti erdővel, legelőkkel tarkított mezőgazdasági terület, amely a szomszédos Üllő településre is kiterjed.

A mélyfekvésű, többnyire nádassal borított területek mezőgazdasági művelésre alkalmatlanok; értékük abban rejlik, hogy a vízimadarak számára biztosítanak fészkelő helyet, továbbá több tucat védett növény- és állatfajnak adnak otthont.

– **Helyi védelem alatt álló természeti értékek**

8/2012. (III.29.) önkormányzati rendelet tartalmazza a helyi védett növényzet helyrajzi számát, a védelem okát, továbbá a területen végezhető tevékenységeket és korlátozásokat. A rendelet szerinti természeti értékek a következők:

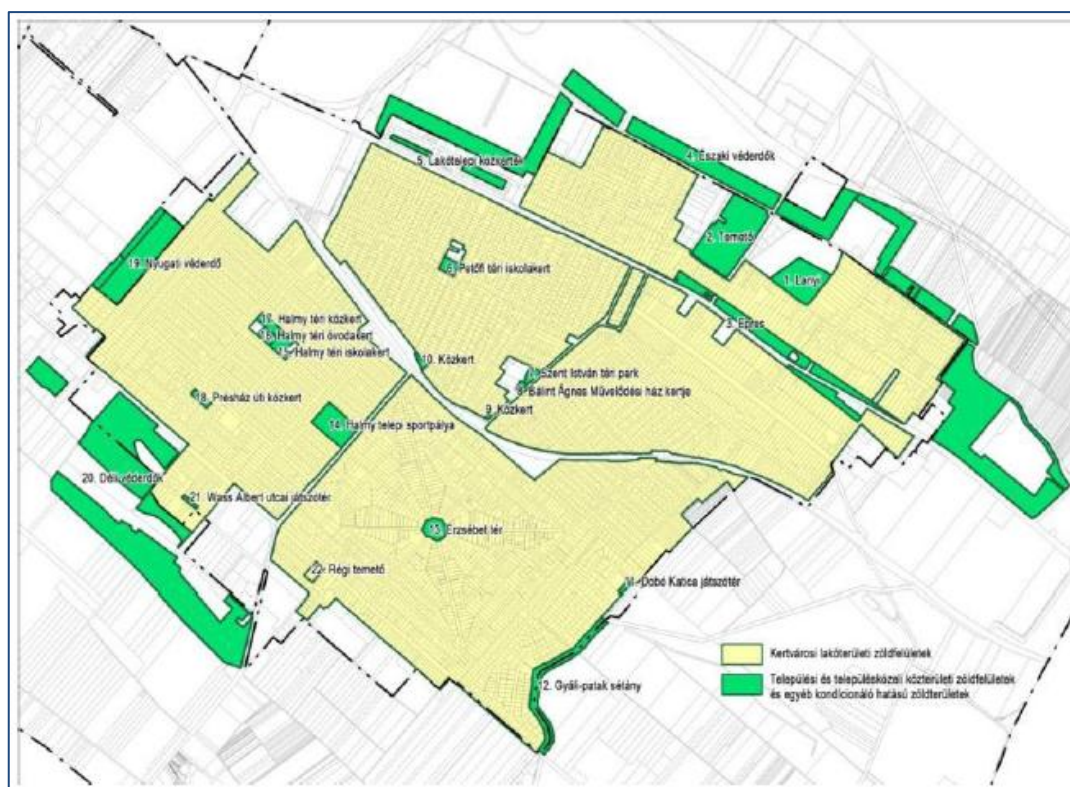
- Erkel Ferenc utca vadgesztenyefasor,
- Felső-telepi Jézus szíve Plébániatemplom előtti hársfasor,
- Szent István tér közkertje, valamint Piac tér platán, juhar és nyárfái, örökzöldjei,
- Erzsébet téri plébániatemplom körüli facsoport,
- a Falu eperfasora, valamint
- Hősök ligete.

1.1.5. Zöldfelületek állapota

Vecsés zöldfelületi rendszerét külterületi erdők, mezőgazdasági területek (legelő, szántó, gyümölcsösök), időszakosan vízjárta nádas területek, lápok, vízfolyások (Gyáli-patak, Vasadi főcsatorna), és azokat kísérő növényzet, továbbá a belterületi zöldfelületi elemek alkotják.

Vecsés közterületi zöldfelületi rendszere mennyiségi, valamint minőségi hiányokat is mutat. Átlagosan 6,8 m² közterületi zöldfelület jut 1 lakosra az optimális 14 m² helyett. Az egyes belterületi közterületi zöldfelületek minősége eltérő.

5. ábra: Vecsés város belterületének zöldfelületi rendszere

Forrás: Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028

Az utóbbi évek kezdeményezéseinek **hatására Vecsés városában megkezdődött a meglévő közkertek, közparkok felújítása.** Intenzív zöldfelülettel rendelkező, igényesen rendezett zöldterületek a következők:

- Epres környéke;
- Hősök ligete;
- Szt. István téri park;
- Bálint Ágnes Kulturális Központ kertje;
- Telepi út menti közkertek;
- Erzsébet tér.

Az újonnan épült lakóházak környezetében két új játszótéri, valamint sport funkciót betöltő zöldterület létesült az Önkormányzat kezdeményezésére: a Dobó Katika játszótér, valamint a Wass

Albert utcai játszótér. További két meglévő játszótér felújítása is megtörtént, mint a *Halmy téri közkert*, valamint a *Présház utcai közkert*. Mindkét területre jellemző a gyér és hiányos növényállomány. A Halmy téri közkert viszont kiépített sétányhálózattal, utcabútorozással, közvilágítással, valamint új játszóterekkel is rendelkezik.

A meglévő *Fő út menti lakótelephez tartozó közkertek* faállománya beállt, de mind játszótéri, mind kertépítészeti szempontból újragondolásuk szükséges.

Vecsés **iskolakertjei** – mint a *Petőfi téri*, valamint *Halmi telepi iskolák* – iskolai sport és közösségi funkciójukat betöltik ugyan, mégis jellemző rájuk a túlzott burkolt felület arány, fejlesztésre szoruló térkialakítás, továbbá növényállományuk is rekonstrukcióra szorul. A *Halmy telepi óvodakert* zöldfelületi ellátottsága kedvezőbb, mint az iskoláké, de ezen a területen is több árnyékot adó fa ültetésére lenne szükség.

A város legjelentősebb szabadtéri füves sportpályája a Halmi telepi sportpálya (Dózsa György úti sporttelep). A terület körüli fa- és cserjesáv erősen rekonstrukcióra szorul.

Az Ecseri út menti köztemető területen szép és jelentős facsoportok, fasorok találhatóak, de hiányosak. A város *régi temetője* egykoron a Budai Nagy Antal utca – Külső Gyáli út sarkán állt. A szennyvízáttemelő védőtávolsága miatt maradt fenn ez a közhasználtra nem alkalmas terület. Régi síremlék nincsen a területen.

A település védelmét szolgáló belterületi véderdők a mai napig megőrizték védelmi funkciójukat. Az *Északi véderdők* dupla véderdő sávja közötti fátlan területen *kialakítható lehetne egy térségi kerékpárút, vagy lovas túra útvonal.* A *Nyugati véderdők* célja a felsőhalmi lakóterület elválasztása az ipari és gazdasági területektől. Az erdősáv jól funkcionáló, mára beállt faállománnyal rendelkezik. Megőrzése környezetvédelmi cél is. A *Déli véderdők* a Széchenyi út mentén és az I. vízbázis környékén található. Elsődleges funkciója a vízbázis védelme, illetve a közeli mezőgazdasági és gazdasági területek felől érkező porterhelés csökkentése. *A terület parkerdei funkcióval ellátva tovább fejleszthető lehetne.*

A belterület zöldfelületi rendszerének gerincét Vecsésre jellemző kertvárosias és falusias beépítésű településrészek magánkertjeinek zöldfelületei képezik. A település – hála a kertvárosias, illetve falusias beépítésű jellegének – 1 főre jutó lakókerti zöldfelülete meghaladja a városi optimumot, de a közterületi zöldfelületek tekintetében alul marad. **Problémát jelent, hogy a vállalalkozási tevékenységek növekedése miatt a lakótelkeket – engedély nélkül – a megengedettnél nagyobb arányban beépítik, a kötelező minimális zöldfelületi arányt nem tartják be.**

Vecsés egyik legnagyobb potenciális zöldterülete az egykori **Lanyi-tó területe**. A valamikori agyagbánya gödör helyén keletkezett lefolyástalan tóban télen korcsolyáztak, nádas foltjaiban vízi madarak fészkeltek. Mára a tavat teljesen feltöltötték, valamint invazív, roncsolt felszínekre jellemző gyepevegetáció nő rajta.

A Gyáli-patak menti sétány szintén a város potenciális zöldterülete közé tartozik. Vecsés egyetlen természetes vízfolyása mentén a település tanösvényt alakított ki, némi fásítással. A tanösvényt kutyasétáltatásra, és kocogásra is használják. A patak jelenlegi csatornaszerű vonala

helyett természetszerűbb revitalizációjával, berendezési tárgyak, növényállomány további fejlesztésével a város magasabb szintű zöldterülete lehetne.

A város környezetvédelmi érdeke, hogy létrejöjjön egy egységes zöldfelületi rendszer: új városi közparkokkal, közkertekkel, jelentős zöldfelülettel rendelkező játszóterekkel, szabadtéri sportolásra alkalmas zöldterületekkel. A külterületi rekreációs célra kijelölt különleges területei szervesen bekapcsolhatók a belterület zöldfelületi rendszerébe.

1.2. Környezet állapotát befolyásoló főbb hatótényezők átfogó értékelése

1.2.1. Energiagazdálkodás

Villamosenergia-ellátás¹³

A település lakossági villamosenergia-fogyasztása 2012-ben 25 516 MWh, az egy lakásra jutó havi átlagos villamosenergia fogyasztás 274 kWh volt. Ez az érték arra enged következtetni, hogy a lakások felszereltsége és ezáltal a háztartások villamosenergia igénye a jövőben várhatóan nőni fog. E folyamatban fontos tényezőnek számít a klímaváltozás hatásait kompenzáló klímaberendezések alkalmazásának terjedése.

A település villamosenergia ellátásának szolgáltatója az ELMŰ-ÉMÁSZ Zrt.. Az ellátás bázisa a térségben üzemelő 132/22 kV-os, valamint a Széchenyi utcában a közelmúltban épített alállomás. A település közigazgatási területén áthaladó oszlopokra fektetett 132 kV-os gerinc elosztóhálózat biztonsági övezetének területigényét, mint területfelhasználás lehetőségét korlátozó adottságot kell kezelni.

Földgázellátás¹⁴

A település belterületén 132,7 km hosszúságú földgázelosztó hálózat üzemel, amelyre a lakásállomány 92,9 %-a csatlakozott. A település lakossági gázfogyasztása 2012-ben 9 993,1 ezer m³, a gázfogyasztók közül az egy háztartásra jutó átlagos havi földgázfogyasztás mindössze 110 nm³/hó volt, amelyből számolt csúcsigény átlagosan 0,55 nm³/h. E mutató alapján megállapítható, hogy nem mindegyik gázfogyasztó háztartásban hasznosítják a gázt komplexen és ahol fűtésre is hasznosítják, ott is legfeljebb egy-egy gázkonvektort üzemeltetnek. A gázfogyasztó ingatlanoknál a komfortigény növekedése prognosztizálható, várhatóan nő a cirkó rendszerű központi fűtések kiépítési igénye, terjedése, ami a földgáz fajlagos igénynövekedését fogja eredményezni. Az utóbbi időkben a vezetékes gázellátással rendelkező ingatlanoknál is, ha azt a helyi műszaki lehetőségek biztosítják, a költségcsökkentés érdekében újra elkezdtek szilárd tüzelőanyagot hasznosítani, ami a légszennyező anyag kibocsátás növekedését eredményezi.

A településen helyezkedik el az országos szénhidrogén-hálózat ún. vecsési csomópontja, amelybe befut a Hajdúszoboszló-Vecsés, a Zsámbok-Vecsés és a Városföld-Vecsés nagynyomású földgázszállító vezeték. A csomópontnál üzemel a település gázátadó állomása, amelyről Ecser

¹³ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés alapján

¹⁴ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés alapján

ellátása is történik. A vecsési csomópontban önálló gázátadó üzemel a Ferihegyi repülőtér ellátására. A gázfogadótól induló középnyomású elosztóhálózat valamennyi utcában kiépült, biztosítva az igények kielégítését. Szintén Vecsésen található a magyar–szlovák összekötő vezeték egyik végpontja.

Megújuló energiaforrások alkalmazása

Vecsés városa jelentős előrehaladást ért el a geotermikus energia hasznosításával kapcsolatban azáltal, hogy Vecsés Kulturális Központjának hőigényét immár hőszivattyú biztosítja¹⁵. Egy EU-s projekt keretében¹⁶ (ENERSUPLY, 2012) megvizsgálták Vecsés város és körzetének geotermikus energia potenciálját, melynek eredményeképp további közintézményekben lehetséges földhőszivattyús rendszerek telepítése. A projekt feltárta, hogy arra is lehetőség kínálkozik, hogy – akár Vecsés egyedül, akár Üllővel közösen – geotermikus villamos erőművet létesítsen oly módon, hogy az erőműből kilépő hévíz hője felhasználható közintézmények fűtésére. Ezesetben 19 közintézmény, valamint jelentős méretű ipari gazdálkodó társaságok hőigénye lenne kiváltható földhő energiával, ami 320 ezer m³ földgáz megtakarítását eredményezné.

A településen öröndetesen terjed mind a fotovillamos napelemek (PV), mind a használati melegvíz előállításban és fűtéstársításban szerepet játszó napkollektorok használata. Mindazonáltal a megújuló energia-felhasználás még nem tekinthető széles körben elterjed gyakorlatnak Vecsésen.

Települési közintézmények energiagazdálkodása és közvilágítás

A 2011-2015. évek időszakában az egészségügyi intézmények földgáz-fogyasztása - a téli hőmérsékletek függvényében - 37-41 ezer m³ között ingadozik, azonban a villamosenergia-fogyasztás (ugyanabban az időszakban) több, mint 40%-kal növekedett. A városi szociális, oktatási és kulturális intézmények energiafogyasztását vizsgálva hasonló tendencia tapasztalható: a földgáz fogyasztása ezen intézményi kör esetében összességében 300-400 ezer m³ között alakul, ám a villamosenergia-fogyasztás közel egyharmadával emelkedett. E tény a villamosenergia megtakarításra irányuló beruházási és szemléletformálási intézkedések fontosságára hívja fel a figyelmet.

Vecsés Város Önkormányzat létesítményeinek, intézményeinek energiafogyasztása					
energiahordozó	2011	2012	2013	2014	2015
villamos energia (kWh)	507 824	494 671	394 830	774 555	670 477
földgáz (m ³)	393 449	344 813	374 661	266 803	336 312

Forrás: Vecsés város Polgármesteri Hivatal adatközlése alapján (2016. 09.02.)

2007-2014 között az önkormányzat több olyan intézményi telephely építését is befejezte, amelyek kivitelezése során energiatakarékos és környezetileg fenntarthatóbb technológiai megoldásokat alkalmazott:

¹⁵ Pracki P., 2012. A RETS program jó gyakorlatai a megújuló energia alkalmazásában. Előadás, ETS - International Seminar – Vecsési Önkormányzat

¹⁶ ENERSUPLY, 2012. Megvalósíthatósági Tanulmány Vecsés Város geotermikus energiafelhasználási lehetőségeire vonatkozóan. ENERSUPLY Projekt, 2012, koordinátor: Dr. Laczó Ferenc

- A Bálint Ágnes Kulturális Központ esetében: geotermikus fűtés-hűtési rendszer, hőszigetelés, napkollektorok, műanyag nyílászárók, energiatakarékos eszközök és izzók.
- Semmelweis Bölcsőde építése az előző helyén 3 csoportszoba helyett 5 csoportszobával: hőszigetelés, napkollektorok, műanyag nyílászárók, energiatakarékos eszközök és izzók.
- Tündérváros Óvoda (Halmi tér) épületének bővítése és felújítása, eszközök és udvari játékok beszerzése;
- Halmi Telepi Általános Iskola épületenergetikai felújítása.

Lakóépületek energiagazdálkodása

Vecsésen 7874 lakás található¹⁷, közel háromnegyede 1989 előtt épült családi ház. A hagyományos építésű társasházak aránya viszonylag alacsony (5%), fellelhetők iparosított technikával épült épületek is (6%). Az újonnan (2001 után) épült lakóépületek aránya 10%; örömdetes, hogy a társasházak túlnyomó része az utóbbi 15 évben épült. A lakóépületek energiafogyasztását a Nemzeti Épületenergetikai Stratégia épület tipizációja alapján becsültük (ld. alábbi táblázat). Az egy főre eső fűtési és HMV energiaszükséglet (45 GJ/fő/év) hozzávetőleg megegyezik a vidékies térségek országos átlagával.

Vecsés lakóépületeinek megoszlása és fűtési és HMV energiafogyasztása		
lakóépület kategória	lakások száma (db)	Becsült teljes fűtési és HMV energiafogyasztás (TJ/év)
családi ház 1989 előtt épült	5 850	801,6
családi ház 1989-2000 között épült	500	44,1
családi ház 2001 után épült	670	44,8
társasház 2000-ig épült	70	4,7
társasház 2001 után épült	300	6,3
panel	484	20,7
Összesen:	7874	922,3

Forrás: Vecsés Polgármesteri Hivatala adatközlése (2016. 09.02.), valamint az alapján végzett saját számítás

1.2.2. Közlekedés

Közlekedés-földrajzi szempontból Vecsés szoros kapcsolatban áll a fővárossal, ami Vecsés számára gazdasági, fejlődési és életminőségi szempontból számos előnnyel, ugyanakkor mindenekelőtt környezetterhelési szempontból hátrányokkal is jár. A városi közlekedés rendszerét áttekintve megállapítható, hogy „a relatív fejlettség mellett jelentősnek mondható mennyiségi és minőségi hiányok mutatkoznak”¹⁸.

A közúti közlekedési infrastruktúrán belül – funkciójára, környezeti hatásaira tekintettel – el kell különíteni az országos fő és közúthálózat, valamint a települési úthálózat elemeit. Az előbbiek körében meghatározó jelentőségű a várost északról elkerülő – a Főváros határában már teljes forgalmi kapacitását kihasználó – 4. sz. főút, valamint a települést keleten határoló M0 autópálya. Ezeknek az utaknak a forgalma Vecsés szempontjából szinte kizárólagosan tranzit jellegű. Környezeti, mindenekelőtt a zaj-, rezgés- és levegőminőségvédelmi szempontból jelentős tényezőnek tekinthető,

¹⁷ Forrás: Vecsés Polgármesteri Hivatal adatközlése

¹⁸ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

hogy az ezeken – mindenekelőtt az M0 autópályán – zajló forgalom közel fele nehéz forgalom¹⁹. A város belterületéhez legközelebb elhaladó 4-es főút és a település között ugyanakkor véderdő létesült, amely hatékonyan védi a település lakosságát az említett főút által kiváltott környezeti terhelésektől. A vecsési települési úthálózat a 4. sz. főúthoz, valamint az M0 autópályához egyaránt két-két csomóponttal csatlakozik. Vecsés közlekedési szempontból legkritikusabb pontja a 4. sz. főút (Üllői út) vasúti keresztezésének környezete, mivel mindkét budapesti kapcsolat itt halad át, de a csomópontok távolsága miatt a kapcsolatok csak részlegesen biztosíthatók és a jelentős vasúti forgalom a vasutat nem keresztező irányok forgalmát is akadályozza.²⁰

Az országos közúthálózat elemeihez sorolható, ugyanakkor Vecsés településen belüli forgalmában is kulcsszerepet játszik a város északi területeinek gyűjtőútját képező 400. sz. főút (Fő út), valamint az ebből kiágazó, Gyál felé összeköttetést teremtő 4602. sz. országos közút (Telepi út, Dózsa György út). Az előbbi a település belterületén futó legforgalmasabb útszakasz, amelynek mentén a kiépített kerékpárút hiánya és a gyalogos átkelőhelyek egymástól távoli elhelyezkedése (átlagosan 1 km) képezik a nem motorizált közlekedési módok széleskörű elterjedésének legfőbb akadályát. Az utóbbi esetben kritikusnak számít a vasútvonal szintbeli keresztezése, amely az út rossz vonalvezetése és az átjáró két oldalán levő csomópontok közelsége miatt kis kapacitású.²¹ A városközpontban elhelyezkedő intézmények által generált forgalom egy része kerékpáros, illetve gyalogos formában jelenik meg a Telepi út, Dózsa György út mentén, ennek ellenére nincsen az útvonal mentén kiépített kerékpárút.

A helyi utak közül a legforgalmasabbnak a Széchenyi és Lőrinci utcák tekinthetők, mindkettő esetében problémát jelent ugyanakkor, hogy hiányzik a főútvonaltól független közvetlen kapcsolatuk Budapest XVIII. kerületével. Vecsés belterületi útjain a legsürgősebb feloldandó problémát a Dózsa György út – Széchenyi út – Almáskert útvonalon zajló nagyarányú teherforgalom jelenti, amely a város ÉNy-i területein elhelyezkedő gazdasági terület, valamint az M5 autópálya közötti közvetlen közúti összeköttetés hiányából fakad. Szintén jelentős forgalmat bonyolít le a Szép utca és a Zrínyi utca.

Vecsés város közlekedési rendszerében jelentős szerepet kap a vasúti közlekedés. A várost észak-déli irányban gyakorlatilag kettészeli a 100a jelű vasúti fővonal, amely mind a távolsági és elővárosi személy-, mind a teherforgalomban jelentős szerepet tölt be. A vonal az egész ország legnagyobb forgalmat lebonyolító elővárosi kötött pályás közlekedési vonala, infrastruktúrája kiemelten leterhelt, kihasználtsága kapacitáshatáron mozog.²² Zaj-, rezgés- és levegőminőségi szempontból ugyanakkor kedvező, hogy a vasútvonal villamosított, továbbá, hogy a vonal mentén több szakaszon zajvédőfal létesült. Kedvezőtlen ugyanakkor, hogy elégtelen a vasúti vonalat átszelő közúti, kerékpáros és gyalogos átjáróhelyek száma, az utóbbiak esetében a létezők kihasználtsága is alacsony azok szintkülönbsége miatt.

¹⁹ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

²⁰ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

²¹ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

²² Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

A közösségi közlekedés rendszerét egyrészt a Főváros felé irányuló elővárosi vasúti és buszközlekedés, másrészt a helyi buszközlekedés képezi. Környezetvédelmi szempontból mindenképpen az a cél, hogy a közlekedési igények minél nagyobb hányadát a közösségi közlekedés különböző formái elégítsék ki. Ennek érdekében a vasútállomás körzetében P+R parkoló létesült. A helyi buszközlekedés kényelmi szempontok mellett az egyéni személygépkocsi használat kiváltásával szintén hozzájárulhat a közlekedésből származó környezetterhelések csökkentéséhez. A helyi buszjárat érinti a település legnagyobb közlekedési igényt kiváltó pontjait, követési ideje ugyanakkor meglehetősen hosszú, nem illeszkedik teljes mértékben a közlekedési igényekhez.

A nem motorizált közlekedési formák közül Vecsés esetében a kerékpáros és gyalogos forgalom bír jelentőséggel. Dacára annak, hogy sík jellegénél fogva Vecsésen kiváló adottságok állnak a kerékpáros közlekedés rendelkezésére, a kerékpárúthálózat alacsony mértékű kiépítettségének következtében a kerékpározás nem tekinthető elterjedtnek a településen. A biztonságos gyalogos közlekedést akadályozó fő tényezőkről a fentiekben már esett szó, azok mindenekelőtt a Fő utat, valamint a vasútvonalat keresztező gyalogos átjárók túlságosan nagy távolságában keresendőek.

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelségéből fakadóan Vecsés esetében a légi forgalom is kiemelt szerepet játszik, vecsési szempontból ugyanakkor ez nyilvánvalóan tranzit forgalmat jelent. A helyi lakosság szempontjából a légi forgalom közvetett hatásai két formában jelentkeznek. Egyfelől a légi közlekedést választók a település külterületi – a helyi lakosság napi hivatásforgalmát is lebonyolító – közlekedési hálózatát használják a repülőtér megközelítésére. Másfelől a légi forgalomból származó zajterhelés közvetlen környezetegészségügyi kockázatot jelent a település lakói számára.

Az önkormányzat célja továbbra is a település közúti és kötöttpályás közlekedésének az összehangolása, annak elősegítése, hogy a lakosság célszerűen használja ki a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés előnyeit, továbbá, hogy javuljon a településrészek kapcsolata egymással és a városközponttal. További fontos feladat és cél egy fenntartható közlekedési koncepció kidolgozása, amelynek segítségével lehetővé válik a környezetterhelés csökkentése, az indokolatlan közlekedési igények csökkentése mellett a gazdaságilag is indokolt igények maradéktalan és magas színvonalú kielégítése, a közlekedési módok költség és teljesítmény optimalizált összehangolása és a szabadidő,- és egészség orientált közlekedési igényeket kielégítő korszerű infrastruktúra megteremtése, ill. továbbfejlesztése. Mindezek mellett és ezekkel együtt fontos a település igényeit érvényesítő részvétele a Vecsés jelenét és jövőjét egyaránt érintő országos jelentőségű közlekedésfejlesztési elképzelések (repülőtér, M4, V0) kidolgozásában.

1.2.3. Épített környezet²³

Vecsés városszerkezetileg nem egyközpontú település, a város nem rendelkezik igazi, természetes városközponttal. A város területén négy markáns alközpont található, ezek az alábbiak:

- Felső-telep: Petőfi tér környezetében a Károly utcára is kiterjedően;
- Halmi-telep: a Halmy tér környékére koncentrálódva;

²³ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés alapján

- Andrásy-telep: az Erzsébet tér környezetében;
- Falu: az Fő útnak az Ecseri út – Iskola utca közötti szakaszára koncentrálódva.

Mindemellett a központi városrészi szerep alapját az adminisztratív funkciók telepítettsége adja, nem pedig a sajátos, természetes és külön események nélkül is mutakozó társadalmi mozgások, vagy lakossági jelenlét.

Vecsés város lakóterületei jellemzően három típusra tagolódnak. A város északnyugati szélén egy kisebb lakótelep található, ami jellemzően kisvárosias karakterű. A város belterületének keleti szegletében a Fő út és a Jókai Mór utca mentén, illetve ezek környékén a falusias beépítés a jellemző. A telkek nagyobbak, hosszúkásak, a lakóházak mögött jellemzően nagyobb hátsó kertekkel vagy gazdasági épületekkel beépítve. Vecsés egyéb lakóterületi részein a kertvárosias, homogén beépítés a jellemző. A telkek jellemzően nem túl nagyok, a beépítés földszintes, esetleg tetőtér-beépítéssel vagy egy emeletesek. Az elmúlt évtizedben megjelent a társasházas beépítés is, 4-6 lakással, vegyes területen ennél is magasabb lakásszámmal. Vecsésen nincsenek elszakadó városrészek, vagy házcsoportok, de a többszintes többlakásos épületek nem alkotnak összefüggő rendszert, kivéve a város észak-nyugati felén a lakótelep területét. A lakótelep területét kivéve az egész településre a kertvárosi lakóterület a jellemző. A Falu lakóterületei is csak azért vannak a falusias lakóterületi kategóriába sorolva, mert ebben engedhető meg a területre jellemző mezőgazdasági (feldolgozó) üzemi tevékenység, pontosabban a házi savanyító üzemek működtetése, amely Vecsés hagyományain alapul.

Intézményi területek a belső városmag lakóterületei közé ékelődve, elszórtan és a főbb útvonalak mentén vannak jelen, kivéve a budapesti városhatárnál koncentráltan létesült új intézményterületeket. A Szent István tér környékén a Bálint Ágnes Kulturális Központ és Könyvtár, valamint a Piac tér megújításával a közelmúltban alakult ki egy városközpont.

Vecsés belterületi lakóterületeit több irányból **gazdasági területek** választják el a mezőgazdasági területektől, vagy Budapest felé a településhatártól. Az megfigyelhető, hogy ezek a gazdasági területek főként kiemelt gyűjtőutak, vagy főbb megközelítési irányok bevezető szakaszain csoportosulnak. Itt nagyobb raktár és iroda épületek is helyet kaptak, a kereskedelmi forgalom szempontjából pedig a Market Central Bevásárlóközpont a legjelentősebb. A település nyugati részén a Széchenyi utca és az Almáskert út mentén is több gazdasági terület sorakozik, ahol a gyártás és a raktározás a jellemző tevékenységek.

Helyi értékvédelem

Az építészeti örökség helyi védelmét 2012 óta – a hatályos jogszabály szakmai szabályai szerint aktualizált – önkormányzati rendelet biztosítja. Az egyedi védelem a kiemelt helytörténeti, építészeti értékek megőrzésére irányul. Ezek kiválasztásánál tehát a településképi értékeken túl az egyedi értékek – ritkaság, szakmatörténeti jelentőség, esztétikai kvalitások – és adott esetben a megmaradt berendezések is a védelem tárgyát képezhetik. A helyi védelem alatt álló értékek jegyzékét a 8/2012. (II.29.) rendelettel hagyta jóvá az önkormányzat.

A település helyi értékvédelem alatt álló ingatlanjainak jegyzéke		
Cím	Megnevezés	Védendő érték

TERÜLETI VÉDELEM		
Erkel Ferenc utca	Vadgesztenye fasor	A kétoldali utcafásítás
Petőfi tér	A Felső-telepi Plébániatemplom előtti hársfasor	A kétoldali utcafásítás
Szent István tér Piac tér	A Szent István tér és a Piac tér platán, juhar és nyárfái, örökzöldjei	A Szent István tér közkertje, emlékművei és a Piac tér platánfasora és növényállománya
Erzsébet tér	Az Erzsébet téri Plébániatemplom körüli facsoport	A Plébániatemplom körüli közkert az idős, vegyes növényállományú facsoporttal
Fő út	A Falu eperfasora	A Fő út teresedésének jellegzetes dupla eperfasora
Fő út	Hősök ligete	A közkert növényállománya és emlékművei
EGYEDI VÉDELEM		
Petőfi tér	A Felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom épületegyüttese	A templom, a parókia és az épületegyütteshez tartozó iskolaszárny építészeti értékei, városképi megjelenése
Petőfi tér	A Felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom belső díszítő festése	A templom belső díszítő festése
Erzsébet tér	A korabeli Elemi-Népiskola épülete	A korabeli Elemi-Népiskola épülete és Erzsébet téri homlokzata
Fő út 49.	Az egykori Czifra Csárda épülete	Helytörténeti érték
Temető utca	A temetőben a Temető utcai kerítés mentén felállított sírkövek	Helytörténeti érték
Régi Ecseri út	Az önkormányzati temető Ecseri út felőli kerítése	A kovácsoltvas kerítésmezők és kapuk.
Jókai utca 6.	„Sváb jellegű” lakóház	Népi építészeti és helytörténeti érték
Jókai Mór utca 70.	A falusi templom haranglábán elhelyezett Szent Flórián harang	A Szent Flórián harang (1813.)

Forrás: Vecsés 8/2012. (II.29.) rendelet

1.2.4. Hulladékgazdálkodás

Vecsés város hulladékgazdálkodási rendszerének színvonala megfelelő. A településen képződő szilárd nem veszélyes háztartási és intézményi eredetű vegyes hulladék elszállítását a település 100%-os tulajdonában lévő Vecsési Városgondnok Nonprofit Kft. végzi. Az összegyűjtött hulladék az ASA Magyarország Kft. gyáli regionális hulladéklerakóján kerül ártalmatlanítására. Az összes elszállított települési hulladék mennyisége 2010 óta 7000 t/év körül alakult, a 2014-ben ugyanakkor jelentős emelkedést mutatva elérte a 7735 tonnát évente. Az összes települési hulladék átlagosan 90%-a származik a lakosságtól.²⁴ A szelektív hulladékgyűjtés 2015. január 1. óta kétheti gyakoriságú házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer üzemeltetésének formájában megoldott. A szelektív gyűjtésbe be nem vont üveghulladékok elhelyezésére 3 db hulladékgyűjtő szigeten (Vecsési Városgondnok Nkft. telephelye, Fő utca 60., Erzsébet téri COOP áruház udvara) nyílik lehetőség. A zöldhulladék begyűjtése szintén megoldottnak tekinthető, hetente házhoz menő zöldhulladékgyűjtést végez a Vecsési Városgondnok Kft.. A biohulladékok újrahasznosításával kapcsolatban figyelemreméltó, hogy 2016-ban ingyenes komposztálási program indult Vecsésen,

²⁴ adatok forrása: www.teir.hu

amelynek keretében 1630 db komposztálóedény kiosztására nyílt lehetőség az érdeklődő helyi lakosok számára, amelyet széleskörű szemléletformálási tevékenység kísért.

A település 2016-ban zárta le sikerrel a vecsési hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztését célzó, európai uniós forrásból megvalósuló projektjét, amelynek eredményeképpen – a már említett komposztálási program elindítása mellett – részben modernizálódott a település hulladékgazdálkodásában kulcsszerepet játszó gép- és eszközpark. A fejlesztések eredményeképpen optimalizálhatóvá vált továbbá a hulladék begyűjtésének útvonala, valamint adottak lettek a feltételek a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást illegálisan – térítés nélkül – igénybe vevők kiszűrésére. E közelmúltbeli fejlesztések együttesen hozzájárulhatnak a képződő, valamint az elszállításra kerülő települési vegyes hulladék mennyiségének csökkenéséhez, valamint a hulladékbegyűjtés járulékos légszennyező hatásának mérsékléséhez.

A település hulladékgazdálkodási rendszerének ugyanakkor továbbra is hiányossága, hogy Vecsésen nem működik állandó hulladékgyűjtő udvar. A háztartásokban keletkező veszélyes hulladék leadására így a településen belül csak az évi egyszeri rendszeres lomtalanítások időpontjában nyílik lehetőség, egyéb időszakokban a szomszédos Gyálon lehet a háztartási veszélyes hulladékoktól megszabadulni.

Nagy mennyiségű veszélyes hulladék Vecsésen nem keletkezik. Veszélyes hulladékok tárolása egy helyszínen, a Richter Gedeon Rt. ideiglenes veszélyes hulladéklerakójában zajlik, e telephely ugyanakkor rendelkezik a vonatkozó környezetvédelmi engedéllyel. A telephely és a lakóterületek között véderdősáv húzódik.

A város bel- és külterületein problémát jelent az illegális hulladékelhelyezés, amelynek kiküszöbölése érdekében a települési önkormányzat és egy helyi civil szervezet megállapodása alapján a Vecsési Hulladékkommandó járőrözik rendszeresen az érintett területeken. A külterületeken illegálisan elhelyezett hulladék elsősorban a tranzit forgalomból és a helyi, valamint környező településeken élő lakosság helytelen magatartásából származik.

A vecsési hulladékgazdálkodási rendszerre is jelentős hatást gyakorol a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos szervezeti rendszerének 2016. április 1-től hatályos módosulása. Ettől az időponttól kezdve a 2016. január 20-án alapított állami szerv (Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt.) alakítja ki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos tervét, határozza meg a minimális hulladékgazdálkodási közszolgáltatási színvonalat területenként, a szolgáltatási díjakat, ellátja továbbá a központi koordinációs feladatokat, a díjbeszedést és a kintlévőségek kezelését.

1.2.5. Gazdasági tevékenység²⁵

Vecsés város gazdasági életének középpontjában a szolgáltató tevékenységek állnak, 2010-es adatok alapján az összes működő vállalkozás 72,5%-a működik a szolgáltató szektorban, amelyen belül kiemelkedő jelentőségűek a logisztikai és a kereskedelmi vállalkozások. A regisztrált vállalkozások száma alapján ugyan egyértelműen a kereskedelem számít Vecsés legjelentősebb

²⁵ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés alapján

gazdasági ágának, ugyanakkor abból kiindulva, hogy a kereskedelmi jellegű vállalkozásoknak átlagosan mindössze 64-73 %-a, míg a logisztikai tevékenységet végzőknek viszont 78-80 %-a tekinthető ténylegesen működő vállalkozásnak, az következik, hogy a logisztikai tevékenység összességében mégis meghatározóbb Vecsés gazdasági életében a kereskedelemnél. Ezt tükrözi, hogy a legtöbb helyi iparüzési adó is logisztikai szolgáltatásokból származik. „A logisztikai szektor vecsési pozíciójának igazi erejét annak a városban való rétegzett jelenléte adja: Vecsésen a logisztikai szektorban egyidejűleg van jelen a „city logisztika”, a regionális logisztika, a szolgáltató logisztika és a nemzetközi légi szállítmányozás.”²⁶ A logisztikai szektor helyi jelentősége egyértelműen a település kedvező közlekedéscsoporthelyi fekvésének, mindenekelőtt a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, valamint a főváros közelségének eredménye. „A repülőtér következtében Vecsés térsége a Budapest-térség három legfontosabb logisztikai csomópontjának egyike”²⁷.

A logisztikai és ahhoz kapcsolódó kereskedelmi, ipari tevékenység a város ÉNy-i területein egy jól körülhatárolható tömbben koncentrálódik, amely a nyugati külterületi zónában letelepedett vállalkozások területeiből, a Market Central területéből és a Business Parkból áll össze. A térség kiemelkedő gazdasági erejét jelzi, hogy 2013-ban a vecsési vállalkozások által fizetett iparüzési adó több mint felét (55%-ot) erről a területről fizették be. Környezetvédelmi szempontból ez azért bír kiemelkedő jelentőséggel, mert az ideirányuló repülőtér, valamint főváros felőli teherforgalom, továbbá a főváros felőli hivatásforgalom nem halad át Vecsésen, nem terhelve a város levegőjének minőségét. Levegőminőségi szempontból hátrányos ugyanakkor, hogy e kereskedelmi, logisztikai övezetnek nincsen közvetlen, a települést elkerülő közúti kapcsolata az M5-ös autópályával, aminek következtében az e közlekedési folyosó felé irányuló forgalom áthalad Vecsés déli részein. A helyi gazdasági térszerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele érdekében a város egyéb részein is kijelölésre kerültek újabb gazdasági-ipari rendeltetésű területek, továbbá Vecsés déli területein spontán is kialakultak ilyen jellegű térségek, ezek infrastrukturális ellátottsága ugyanakkor elmarad a kívánatostól.

A működő vállalkozások száma alapján Vecsés húzóágazatának számító logisztika és részben ahhoz kapcsolódó kereskedelem mellett jelentős szerepet tölt be a feldolgozóipar, az építőipar, valamint a mezőgazdaság is. A feldolgozóipar esetében a kkv-k és a mikrovállalkozások a meghatározók, ágazati besorolás szerint jelentőségüket tekintve kiemelkednek az élelmiszeripari (mindenekelőtt ipari savanyítást végző) vállalkozások, továbbá a járműipari beszállítók. A helyi gazdaság duális szerkezetéről árulkodik ugyanakkor, hogy a „Vecsésen fizetett iparüzési adó 40 %-át nem vecsési székhelyű közép- és nagyvállalatok fizetik. Ezzel párhuzamosan a vecsési vállalkozások jelentős része valójában nem működik, illetve 0-9 fő közötti foglalkoztatottat jelentő mikrovállalkozás.”²⁸ Környezetvédelmi szempontból kedvezőtlen, hogy a feldolgozóipari kkv-k és különösen a mikrovállalkozások telephelyei sok esetben a lakóövezetbe ékelődnek, gyakran a lakóingatlanok területén, a kertekben elhelyezkedő műhelyekben működnek. Mindez egyrészt a magánterületeken található zöldfelületek csökkenését, a lakóövezetekben mért zajszint emelkedését, a szállításból eredő levegőszennyezés fokozását, valamint esetenként a nemkívánatos

²⁶ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

²⁷ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

²⁸ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

szaghatást eredményezik. Forráshiány miatt ugyanakkor a már kinőtt, illetve tevékenységi körükkel össze nem egyeztethető lakóövezeti telephelyeikről, anyagi támogatás hiányában nem tudnak kiköltözni e vállalkozások a város külterületén elhelyezkedő ipari parkokba, ami a vázolt környezeti problémakör hosszú távú fennmaradását vetíti előre.

A korábbi mezőgazdasági dominanciájú település mára átalakult, homokos, agyagos talajait a városiasodás következtében kivonták a mezőgazdasági művelésből. Hatalmas területek alakultak át és épültek be gazdasági területté, különösen Ferihegy és Budapest közelében. A településtől délre és keletre a nyilvánvalóan csökkenő tendencia mellett is jelentősnek mondhatók a mezőgazdasági művelésbe vont területek, ahol főleg kukoricát, napraforgót, búzát termesztenek. A város három gyümölcsösében magvas gyümölcsök termesztése folyik. Vecsésen az összes termőföld területe 18 146 258 m², amelyből 11 813 971 m² az átlagosnál jobb minőségű. Mindazonáltal Vecsés területén jelentős azoknak a szántó területeknek az aránya, amelyek művelésre kevésbé alkalmasak, mivel vagy nagy a belvízveszély, vagy pedig túlságosan kavicsos, terméketlen területek. Ezek a parlagon hagyott területek tovább növelik a mezőgazdasági porszennyezést. Ugyanakkor az intenzív mezőgazdálkodás hatására egyes területeken nagyobb koncentrációban található a talajba nitrát, amely a talajvízbe is bemosódott, lehetetlenné téve ezzel a víz hasznosítását öntözésre.”²⁹

1.3. SWOT elemzés

1.3.1. Tematikus SWOT elemzés

A SWOT elemzés kidolgozása során – szem előtt tartva a Program helyzetértékelését és beavatkozási célterületeit – a következő környezeti szempontú témaköröket vizsgáltuk:

1. Levegőminőség	14. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció
2. Zaj- és rezgésterhelés	15. Műemlékvédelem
3. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	16. Közlekedésszervezés, forgalomszabályozás
4. Csapadékvíz elvezetés	17. Közösségi közlekedés és infrastruktúra
5. Szennyvízelevezetés, -tisztítás	18. Kerékpáros közlekedés fejlesztése
6. Természeti és táji értékeinek védelme	19. Hulladékgazdálkodás
7. Zöldfelületgazdálkodás	20. Közterületek tisztasága
8. Talaj minőségének védelme, termőföldvédelem	21. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás
9. Biológiai allergének	22. Környezeti információhoz való hozzáférés, társadalmi részvétel
10. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	23. Együttműködés, partnerség a település gazdasági szereplőivel
11. Élelmiszerbiztonság	
12. Környezeti kármentesítés	
13. Energiagazdálkodás, épületenergetika	

A SWOT elemzés során egyaránt vizsgáltuk a környezeti problémák hajtóerőit, a környezet elemek minőségét, továbbá a válaszokat (beavatkozásokat) is.

²⁹ Vecsés város integrált településfejlesztési stratégiája 2015-2020

Tematikus SWOT elemzés

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	1. Levegőminőség	<ul style="list-style-type: none"> -A várost tehermentesítő, új szerkezeti utak (M0, elkerülő 4. sz. főút) megépítése. -Az utcák természetes szellőzési képessége. -Az ipar és egyéb gazdasági ágazatok emissziója elhanyagolható. -A tüzelő berendezésekben a nem engedélyezett tüzelő anyagok használatát önkormányzati rendelet tiltja. -Kerti zöldhulladék, avar, és mindennemű egyéb hulladék égetésének egész évre vonatkozó tilalma. -Fejlett egészségügyi ellátás a légző szervi megbetegedések kezelésére. -Vecsés város klímavédelmi politikája. 	<ul style="list-style-type: none"> -A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, mint levegőszennyező forrás közelsége. -Magas a logisztikai célú forgalomból származó közlekedési eredetű levegőszennyezés. -A D-i lakóövezeteken átmenő tehergépjármű forgalomból eredő jelentős szálló por-terhelés. -Alacsony közterületi zöldfelület arány. -Alacsony erdősültségi arány. -Kkv-k kedvezőtlen szaghatása belterületeken 	<ul style="list-style-type: none"> -Alacsony ÜHG és egyéb szennyezőanyag-kibocsátású járművek beszerzése. -A kerékpár közlekedési infrastruktúra széleskörű kiépítése. -Saját levegőszennyezési mérések végeztetése, legalább offline módban. -Levegőszennyezés-csökkentési célú forgalomszervezés. -Megújuló energiahordozók arányának növelése, épületek energiahatékonyságának további növelése. -Közintézmények komplex energetikai felújításának folytatása. -Városi zöldfelületek növelése, parkosítás.
2. Zaj- és rezgésterhelés	<ul style="list-style-type: none"> -A várost tehermentesítő, új szerkezeti utak (M0, elkerülő 4. sz. főút) megépítése. -A légitforgalom által generált zajterhelés csökkentésére intézkedések történtek (I. számú felszállópálya forgalmának korlátozása, zajgátló-övezetében a lakóépületek nyílászáróinak zajgátló üvegezésűre való cseréje). -A reptér zajhatásának mérséklésére létesített zajvédő erdősáv a település 	<ul style="list-style-type: none"> -Nincs teljes településre vonatkozó intézkedési zajtérkép. -Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége, földi- és légi forgalmának zajterhelése. -Magas a logisztikai célú forgalomból származó közlekedési eredetű zajterhelés. -A D-i lakóövezeteken átmenő jelentős tehergépjármű forgalomból eredő éjszakai zajterhelés. -Vasúti zaj. 	<ul style="list-style-type: none"> -Alacsony zajkibocsátású (pl, elektromos) járművek beszerzése. -Zaj- és levegőszennyezés-csökkentési célú forgalomszervezés. -A kerékpáros közlekedés további támogatása és fejlesztése. -Zajvédő falak létesítése a vasúti és a közlekedési zajterhelés mérséklésére (nem települési önkormányzati hatáskör). -A lakosság attitűdjének formálása. -Szigorúbb szabályozás. 	<ul style="list-style-type: none"> -A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér zajterhelésének megoldása nem biztosítható csak települési hatáskörben. -Forgalomnövekedés a repülőtér fejlesztési koncepciójával összefüggésben. -Az agglomerációs népességnövekedésből fakadó növekvő gépkocsiforgalom. -Forgalom csillapítás és zajvédelmi fejlesztések elmaradása esetén a zaj-

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<p>É-i határán.</p> <p>–Vasúti zajjal érintett települési szakaszokon zajgátló fal épült.</p>	<p>–Lakóövezetekben működő kkv-k zajterhelése.</p> <p>–Állattartásból származó zajterhelés.</p> <p>–Hiányzó ebtartási szabályozás</p> <p>–A közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendelet előírásait be nem tartó lakossági zajkeltés</p>		<p>terhelés megmaradása.</p>
<p>3. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság</p>	<p>–A közüzemi ivóvíz-vezetékhalózatba bekapcsolt lakások aránya az országos átlagnál magasabb, közelít a teljes bekapcsoltsághoz (95,2%, 2014).</p> <p>–A vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanok többsége rendelkezik kerti kutakkal (öntözési cél).</p>	<p>–Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek, illetve nitrát-érzékeny területek a település területén.</p> <p>–Illegális hulladéklerakókból, illetve szikkasztókból elszivárgó folyékony hulladékok a felszín alatti vizek minőségét veszélyeztetik.</p> <p>–A kerti kutak számáról és vízminőségéről nincs nyilvántartás.</p>	<p>–Gyáli-patak revitalizációja.</p> <p>–A településtől K-re fekvő II. vízbázis további hasznosításának lehetősége.</p> <p>–Víztaarékos vízhasználati módok támogatása, terjesztése (az éghajlatváltozás jelentős hatással lesz vizeinkre, amely zavart okozhat a települések vízellátásában is).</p> <p>–Vízvisszatartó vízgazdálkodási rendszer kiépítése.</p>	<p>–Növekvő öntözési vízigény a éghajlatváltozás várható hatásainak következtében.</p> <p>–Talajvíz további minőségi romlása.</p> <p>–Talajvíz szennyezettség közegészségügyi kockázatot jelent a zöldségkertek öntözése miatt.</p> <p>–A nitrát szennyezés veszélyezteteti a talajvíz mezőgazdasági öntözésre való használatát.</p> <p>–A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések jelentős vízvédelmi kockázatot jelentenek.</p> <p>–Aszály és hóhullám miatti talajvízszint süllyedés.</p>
<p>4. Csapadékvíz elvezetés</p>		<p>–Csapadékvíz elvezető csatornák kiépítése, rendszeres karbantartása nem mindenhol megoldott.</p> <p>–A belvíz elvezető árkok felszámolása.</p> <p>–A szegényes élővíz-adottságok miatt nem áll rendelkezésre megfelelő befogadó közeg.</p>	<p>–Gyáli-patak revitalizációjával a csapadékelvezetési kapacitás növelése.</p> <p>–Zárt vízvezetési rendszer kialakítása (Városközpont, Dózsa György út).</p>	<p>–Heves zivatarokat, viharokat kísérő nagy mennyiségű csapadék elvezetéséből adódó települési elöntések számának növekedése várható.</p> <p>–A belvízi elöntések tartóssága és számának növekedése várható.</p>
<p>5. Szennyvízelvezetés,</p>	<p>–A közcatorna-hálózat kiépítettsége</p>	<p>–A közcatorna-hálózatra való</p>	<p>–A közcatorna-hálózatra való rákötési</p>	<p>–A közcatorna-hálózatra nem</p>

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
szennyvíztisztítás	közel teljes.	<p>rácsatlakozási intenzitás még nem megfelelő (bekapcsolt lakások aránya 80,4%, 2014).</p> <p>–A térségi szennyvízterhelés tekintetében Pest megye településeinek viszonylatában Vecsés a legterheltebb területek közé tartozik (15.000 LE feletti terhelés).</p>	arány növelése, ellenőrzése.	<p>csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztók veszélyeztetik a vízbázisok biztonságát.</p> <p>–A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések jelentős vízvédelmi kockázatot jelentenek.</p>
6. Természeti és táji értékek védelme	<p>–Mocsaras területek a település külterületén: részben a Nemzeti Ökológiai Hálózat részei, részben ex lege védett természeti területek.</p> <p>–Vízimadarak számára fészkelő helyet biztosító, náddal borított természeti területek.</p> <p>–A település É-i határán a reptér zajhatásának mérséklésére érdekében zajvédő erdősávot, az ipari-gazdasági vállalkozási terület elválasztására véderdősávot telepítettek, a település D-i részén gazdasági erdő rész található.</p> <p>–Helyi területi védelemmel ellátott növényzettel (vadgesztenye sor, eperfasor, hársfasor stb.) rendelkezik a település.</p> <p>–Kertvárosias jelleg.</p>	<p>–Alacsony erdőszültségi arány (8,5%).</p> <p>–Az erdők fafaj összetétele megváltozott; nem őshonos, tájidegen fajok megjelenése.</p> <p>–Védett természeti területek kiterjedése csekély (Natura 2000, valamint más nemzetközi egyezmény hatályába tartozó védett területek nincsenek).</p> <p>–Felszíni vízfolyások és tavak csekély száma; szabályozott vízfolyások.</p> <p>–Illegális állattartó telepek és gazdasági épületek megjelenése külterületen.</p> <p>–Hatalmas területek alakultak át és épültek be gazdasági területté (különösen Ferihegy és Budapest közelében).</p>	<p>–Az erdőszültség növelése klímavédelmi szempontból preferált területeken.</p> <p>–Gyáli-patak további revitalizációja.</p> <p>–Egykori kavics- és agyagbányák rekreációs célra történő hasznosítása.</p>	<p>–Az erdőszültségi arány csökkenése, a fejlesztési igények konfliktust okoznak az erdőterületek megőrzésében.</p> <p>–Erdőtűzveszélyes napok számának növekedése.</p> <p>–Természetvédelmi oltalom alatt álló mocsaras területek illegális feltöltése.</p> <p>–Beépített, illetve beépítésre szánt területek növekedése.</p>

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
7. Zöldfelületgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> -A település szerkezete falusias és kertvárosias jellegű. -. -Jelentős barnamezős beruházások valósultak meg az elmúlt évtizedben. -Egykori agyagbánya területek rekultivációja megindult. -Jól működő, lakóterületet körülvevő véderdőterületek. -Kertépítészeti örökség helyi védelem alatt áll (Hősök ligete). 	<ul style="list-style-type: none"> -Alacsony a közterületi zöldfelületek aránya. -Zöldfelületek felújítása nem teljes körű. -A lakóterületek kertjeinek zöldfelületi aránya jelentősen csökken, a burkolt felületek aránya növekszik (udvarok beépítése, háztáji kiskertek felszámolása családi vállalkozások indítása érdekében). 	<ul style="list-style-type: none"> -Kihasználatlan és potenciális zöldterületek zöld infrastrukturális fejlesztése. -Új közparkok, játszóterek kiépítése a zöldfelület intenzitás növelése érdekében. -Barnamezős és alulhasznosított területek fejlesztésének előtérbe helyezése a zöldfelületek megóvása érdekében. -Zöldfelületek mennyiségének szabályozás szerinti szigorú ellenőrzése. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lakókerti zöldterületek beépítésének, leburkolásának tendenciája folytatódik, veszélyezteti a kertvárosi jelleget. -Hagyományos kertészeti kultúrák, gyümölcsösök visszaszorulása. -Az éghajlatváltozás várható hatásainak következtében költségigény változás a közparkok fenntartásának vonatkozásában.
8. Talaj minőségének védelme, termőföldvédelem	<ul style="list-style-type: none"> -Az eddig feltárt szennyezett ipari területek kármentesítése. 	<ul style="list-style-type: none"> -Nagy belvízveszély. -Egykori gyógyszergyári telephely hátrahagyott talajszennyezése. -Nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó talajszennyezettség. -Szikkasztók miatt jelentős talaj és talajvíz szennyezés. -Illegális állattartó telepek vagy bizonytalan tevékenységet végző telephelyek megjelenése mezőgazdasági területeken. 	<ul style="list-style-type: none"> -A közcsatorna-hálózatra való rákötési arány növelése, ellenőrzése. -Illegális szennyvíz-bevezetések felszámolása. -Illegális hulladék lerakások felszámolása. -Illegális állattartó telepek vagy bizonytalan tevékenységet végző telephelyek felszámolása. -Parcellaméretből adódóan extenzív művelés lehetősége. -A mezőgazdaság alkalmazkodóképességének további javítása. 	<ul style="list-style-type: none"> -A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések talajvédelmi kockázata. -Talajvíz-minőség további romlása az intenzív mezőgazdasági művelés miatt. -Talajvíz-minőség további romlása a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból beszivárgott szennyezőanyagok miatt. -Aszályhajlam fokozódása. -Nagy a belvízveszély. -Homokos és réti talajok szálló por koncentrációt növelő hatása.
9. Biológiai allergének	<ul style="list-style-type: none"> -Az önkormányzati tulajdonú területeken és közterületeken a törvényi kötelezettségnek való megfelelés a parlagfű és a gyomnövények esetében. 	<ul style="list-style-type: none"> -Parlagon hagyott, műveletlen területek allergén hatása. -Régi házak elöregedésének, gyakori vizesedésének hatására az átnedvesedett épületanyagokon 	<ul style="list-style-type: none"> -Pollen gazdag időszakban az utak, utcák locsolása, nedves tisztítása. -A parlagfű virágzása előtt és virágzása idején a gazdátlan területeknek fokozott ellenőrzése. 	<ul style="list-style-type: none"> -Parlagon hagyott területeken elszaporodó allergén növények miatti pollenterhelés növekedése. -Komoly egészségügyi problémát okozhat az allergén növények

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> –Együttműködés a parlagfű és egyéb allergének elleni védelemmel foglalkozó szervezetekkel. –A parlagfű elleni védekezésre az Önkormányzat pénzügyi összeget tervez elkülöníteni. –Kényszerkaszálás. –Lakossági, ingyenesen hívható „zöld szám” fenntartása parlagfűvel kapcsolatos bejelentésekhez. 	<p>megjelenő penészgomba-telepekből kiszóródó spórák légzőszervi megbetegedéseket okozhatnak.</p>		<p>terjedése.</p> <ul style="list-style-type: none"> –Az allergiás betegek számának növekedése.
<p>10. Klímaváltozás egészségügyi hatásai</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Megfelelő kapacitású járóbetegellátási és háziorvosi szakellátási rendszer. –Vecsési járás hőhullámokkal szembeni sérülékenysége mérsékelt. –Az utcák természetes szellőzési képessége megfelelő. 	<ul style="list-style-type: none"> –Nem rendelkezik a település klímavédelmi stratégiával, és hőségriadó tervvel. –Zöldterületek aránya alacsony, ami a mikroklimát negatívan befolyásolja az önkormányzati és lakossági ingatlanok viszonylatában egyaránt. –A lakosság nem megfelelő attitűdje, illetve a klímaváltozással kapcsolatos információk hiánya. Sötét színhatású útburkolatok használata a településen 	<ul style="list-style-type: none"> –Egészségvédelmi akciók szervezése (pl. ivóvízostás, párapu, klimatizált helyiségek biztosítása). –A település egészségügyi infrastruktúrájának fejlesztése az éghajlatváltozás kihívásaihoz való alkalmazkodás végett. –Városi tájékoztatási, korai figyelmeztetési, riasztási rendszer kiépítése. –Nyári típusú szmoghelyzetekre való felkészülés. –Lakossági szemléletformálás a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás lehetőségeiről: sérülékeny társadalmi csoportok felkészítése, tájékoztatása. –További zöldfelületek kialakításával a település nyári túlzott felmelegedésének csökkentése. Világos színhatású burkolatok használatának szabályozása és ösztönzése. 	<ul style="list-style-type: none"> –Gyakoribbá és szélsőségesebbé váló időjárási események. –Invazív allergén növények terjedése. –Új, invazív, allergén növényfajok megjelenése, térbeli és időbeli elterjedésének megváltozása. –Egyes kórokozók gyakoribbá válása, fertőző betegségek megjelenése, ill. gyakoriságának növekedése.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
11. Élelmiszerbiztonság		<ul style="list-style-type: none"> –Forgalmas autóutak mellett fekvő konyhakertek szennyeződése. –A talajvíz szennyezettség közegészségügyi kockázatot jelent a zöldségkertek öntözése miatt. 	<ul style="list-style-type: none"> –Termelői piacok ellenőrzésének növelése. –Közoktatási intézmények Mintamenza programban való részvétele. 	<ul style="list-style-type: none"> –Az egyre gyakoribb és hosszabb ideig tartó szárazságok, nagyobb intenzitású hőhullámok károsan hathatnak az élelmiszer szállításra és tárolásra.
12. Környezeti kármentesítés	<ul style="list-style-type: none"> –Az eddig feltárt szennyezett ipari területek kármentesítése. –Egykori agyagbánya területek rekultivációja megindult. –Veszélyes állapotban lévő ipari vagy alulhasznosított barnamezős területek alig találhatóak a településen. 	<ul style="list-style-type: none"> –Egykori gyógyszergyári telephely hátrahagyott talajszennyezése. –Nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó talajszennyezettség. 	<ul style="list-style-type: none"> –További funkcióváltást eredményező fejlesztések a barnamezős területeken. 	<ul style="list-style-type: none"> –Potenciális talajszennyezés az illegális hulladéklerakók és szikkasztók területén. –Rekultivált területek esetleges szennyezéseinek kiújulása. –A barnamezős rehabilitációs projektek késése, elmaradása.
13. Energiagazdálkodás, épületenergetika	<ul style="list-style-type: none"> –Meglévő tapasztalatok a geotermikus energia és a napkollektorok intézményi alkalmazásában. –Meglévő tapasztalatok energiatakarékos középületfelújítás területén (hőszigetelés, műanyag nyílászárók, energiatakarékos izzók). –Számos lakótelepi társasház energetikai korszerűsítése megvalósult a közelmúltban. 	<ul style="list-style-type: none"> –Energetikailag elavult, felújításra szoruló lakóépület állomány. –Közvilágításból és magánterületen található lámpatestekből származó fényszennyezés 	<ul style="list-style-type: none"> –Jelentős energiamegtakarítási potenciál a köz- és lakóépületekben. –További fejlesztést és beavatkozást igényelnek a közintézmények energetikai rendszerei. –Geotermikus energia további hasznosítása, akár villamosenergia termelésre is. –A napsütéses órák száma (évi 1900-2000 óra) ideális napenergia hasznosításra. – Világítótestekből származó fényszennyezés megelőzése –A lakosság attitűdjének formálása és az információk bővítése. 	<ul style="list-style-type: none"> –Nagykapacitású földgázvezetékek a településen. –A település közigazgatási területén áthaladó oszlopokra fektetett 132 kV-os gerinc elosztóhálózat biztonsági övezetének területigényét, mint területfelhasználás lehetőségét korlátozó adottságot kell kezelni. –A viharok, az erős szélökések, a nagy mennyiségű csapadék és a jégeső közvetlen fizikai veszélyforrást jelenthet az épületállományra nézve. –Az energetikai felújítások során elmarad a megújuló energia használat.
14. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	<ul style="list-style-type: none"> –Rendezett, zöldfelületekkel rendelkező városközpont. –Kertvárosi, falusias jellegű, magas lakókerti zöldfelülettel bíró 	<ul style="list-style-type: none"> –Kihasználatlan telephelyek, 2 db nagyobb kiterjedésű barnamezős terület (Richter Gedeon, MAVAD telephelyek). 	<ul style="list-style-type: none"> –Közterületek – zöldfelület növekedést eredményező – rehabilitációja. –Városközpont központi funkciójának további megerősítése kulturális, 	<ul style="list-style-type: none"> –Beépítettség növekedése a városkörnyéki zöldterületek, mezőgazdasági területek rovására. –Engedély nélküli építkezések a város

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<p>lakóövezetek dominálnak.</p> <ul style="list-style-type: none"> –Nincsenek leszakadó városrészek, házcsoportok, városi alközpontok. –Jelentős revitalizációs munkák és barnamezős beruházások valósultak meg az elmúlt évtizedben. 	<ul style="list-style-type: none"> –Lakótelkeken folytatott gazdasági (jórészt kisüzemi jellegű) tevékenységek elterjedt volta. –Vasútvonal által elválasztott településrészek közti kapcsolatok hiányosságai. –A város közigazgatási területének ÉNY-i részén elhelyezkedő gazdasági övezet kapcsolatai hiányosak az M5 autópálya irányába. –Közterületi zöldfelületek kiterjedése alacsony. –Hiányoznak a nagyobb méretű rekreációs területek. 	<p>közösségi beruházások révén.</p> <ul style="list-style-type: none"> –Önkormányzati tulajdonú épületek funkcióváltása vagy rekonstrukciója. –Feltöltött korábbi kavicsbányák új funkciójának megtalálása. –Kihasztnátlan telephelyek hasznosítása, barnamezős területek rehabilitációja. –Közmű-infrastruktúra fejlesztés (Északi akcióterület). –Gazdasági tevékenységek kitelepítése a lakóövezetekből. –Az ÉNY-i gazdasági övezet M5 autópálya irányába történő „megnyitása” új közúti kapcsolatok létrehozása révén. 	<p>külterületi részein.</p> <ul style="list-style-type: none"> –A viharok, az erős szellőkések, a nagy mennyiségű csapadék, a jégeső közvetlen fizikai veszélyforrást jelenthet az épületállományra. –Barnamezős területek teljes rehabilitációjának elmaradása.
<p>15. Műemlékvédelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Helyi területi védelem alatt álló és védelemre érdemes építményekkel rendelkezik a település. – Régészeti lelőhelyekben gazdag. 	<ul style="list-style-type: none"> –A településen nem található országos jelentőségű műemlékek, műemlék együttesek, világörökségi vagy világörökségi várományos területek, nemzeti emlékhelyek. 	<ul style="list-style-type: none"> –További helyi védelemre érdemes építmények felkutatása és védetté nyilvánítása. 	<ul style="list-style-type: none"> –A nem szakszerű vagy szabálytalan felújítás következtében az építmények architektúrája megváltozik. –A klímaváltozás következtében a szélsőséges időjárás okozta szél- és csapadékkárok káros hatással lehetnek a helyi területi védelem alatt álló építményekre.
<p>16. Közlekedésszervezés, forgalomszabályozás</p>	<ul style="list-style-type: none"> –A várost tehermentesítő, új szerkezeti utak (M0, elkerülő 4. sz. főút) épültek, ezért a településközi és gyűjtőutak forgalma nem nevezhető kritikusnak. 	<ul style="list-style-type: none"> –A városi közlekedési infrastruktúra minősége helyenként nem kielégítő (a mellékutak burkolatminősége nem megfelelő). –A települést kettészelő vasútvonal elválasztó hatása, településrészek közötti korlátozott kapcsolat. 	<ul style="list-style-type: none"> –A Budapest irányú ingázó személyforgalom csökkentése helyi munkalehetőségek teremtésével. –Fővárosi összeköttetés közlekedési rendszereinek környezetbarát fejlesztése. –Elektrifikált közlekedés térnyerése. 	<ul style="list-style-type: none"> –4. sz. főút vecsesi elkerülő szakaszának fizetős tétele –Éghajlatváltozás közlekedési infrastruktúrára gyakorolt hatásai, a jelenlegi útburkolatok nem klíma rezisztensek (burkolathibák, balesetveszély).

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
		<ul style="list-style-type: none"> – Nagymértékű forgalom környezeti ártalmi. 	<ul style="list-style-type: none"> – P+R és B+R parkolórendszer további fejlesztése. – Gyalogos közlekedés fejlesztése (járdaépítés, gyalogátkelőhely kialakítása). – Burkolatlan önkormányzati utak felszámolása. 	<ul style="list-style-type: none"> – Növekvő gépkocsiállomány. – További forgalomműködés miatt az infrastruktúra elérheti teljesítőképessége határát. – A fővárossal összekötő gyorsforgalmi út minőségi és kapacitásbeli korlátai. – A város multimodális közlekedési csomóponti szerepének továbbfejlesztése.
<p>17. Közösségi közlekedés és infrastruktúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az országos és nemzetközi jelentőségű Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal érinti a várost. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kevésbé fejlett a helyi tömegközlekedés. – Fejlesztésre szorulnak a kötött pályás közlekedéshez kötődő kiegészítő szolgáltatások. 	<ul style="list-style-type: none"> – A Budapest-Szolnok vasútvonal korszerűsítése. – A reptérre vezető vasútvonal (elővárosi vonat) megépítése/fejlesztése. – Vasúti kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése (nagyállomás, Kertekalja vasúti átjáró). – A Budapest irányú ingázó személyforgalom közösségi közlekedésre való terelése. – Helyi autóbusz-közlekedés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> – A Budapest- Solnok vasútvonal infrastruktúrája kiemelten leterhelt, kihasználtsága kapacitáshatáron mozog. – A nemzetközi repülőtér nem tudott intermodális gócponttá válni, földi megközelítése nehézkes, nem épültek ki sem városi, sem térségi vasúti kapcsolatai.
<p>18. Kerékpáros közlekedés fejlesztése</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A domborzati viszonyok alkalmasak komplex kerékpáros közlekedési rendszerkiépítésére, kerékpárút fejlesztésre. 	<ul style="list-style-type: none"> – A város kerékpáros közlekedési rendszere nincs kiépítve. – Kevés kerékpár tároló. 	<ul style="list-style-type: none"> – A kerékpár közlekedési infrastruktúra tovább építése: belterületi kerékpárút fejlesztés (Dózsa György úti P+R parkolót elérő); külterületi kerékpárút fejlesztés (Vecsés-Gyál között). – Kerékpártárolók létesítése a tömegközlekedési kapcsolatoknál. – Közösségi kerékpár kölcsönzési rendszer kiépítése. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zöldmobilitási formák fejlesztésének elmaradása.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
<p>19. Hulladékgazdálkodás</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Szelektív hulladékgyűjtés a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer működtetése formájában megoldott. –Komposztálási program a lakosság részére, amely 1630 db térítésmentes komposztáló edény kiosztása mellett a célirányos lakossági tájékoztatást is magában foglalja. –Önkormányzati megállapodás civil szervezettel az illegális hulladéklerakás megelőzése érdekében (Vecsesi Hulladékkommandó Járőrszolgálat). –GPS alapú gyűjtés- és járatoptimalizáló, fuvarszervező térinformatikai rendszer használata következtében a hulladékbegyűjtés járulékos környezeti terheléseinek minimalizálása. –Átvett háztartási vegyes hulladék mennyiségének gyűjtő edények szerinti mérése (jeladóval), ami differenciált díjfizetést tesz lehetővé. –Lakossági veszélyes hulladék begyűjtési program (évente 1 alkalommal). 	<ul style="list-style-type: none"> –Nem üzemel a településen lakossági hulladékudvar. –Illegális személtelhelyezés elsősorban a külvárosi részeken. –A lakosság egy részének a környezet tisztaságát romboló attitűdje. 	<ul style="list-style-type: none"> –A lakosság részéről aktív részvétel a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszerben, valamint komposztálási programban. –Komposztáló telepek létesítése. –Hulladékszelektáló és -válogató udvar létrehozása. –A megszüntetett szelektív hulladékgyűjtő szigetek helyén lehetőség közterület-zöldfelület fejlesztésre. 	<ul style="list-style-type: none"> –A lakossági hulladék mennyiségének növekvő tendenciája (a fogyasztási szokások átalakulásával). –A hulladékgazdálkodás országos szintű átszervezéséből fakadó finanszírozási és szervezési bizonytalanságok. –Lakosság egy részének alacsony köztisztasági attitűdje
<p>20. Közterületek tisztasága</p>	<ul style="list-style-type: none"> –A közterületek tisztítása, zöldfelületek karbantartása, közutak téli síkosságmentesítése megoldott, helyi önkormányzati tulajdonú vállalat végzi (Vecsesi Városgondnok Nkft.). 	<ul style="list-style-type: none"> –Szelektív hulladékgyűjtő szigetek környezetében hulladék felhalmozása. –Illegális hulladékelhelyezés elsősorban a külvárosi részeken. 		<ul style="list-style-type: none"> –Illegális hulladéklerakás általi fertőzés veszély. –A járdák esetében az ingatlan tulajdonosok felelnek az előttük húzódó járdák síkosítás-

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> –Önkormányzati megállapodás civil szervezettel az illegális hulladéklerakás megelőzése érdekében (Vecsési Hulladékkommandó Járőrszolgálat). –Kutyapiszok gyűjtő edények kihelyezése a településen (Kispatak-lakópart) 	<ul style="list-style-type: none"> –Lakóköznyezetben való használatok tartásából fakadó köztisztasági és környezetegészségügyi problémák. –Közterületi hulladékgyűjtő edények száma alacsony, azok ürítése nem megfelelő gyakoriságú 		<ul style="list-style-type: none"> mentesítéséről, ami gyakran nem kielégítő. –Lakosság egy részének nem megfelelő köztisztasági attitűdje
<p>21. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Az önkormányzat elkötelezett a környezet- és klímavédelem mellett (tagja a Klímabarát Települések Szövetségének, <i>kidolgozásra került Vecsés város Klímavédelmi Stratégiai Konceptiója</i>). –Civil szervezetekkel való együttműködés (Vecsési Hulladékkommandó Járőrszolgálat). –Lakossági szemléletformálás valósult meg hulladékgazdálkodás témakörben, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos információs anyagok kerültek kiadásra. 	<ul style="list-style-type: none"> –A közigazgatási eszközállomány sokszor nem elégséges a hatékony egészség- és környezeti neveléshez. –A felnőtt lakosság jelentős részének inaktivitása a környezetvédelmet érintő kérdésekben. 	<ul style="list-style-type: none"> –Civil szervezetekkel való szorosabb együttműködés. –Információs kampányok, rendezvények, a lakosság különböző célcsoportjait elérő képzések, figyelemfelkeltő akciók, valamint környezet- és energiatudatosságot erősítő közösségi programok szervezése. –Helyi termékek elterjesztésének támogatása. –Szakképzési és felnőttoktatási központ létesítése környezetvédelmi fókusszal. –Tangazdaság-projekt biogazdálkodással. –Ökoház, ökoiskola létesítése. 	<ul style="list-style-type: none"> –A civil szervezetek alulfinanszírozottsága.
<p>22. Környezeti információhoz való hozzáférés, társadalmi részvétel</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Lakossági szemléletformálás valósult meg hulladékgazdálkodás témakörben, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos információs anyagok kerültek 	<ul style="list-style-type: none"> –Környezetvédelmi monitoring rendszer hiánya. –Lakosságot rendszeresen tájékoztató információs rendszer hiánya. 	<ul style="list-style-type: none"> –Települési környezeti információs szolgáltatások fejlesztése. –Helyi környezetvédelmi stratégiai monitoring és értékelő rendszer kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> –A meglévő adatok kihasználatlansága.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	kiadásra.			
23. Együttműködés, partnerség a település gazdasági szereplőivel	<ul style="list-style-type: none"> -Helyi gazdasági szereplők támogatják az Önkormányzat környezetvédelmi tevékenységét. -Környezetvédelmi Alappal rendelkezik az Önkormányzat. -Az Önkormányzat környezeti- és energetikai pályázati tevékenysége eredményes. 	<ul style="list-style-type: none"> -Nincs információ a helyi vállalkozások környezetvédelmi és -menedzsment tevékenységéről. 	<ul style="list-style-type: none"> -Az ipari tevékenységeket végző vállalkozások helyi vállalkozói parkokba való kitelepítésének elősegítése. -Együttműködés kialakítása a helyi nagyvállalatokkal a környezetvédelmi és klímavédelmi célú helyi CSR tevékenységek erősítése érdekében. -Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra építkező helyi gazdaságfejlesztést támogató marketing és közösségfejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> -A helyi kkv-k számára továbbra is elérhetetlenek maradnak a jelentősebb vállalkozási zónában található telephelyek. -Helyi gazdaság háttérbe szorulása a logisztikai, nagykereskedelmi, kiskereskedelmi erőfölény miatt. -Beruházásokkal járó környezetterhelés növekedése.

1.3.2. Környezeti konfliktuspontok, problémák és értékek

A természeti adottságokból, valamint a társadalmi-gazdasági hatásokból eredően a környezet állapotát befolyásoló kedvezőtlen folyamatok (esetenként kár, veszélyeztetés, kockázat) alakulhatnak ki. A problémák egyidőben több környezeti elemet vagy ágazatot érinthetnek, több kiváltó okra, hatótényezőre vezethetők vissza, továbbá következményeik is szerteágazók lehetnek. Vecsés konkrét környezeti célállapotainak megfogalmazásához a környezeti problémák azonosítása vezethet el, ezért a SWOT elemzés alapján összeállítottuk Vecsés legfőbb környezeti problémáinak és értékeinek listáját:

Környezeti problémák és konfliktus helyzetek Vecsésen	
Környezeti hatótényezők/terhelés	Környezeti hatás/probléma
Közlekedés okozta levegőszennyezés és zajterhelés	A település lakókörnyezetében az egyik legjelentősebb környezeti ártalmat az átmenő 4. sz. út, valamint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér légszennyezése és zajterhelése, kisebb mértékben a települést kettészelő vasútvonal zajterhelése okozza. A további – fővárosi fejlesztésekkel és a repülőtér fejlesztési koncepciójával összefüggésben lévő – forgalomnövekedés fokozhatja a település környezetterhelését.
	A kedvezőtlen légszennyezettségi helyzetet fokozhatják a meteorológiai körülmények: főként az uralkodó ÉNy-i szélirány, amely a főváros szennyezett levegőjét Vecsés város felé fújja. Vecsés a fővárosi agglomeráció részeként kedvezőtlen légköri viszonyok esetén, magas levegőkörnyezet terheléssel is jellemezhető.
Növekvő lakossági szilárd tüzelőanyag felhasználásból eredő települési levegőminőség romlás	Országos, Vecsésre is jellemző tendencia, hogy a lakosság körében ismét terjedő tendenciát mutat a vegyes tüzelésű kazánok használata, azok fával, szénrel esetenként illegális tüzelőanyaggal (pl. hulladék) való fűtése. Ez a téli időszakokban a települési levegőminőség nagymértékű romlásához vezethet.
Mezőgazdasági termeléshez köthető felületi por emisszió	A települést tekintve az egyik legfontosabb légszennyező forrás a felületi por emisszió, ami a növényzet nélküli homokos, agyagos talajú mezőgazdasági területekről származhat (pl.: földutak). Ezen területeken a szélerezési által száraz időszakokban okozott kiporzást átmenetileg képes megemelni a városkörnyék porszennyezettségi szintjét, emellett jelentős egészségügyi kockázattal jár.
A felszín alatti vizek és a talaj szennyezőanyag terhelése	A település területéből 635 hektár a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek, illetve a nitrát-érzékeny területek közé sorolandó. Vecsés két vízbázisa közül a településtől délre eső I. jelű vízbázis hosszú távon nem tartható fenn. A felszín alatti vizek és a talaj szennyezettségét egyrészt a korábbi nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó szennyezések, másrészt a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból elszívárgott szennyezőanyagok eredményezték. Ezen területeken metánképződés, nehézfém feldúsulás lehetséges, amelyet a talajvízmozgások más területre is továbbíthatnak. Ezért a kerti kutak, amelyek a sajátos talajadottságoknak megfelelően a felső vízadó rétegből nyerik a sok helyütt már elnitrátosodott öntözővizet, jelentős humánegészségügyi kockázatot jelentenek.

Környezeti problémák és konfliktus helyzetek Vecsésen	
Környezeti hatótényezők/terhelés	Környezeti hatás/probléma
	Vecsés talajvíz rendszerét az illegális hulladéklerakók és a közcatorna-hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztókból elszivárgó folyékony hulladékok veszélyeztetik, az érintett településterületeken veszélybe kerülhet a települési vízbázisok biztonsága és a talajvizek minősége.
Heves csapadékok okozta elöntések	Problémát okoznak a nem megfelelően karbantartott felszíni vízvezető, vízviszatartó rendszerek, a heves zivatarokat, viharokat kísérő nagy mennyiségű csapadék elvezetésére nem alkalmas a hálózat. Ez komoly településen belüli elöntéseket, vészhelyzeteket okozhat, mely a szélsőséges időjárási helyzetek gyakoribbá válásával a jövőben sűrűbben előfordulhat.
Alacsony erdősültségi arány	A településhez tartozó erdőterületek jelentős részét kiirtották, területükön szántóföldi termelés kezdődött, melyet később kertészeti kultúrákká alakítottak át. A megmaradt erdők fafaj összetétele megváltozott, az egykori tölgyesek területén tájidegen fajok jelentek meg. Az erdő területek csökkenésével az erdők ökoszisztéma szolgáltatásai csökkentek. Az utóbbi években az erdőterületek közlekedés fejlesztéseknek estek áldozatul (településen keresztül haladó M0-szakasz, Alacskai csomópont). A további fejlesztési igények konfliktust okozhatnak az erdőterületek megőrzésében.
A klímaváltozás és az ezzel kapcsolatos várhatóan növekvő közlekedési infrastruktúra igénybevétel	A klímaváltozás közlekedési infrastruktúrára gyakorolt kedvezőtlen hatásai főként a hóhullámok és az extrém viharos, csapadékos időjárási események következményei (gyakoribb burkolathibák, növekvő balesetveszély, infrastruktúra károk, egészségkárosodás).
Zavaró gazdasági tevékenységek a lakóövezetekben	A lakóterületeken üzemelő vállalkozások számottevő zajjal, esetenként szennyezőanyag-kibocsátással járó tevékenységet folytatnak. Probléma továbbá, hogy a vállalkozási tevékenységek növekedése miatt a lakótelkeket – engedély nélkül – a megengedettnél nagyobb arányban beépítik, növekszik burkolt felületek aránya (udvarok beépítése, háztáji kiskertek felszámolása családi vállalkozások indítása érdekében), jelentősen csökkentve ezáltal a lakókerti zöldfelületi arányt. Állattartásból eredő problémák is jelentkeznek a lakókörnyezetben: pl. zajterhelés, nem megfelelő állattartás esetén szaghatás, amelyeket a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet sem tud maradéktalanul felszámolni.
Engedély nélküli építkezések a város külterületi részein	A város külterületein – főként mezőgazdasági területeken – illegális állattartó telepek, illetve bizonytalan tevékenységet végző telephelyek jelenek meg. A külterületek rendezetlen „bódósodása” tájrombolási hatással bír, növeli a beépítettség arányát.

Védendő értékek Vecsésen	
Védendő értékek	A védendő értékek megőrzésének szempontjai Kedvező és kedvezőtlen hatótényezők

Védendő értékek Vecsésen	
Védendő értékek	A védendő értékek megőrzésének szempontjai Kedvező és kedvezőtlen hatótényezők
Vecsés K-i részén található II. vízbázis fejleszthetősége	A település keleti részén található II. vízbázis állapota megfelelő, sőt tovább fejleszthető távlati víznyerési forrás, mely során törekedni kell: a fenntartható terület-felhasználásra, a szennyvízrákötések számának emelésére, a környezetvédelmi korlátozások szigorú betartására, a szennyezések lehetőségének minimális mértékre csökkentésére, a vízbázis védőövezetek további pontosítására, lehatárolására és védelmére, a felszíni vízvezető rendszer és a szennyvízvezető rendszer korszerű szinten történő kiépítésére és üzemeltetésére.
Gyáli-patak: revitalizációjában talaj- és csapadékvíz elvezetési lehetőség rejlik	A felszíni csapadékvizek és felszíni kisvízfolyások a lefolyásviszonyoknak megfelelően a Gyáli-patakba folynak. A vízfolyás rekonstrukciója már részben megtörtént, azonban az eredeti formába történő teljes helyreállítás elvégzésével nagyobb mennyiségű talaj- és csapadékvíz elvezetésére, vízvisszatartására szolgálhat a jövőben. A növényállomány további fejlesztésével a város magasabb szintű zöldterületévé alakítható.
Az átlagosnál jobb minőségű termőföld a településtől D-re és K-re fekvő mezőgazdasági területeken	A településtől D-re és K-re fekvő mezőgazdasági területeken a termőföld az átlagosnál jobb minőségű. A talajszerkezet sajátossága, hogy a termőréteg alatt 8-12 m mélyen vízzáró agyagréteg található, amely jelentősen elősegíti a talaj vízmegtartó képességét és még az aszályos időszakokban is biztonságos természetségi feltételeket biztosít.
Értékes védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek található Vecsés területén	Vecsés területén az alábbi védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek találhatóak: országos védelmet élveznek a II. vízbázis közelében található ex lege védett lápterületek, illetve a Nemzeti Ökológiai Hálózat területei a Gyáli és a Vasadi főcsatorna mentén, továbbá három térségi jelentőségű tájképvédelmi terület, illetve hat helyi védelem alatt álló érték található a település területén.
A település védelmét szolgáló belterületi véderdők	A település erdei túlnyomórészt telepített véderdők, melyek azonban a mai napig megőrizték védelmi funkciójukat, továbbá ökológiai szempontokat figyelembe vevő fejlesztésük is lehetséges. Ezen erdősávok jól funkcionáló, mára beállt faállománnyal rendelkeznek, megőrzésük környezetvédelmi cél is (pl. gazdasági területek felől érkező portterhelés csökkentése, reptér zajhatásának mérséklése).
Vecsés kertvárosias jellegének megőrzése	Vecsésen városában – a lakótelep területét kivéve – kertvárosi, falusias jellegű, magas lakókerti zöldfelülettel bíró lakóövezetek dominálnak, nem található a településen elszakadó városrészek, vagy házcsoportok. Az elmúlt években elkezdődött a közterületek – zöldfelület növekedést eredményező – rehabilitációja, így számos intenzív zöldfelülettel rendelkező, igényesen rendezett zöldterület található Vecsésen. A város környezetvédelmi érdeke kertvárosias jellegének további erősítése, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása. Kiemelten fontos a lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó gazdasági tevékenységek megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása.

Védendő értékek Vecsésen	
Védendő értékek	A védendő értékek megőrzésének szempontjai Kedvező és kedvezőtlen hatótényezők
Az épületállomány lehetővé teszi a fenntartható energiagazdálkodásra való áttérést	A település kertvárosi családi házai, illetve középületei jelentős épületenergetikai megtakarítási potenciállal rendelkeznek. Számos közintézmény komplex energetikai felújítása megtörtént, az Önkormányzat meglévő tapasztalatokkal rendelkezik a geotermikus energia és a napkollektorok intézményi alkalmazásában, valamint az energiatakarékos középületfelújítás területén. Az épületek jelentős energiamegtakarítással járó komplex épületenergetikai felújítása (nyílászáró csere, hőszigetelés, árnyékolás, gépészeti korszerűsítés és megújuló energia használat), kiemelten a megújuló energiahordozók alkalmazási lehetőségei (pl. a geotermikus energia további hasznosítása, a napsütéses órák száma ideális napenergia hasznosításra) jelentős környezeti előnyt hordoznak magukban, javítható többek között a települési légszennyezettség helyzete – elsősorban a téli időszakban.
Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra építkező helyi gazdaság	A működő vállalkozások száma alapján Vecsés gazdaságában jelentős szerepet tölt be a mezőgazdasági (feldolgozó) üzemi tevékenység, arculatának legmeghatározóbb eleme a városi hagyományokon alapuló savanyításipar. Az őstermelői savanyítás helyét mára már egyre inkább az ipari savanyítás veszi át, ezen tudás megőrzése és hasznosítása a város hosszútávú érdeke.

1.4. Korábbi Környezetvédelmi Programok értékelése

Vecsés Város Önkormányzata a **település környezetvédelmi irányvonalának és törekvéseinek meghatározása céljából**, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés b) pontja alapján először a **2002-2008 közötti időszakra** dolgozott ki **települési környezetvédelmi programot**³⁰. A programban bemutatásra került a környezeti elemek, a települési és az épített környezet, a természeti környezet, valamint három önállóan kezelt hatótényező (hulladék, zaj és rezgés, környezetbiztonság) állapota, a program meghatározta az ezen területeken elérni kívánt környezetvédelmi célokat, célállapotokat, továbbá megnevezte a megvalósítás kulcsterületeit és eszközeit. Megállapítása szerint „*Vecsés a fővárosi agglomeráció részeként sajnálatos módon egy összefüggően szennyezett térségben helyezkedik el*”, ezért 12 témakörben 46 intézkedést határozott meg. Bár a program kevésbé részletes, általános intézkedéseket fogalmazott meg, továbbá azok végrehajtásáról nem rendelkezett, ezen időszakban is jelentős fejlesztések valósultak meg a környezetvédelem területén, többek között: csatornázási program, útprogram, csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése, hulladékgyűjtő szigetek létesítése, komposztáló edények biztosítása, városi alközpontok kialakítása a tudatos városfejlesztés jegyében, települési zöldterületek fejlesztése.

Az **2009-2014 közötti időszakra** szólóan, „*Tisztább és zöldebb településért*” mottóval íródott **Vecsés Város második Környezetvédelmi Programja**, mely „*az érvényes jogszabályokra tekintettel*

³⁰ 42/2003. (III.19.) Ök. határozat Vecsés Város Környezetvédelmi programja

elsősorban azokra a területekre koncentrál, amelyeken Vecsés Város hátrányban van, illetve komoly fejlődési és fejlesztési lehetőségekkel rendelkezik". E tekintetben – a település kertváros-jellegéből adódóan és annak megőrzése érdekében – öt főbb területet határozott meg, amelyek a következők: zöldterület gazdálkodás, települési környezet tisztaság, hulladékgazdálkodás, csapadékvíz elvezetés, környezeti nevelés, energiagazdálkodás. A kiemelt területeken túl az alábbi témákat vizsgálta: szennyvíztisztítás- és kezelés, zaj-, rezgés és légszennyezés elleni védekezés, közlekedésszervezés, ivóvíz ellátás, természetvédelem, valamint a havária helyzetek elleni védekezés. A Program 9 fő célkitűzést fogalmazott meg, megalkotását és megvalósítását 9 elv mentén határozta meg, továbbá SWOT analízissel alapozta meg a részterületenként meghatározott célokat és feladatokat. Előírta a 2010. évre szóló intézkedési terv elkészítését, valamint a feladatok végrehajtására források elkülönítését az éves költségvetésében.

Az Önkormányzat a 2007-2014 közötti időszakban számos környezetvédelmi relevanciájú projektet valósított meg sikeresen – mind EU-s, mind hazai pályázati forrásból –, a település környezetvédelmi teljesítményét ezen projektek bemutatásával jellemezzük. Fontos kiemelni, hogy a táblázatban felsorolt projektek nem kizárólagosan környezetvédelmi céllal valósultak meg, így a ráfordítás mértéke környezetvédelmi megközelítésből tájékoztató jellegű.

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat szolgáló projektjei, 2008-2015					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Támogatás mértéke (%)
Megvalósított EU-s projektek					
1. Vecsés Városcsüppontjának funkcióbövíttő fejlesztése és rehabilitációja (KMOP-5.2.1/B-2f-2009-0013)	Épületenergetika; Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	Bálint Ágnes Kulturális Központ: geotermikus fűtés-hűtési rendszer, hőszigetelés, napkollektorok, műanyag nyílászárók, energiatakarékos eszközök és izzók kerültek beépítésre; Miklós utca felújítása, játszótér építése, Szent István tér átépítése, parkoló építése	2010-2012	1 159 314 132	59,75%
2. Vecsés Város belterületi útjainak fejlesztése (KMOP-2.1.1/B-09-2009-0037)	Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	belterületi utak fejlesztése, faültetés, padok, utcai szemetesek, virágládák kihelyezése	2011-2012	189 566 297	65%
3. Épületépítés és eszközbeszerzés a Semmelweis Bölcsöde számára (KMOP-2009-4.5.2-09-2009-0006)	Épületenergetika	új bölcsödeépület létrehozása korszerű építőanyagokkal: hőszigetelés, napkollektorok, műanyag nyílászárók, energiatakarékos eszközök és izzók kerültek beépítésre	2011-2012	217 017 317	90%
4. Renewable Energies Transfer System	Energiagazdálkodás	megújuló energia hasznosítással kapcsolatos tapasztalatcsere, szemináriumok	2010-2012	85 720 EUR	85 %
5. Vállalkozói területek feltárása Vecsés és Gyál között új összekötő út építésével (ROP-2.1.2.-2005-05-0001/35)	Közlekedésszervezés és forgalomszabályozás	0181-es út kiépítése, Széchenyi út és Lőrinci út külső szakaszának felújítása, ezáltal a Dózsa György és a Telepi út forgalmának csökkentése	2006-2007	401 296 000	90%

Vecses Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat szolgáló projektjei, 2008-2015					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Támogatás mértéke (%)
6. Vecses Város belterületi úthálózatának fejlesztése (KMOP-2.1.1/B-2007-0058)	Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció; Csapadékvíz-elvezetés	8 utca kiépítése csapadékvíz-elvezetéssel, járda kiépítése, faültetés, füvesítés	2008	530 360 000	70%
7. A Tündérkert Óvoda épületének bővítése, felújítása és eszközbeszerzése (KMOP-4.6.1/B_2-2008-0181)	Épületenergetikai korszerűsítés	Meglévő óvodaépület felújítása és új szárnyal történő bővítése, nyílászárók cseréje, külső hőszigetelés, napelemek felhelyezése	2009-2010	275 970 000	90%
8. Parkolók és csomópontok építése és fejlesztése a BKSZ területén (KMOP-2.3.1/C-2008-0008)	Közlekedésszervezés és forgalomszabályozás; Kerékpáros közlekedés fejlesztése	P+R parkoló és kerékpártárolók létesítése a nagyállomás környezetében	2010	61 398 656	90%
9. A Halmi Telepi Általános Iskola épületenergetikai felújítása (KEOP-5.5.0/A-2013-0293)	Épületenergetika	hőszigetelés, külső nyílászárók cseréje, meglévő kazánházi rendszer cseréje kondenzációs kazánokból álló hőtermelő berendezésekre, radiátorok 15%-os cseréje, termosztatikus radiátor szabályozó szelepek beépítése	2014	98 101 000	85%

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat szolgáló projektjei, 2008-2015					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Támogatás mértéke (%)
Megvalósított hazai pályázati projektek					
10. A Szakorvosi rendelőintézet rekonstrukciója	Épületkorszerűsítés, +1 emelet bővítés,	A meglévő szakorvosi rendelő felújítása, ablakcsere, külső hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés, világítás korszerűsítés, akadálymentesítés lift beépítésével, emelet beépítése, egy napos sebészet helyszínének kialakítása.	2005-2006	420 000 000	50%
11. A Lőrinci út –Besztercei utca felújítása (KMRFT-TEÚT-2006.)	Közlekedésszervezés és forgalomszabályozás	szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása	2006-2007	124 000 000	16%
12. A Budai Nagy Antal utca Dózsa György úttól Zrínyi utcáig tartó szakaszának felújítása	Közlekedésszervezés és forgalomszabályozás	szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása	2008	46 489 022	30%
13. Károly utca Telepi úttól Kölcsey utcáig tartó szakaszának felújítása	Közlekedésszervezés és forgalomszabályozás	szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása	2010	51 407 011	39%
16. Illegális hulladéklerakók felszámolása a tisztább és zöldebb Vecsésért	Hulladékgazdálkodás	külterületen található illegális hulladéklerakók felszámolása	2012	3 750 000	80%
17. Hulladékszállító gépjármű beszerzése	Hulladékgazdálkodás	1 db felépítményt is tartalmazó hulladékszállító gépjármű beszerzése	2014	41 729 660	100%

1.5. Kapcsolódó stratégiai háttér

Vecsés város számos helyi fejlesztést megalapozó elfogadott stratégiai dokumentummal rendelkezik. A település környezeti értékek iránti elkötelezettségét mutatja, hogy e koncepciók, stratégiák és programok mindegyike érdemben foglalkozik a releváns, helyi kompetenciába tartozó környezetvédelmi kérdésekkel, azokat integrálja a helyi fejlesztési elképzelésekbe. Az alábbiakban röviden áttekintjük a környezetvédelmi szempontból legnagyobb jelentőséggel bíró települési fejlesztési stratégiai dokumentumokat, külön kiemelve azok környezeti vonatkozásait. E helyen jelezzük, hogy a város hatályos környezetvédelmi programja önálló fejezetében (1.4.) már bemutatásra került, így az nem képezi jelen alfejezet tárgyát.

Középtávú Gazdaságfejlesztési Stratégia 2014-2020

Vecsés város településfejlesztési eszköztár rendszerének elsőként elkészült és elfogadott részlete a **Középtávú Gazdaságfejlesztési Stratégia 2014-2020**, amely a 2014-2020-as finanszírozási ciklus eredményes település- és gazdaságfejlesztési aktivitásának megalapozása céljából készült. A stratégia alapvető elgondolása, hogy a városfejlesztés és a gazdaságfejlesztés szempontrendszerét egységet képezve teremti meg a város átfogó fejlesztésének lehetőségeit. Hét éves időszak távlatában tekinti át Vecsés gazdaságfejlesztési lehetőségeit és fejlesztési irányait összhangban az ún. horizontális elvekkel a fenntarthatósággal, az élhetőséggel és térségi szemlélettel.

A város gazdasági rendszereinek fejlesztése érdekében 4 db stratégiai célt jelölt ki: a közlekedési rendszerek fejlesztését, a gazdasági-ipari területek komplex fejlesztését, a gazdaság helyi rendszereinek fejlesztését, valamint az önkormányzat egyensúlyban lévő költségvetési gazdálkodását. Az ezekhez tartozó prioritási területeken (11 db) megfogalmazott intézkedések (30 db), pedig ösztönözni, támogatni, vagy éppen fékezni próbálják az egyes gazdasági folyamatokat, hogy fenntartható módon növekedni képes gazdasági pálya alakuljon ki a helyi gazdasági szereplők fokozott bevonásával.

A stratégiában megfogalmazott feladatoknak számos esetben közvetlen, vagy közvetett környezeti állapot javító hatásuk van. A közlekedési rendszerek és közlekedési infrastruktúra fejlesztését tekintve prioritás a városi úthálózatok, a fővárosi összeköttetés közlekedési rendszereinek, a kötött pályás személyszállítási formák fejlesztése, valamint a helyi gazdaságfejlesztési akciók, mintaprojektek elősegítése. Ezek megfelelő előkészítés és körültekintő, a környezeti szempontokat előtérbe helyező megvalósítás mellett elősegítik a levegőszennyezés és zajterhelés mérséklését, a természeti értékek védelmét.

Vecsés város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. és II. kötet

A települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladatait szabályozó 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet³¹ a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről rendelkezéseinek megfelelően Vecsés város 15 éves távlatot felölelő időintervallumban fogalmazta meg a város jövőképét és a 2028-ig elérni kívánt céljait. Ennek eredményeképpen a város 2015-ben elfogadott Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója két tartalmas kötetben jelent meg.

A koncepció I. kötete, „Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés” megfelel a stratégiai tervezés alapjainak és a város valamennyi ágazatát érintő részletes helyzetelemzést, helyzetfeltárást követően meghatározásra kerültek benne a fejlesztési irányokra vonatkozó javaslatok. A dokumentum II. kötetében, a „Fejlesztési javaslatok” című munkakötetben fogalmazódik meg a város jövőképe, kidolgozásra kerültek az átfogó célok és az elérésüket szolgáló stratégiai és operatív célrendszer, kijelölésre kerültek a város fejleszteni kívánt városrészei, és meghatározásra kerültek a lehetséges eszközök a célok elérése érdekében.

A város hosszú távú fejlesztési elképzelései négy irány mentén fogalmazódnak meg: az épített és természeti környezet, a társadalom, a gazdaság, valamint a szabályozási környezet, adminisztratív rendszerek. Az ezekre épülő horizontális célok (3 db) és átfogó célok (4 db) alapján került sor a stratégiai célok (12 db) megfogalmazására, amelyek nemcsak a hazai szabályozási keretrendszerekkel, de az EU-s célkitűzésekkel és direktívákkal is összhangban állnak.

A 12 db stratégiai cél közül 5 db („Épített környezet fejlesztése az egyedi városarculat értékelvű megőrzésével”, „Zöld infrastrukturális fejlesztések”, „Közlekedési rendszerek és közlekedési infrastruktúra fejlesztése”, „Egészséges környezet és intelligens energiarendszerek”, „Befogadó és aktív társadalom”) közvetlenül szolgálják a helyi környezeti értékek megőrzését, valamint a vecsési lakosok életminőségének környezeti szempontú javulását. Ezen túlmenően további 3 b stratégiai célt (Gazdasági-ipari területek dinamizálása - Gazdasági decentrumok kiépítése, Tudásgazdaság megtelepítése, Humán közszolgáltatások integrált fejlesztése) minősít a településfejlesztési koncepció közvetve környezetállapot javító hatásúnak.

Vecsés Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015-2020

A települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladatait szabályozó a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően fogalmazza meg az Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakba: ITS) a város középtávú (2015-2020) közötti fejlesztési célrendszerét, valamint a célok eléréséhez szükséges beavatkozásokat. A ITS jellegénél

³¹ 314/2012.(XI.8) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a települési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

fogva elsősorban beruházásokra koncentrál. Az ITS szervesen kapcsolódik a település korábban elfogadott Hosszú Távú Településfejlesztési Konceptiójához, valamint Középtávú Gazdaságfejlesztési Stratégiájához, célrendszere az utóbbi két dokumentumban lefektetett fejlesztési irányokat tekinti kiindulópontjának. Fontos szempont ugyanakkor, hogy az időben legkésőbb elkészült ITS immár jobban képes volt figyelembe venni a rendelkezésre álló, vagy annak vélt fejlesztési források szerkezetét és mértékét, továbbá az elmúlt két évben felhalmozódott fejlesztési elképzeléseket, így a korábbi két dokumentumban megfogalmazottnál konkrétabb és realisabban megvalósítható fejlesztési elképzeléseket tartalmaz.

A város integrált településfejlesztési stratégiája 4 db nagy tematikus fókusz köré csoportosítva 7 db tematikus és 1 db területi célkitűzést jelöl ki. Az utóbbi a település földrajzi elhelyezkedéséből fakadóan Ferihegyi Gazdasági Övezet – kiemelt gazdaságfejlesztési térség részeként való fejlődést foglalja magban.

A 7 db tematikus célkitűzés közül 2 db, a város közösségi parkjainak, gyalogos közlekedési infrastruktúrájának fejlesztését és bővítését szolgáló „Zöld infrastrukturális fejlesztések”, továbbá az önkormányzati intézményrendszer energetikai fejlesztésére összpontosító „Közintézményrendszer energetikai és infrastrukturális fejlesztése” célkitűzések közvetlenül hozzájárulnak a szennyezőanyag kibocsátás mérsékléséhez, a települési levegőminőség és a zöld területek nyújtotta életminőség növeléséhez, egyben elősegítik a klímaváltozáshoz való hatékony alkalmazkodást is. Ezen túlmenően további 2 db tematikus célkitűzés is magában hordozza a környezeti feltételek javításának esélyét, a „Helyi gazdasági szereplők vállalkozási feltételeinek javítása” elősegíti a lakóövezetekre jellemző kisipari eredetű zajterhelés, légszennyezőanyag kibocsátás mérséklését, míg a „Közösségi funkciók és városi közösségi terek fejlesztése” részben a zöld személet megerősítése, részben a közterületek fejlesztése révén járul hozzá a helyi környezet védelméhez. Az ITS-ben kijelölt mindhárom akcióterületen irányoz elő a dokumentum olyan fejlesztéseket, amelyek egyértelműen környezetminőség javulást idéznek elő, a hálózatos fejlesztésként definiált önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítésére irányuló program pedig a gazdasági hasznok (pl. költségmegtakarítás) mellett szintén jelentős környezeti előnyökkel (pl. energiatakarékosság, légszennyező anyag kibocsátás csökkenés) is jár.

Vecsés Város Hulladékgazdálkodási Terve 2004-2008

A város területén létesült új lakóparkok, lakóközösségek, bevásárló központok, utak új területeket népesítettek be így elkerülhetetlenné vált a hulladékbegyűjtés fejlesztését, kapacitásának növelését célul kitűző Hulladékgazdálkodási Terv 2004-2008 elkészítése, amelynek felülvizsgálata 2007-ben megtörtént. Az elkészült terv ismerteti a hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatokat, illetve a fejlesztési feladatoknak irányvonalat ad. Külön cselekvési program került kidolgozásra a nem veszélyes és a kiemelten kezelendő hulladékok kezelésével kapcsolatban a résztvevők azonosításával és a feladatok végrehajtásának ütemezésével.

A Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálatának³² megállapításai alapján a város számára nehézséget jelent többek között a közterületen, külterületeken illegálisan elhelyezett hulladék, az engedély nélküli fémhulladék gyűjtése, a mezőgazdasági művelés során kibocsátott nitrát koncentrációjának ellenőrzése, valamint a szilárd, folyékony hulladékok kezelése. A problémák megoldása érdekében a hulladékgazdálkodási terv ösztönzi például a szelektív hulladékgyűjtést, komposztáló telepek létesítését, további hulladék udvarok nyitását és a felhagyott növényvédő szer raktárak felmérését.

Pest Megyei Környezetvédelmi Program 2014 - 2020

Az 1995. évi LIII. törvény 40. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a környezetvédelmi tervezés alapját a 6 évente megújítandó Nemzeti Környezetvédelmi Program határozza meg, így a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Programban foglalt célokkal, célállapotokkal és feladatokkal összhangban történt a **negyedik Pest Megyei Környezetvédelmi Program**³³ kidolgozása és elfogadása, biztosítva ezáltal a környezetvédelmi témájú stratégiai dokumentumok vertikális kapcsolódását.

A környezetvédelmi szabályozási rendszernek megfelelően a megyei önkormányzatok feladatai a területfejlesztés és -rendezés területére korlátozódnak, Pest Megye Önkormányzatának feladatait a Program a következőképpen határozza meg:

- területi szintű területfejlesztési és területrendezési tervezési feladatok ellátása, térségi feladatok, programok összehangolása, koordinálása;
- megyei szintű programokkal összefüggő tervezési feladatok ellátása;
- várostérségek és megyei jogú városok térségének fejlesztésével összefüggő tervezési feladatok ellátása az érintett települési önkormányzatok bevonásával;
- vidékfejlesztési feladatkörében források felhasználásának koordinálása, vidékfejlesztési stratégiák és akciók összehangolása a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel.

A környezet védelmével kapcsolatos feladatok a megyei önkormányzat tudatformáló, koordináló, szakmai segítséget nyújtó, információ átadó szerepét hangsúlyozzák, környezettudatosabb szemlélet kialakítását célozzák. A környezetvédelmi programok a települési önkormányzatok által operatív módon megvalósítható feladatokat fogalmazzák meg. **Vecsés Város Környezetvédelmi Programjának kidolgozása, a célok és feladatok meghatározása a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Programban és a negyedik Pest Megyei Környezetvédelmi Programban foglaltaknak megfelelően történt.**

³² Vecsés Város Hulladékgazdálkodási Tervének Felülvizsgálata 2007

³³ 16/2015. (02.27.) PMÖ határozat a Pest Megyei Környezetvédelmi Program elfogadásáról

Pest Megye Önkormányzatának Közlönye 2015. évi 2/2. szám 2015. március 9.

http://epa.oszk.hu/02000/02039/00057/pdf/EPA2039_pest_megyei_onkorm_kozlonye_2015_2_2.pdf

2. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2017-2020 CÉLRENDSZERE

2.1. Jövőkép – Harmóniában a városi környezettel

A város környezetvédelmi programja megvalósításának alapfeltétele, hogy a világos célrendszer mellett rendelkezzen a település egy átfogó környezetvédelmi jövőképpel is. Mivel a környezetvédelmi program 2016-2020 közötti időszakra határoz meg célokat és intézkedéseket, így az európai uniós fejlesztési időszakhoz igazodva, 2020-ig értelmezhető rövid távú környezetvédelmi jövőkép meghatározására került sor. A környezetvédelmi jövőkép ugyanakkor összhangban van a város Klímavédelmi Koncepciójában lefektetett többfázisú jövőképpel, valamint a Településfejlesztési Koncepcióban és Vecsés város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott hosszú távú jövőképével egyaránt.

VECSES VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI JÖVŐKÉPE

„HARMÓNIÁBAN A VÁROSI KÖRNYEZETTEL”

A FENNTARTHATÓ ÉS HARMONIKUS VECSES VÁROS KIEGYENSÚLYOZOTT ÉS FENNTARTHATÓ MÓDON FEJLŐDIK, A MEGLÉVŐ KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOKAT ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKAT A HOSSZÚ TÁVÚ IGÉNYEKET IS FIGYELEMBE VEVŐ MÓDON HASZNOSÍTVA, ÉS A VÁROS MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRÁJÁT, KÖRNYEZETÉT ÉS TÁRSADALMÁT NEM TÚLTERHELVE.

Olyan élhető, harmonikusan és fenntartható módon fejlődő agglomerációs városi környezet létrehozására és működtetésére van szükség, amely biztosítja az egészséges városi környezetet és a káros környezeti hatások (zajterhelés, szállópor, levegőszennyezés, talajvíz- és talajszennyezés, fényszennyezés, hulladékterhelés) mérséklését. A harmonikusan fejlődő város megteremti az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges infrastrukturális feltételeket, a „zöld egyéni és közösségi közlekedési formák” előtérbe helyezését, a városi zöldfelület fejlesztését, a helyi és országos jogi védelem alatt álló területek és objektumok magas szintű védelmét, valamint elősegíti a városi környezet tisztaságának megtartását.

A fenntartható városfejlődés érdekében szükség van arra is, hogy ne csak az intézmények és a lakosság és a civil társadalom, hanem a helyi vállalkozások is aktív, és meghatározó szereplőivé váljanak a harmonikusan fejlődő város életének, kialakítva egy olyan helyi gazdasági rendszert, amelyben a helyi szereplőknek érdemi hozzáadott értéke van a városi környezet fenntartásában, és a környezetvédelmi intézkedések és akciók támogatásában.

A település környezetvédelmi jövőképe szerint 2020-ig Vecsés város eredményesen szerepel a környezetvédelmet, természetvédelmet klímavédelmet, fenntartható energiagazdálkodást és a városi infrastruktúrák környezetbarát fejlesztését célzó hazai és nemzetközi pályázatokon, mindeközben a környezeti, energetikai és klímatudatosságot elősegítő szemléletformálási kampányok sikeres lebonyolítója is egyben.

2.2. Átfogó cél

A jövőkép elérésének feltétele a beazonosított helyi környezeti konfliktuspontok felszámolása, valamint azzal párhuzamosan a városban élők egészségi állapotát, életminőségét, továbbá a környezeti elemek és természeti környezet minőségét javító lehetőségek messzemenő kihasználása, megvalósítása.

A környezet védelmének legfontosabb hazai aktuális céljait és feladatait rögzítő dokumentum, a IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi célok elérésében kulcsszerep jut a stratégiai tervezésnek, hiszen a környezetvédelmi célok csak úgy érhetők el, ha a különböző szakterületek tevékenységei összehangoltak, és mind a települési szintű fejlesztések, mind az egyedi beruházások figyelembe veszik és integrálják a környezeti szempontokat. Ennek eléréséhez nélkülözhetetlen ugyanakkor egy olyan egységes szemléletű dokumentum, amely feltárja és rendszerezi az adott településen élő népesség egészségi állapotát veszélyeztető, vagy károsító, továbbá a környezeti elemek hosszú távú fenntartható használatát akadályozó, vagy lehetetlenné tévő folyamatokat, egyben beazonosítja az ezek elhárítását szolgáló lehetőségeket és a környezeti feltételek javításában rejlő hasznokat és mindezek alapján kijelöli a település előtt álló fő környezetvédelmi kihívásokat, célokat. Csak ezeknek az összefüggéseknek és egyértelműen kijelölt prioritásoknak az ismeretében várható el ui., hogy a környezet védelmének hosszú távú szempontjai összhangba hozhatók legyenek a gazdaság és társadalom esetleges rövidebb távú érdekeivel és elvárásaival.

A települési környezetvédelmi program küldetése ennek megfelelően Vecsés környezetvédelmi helyzetének feltárása, a környezeti célok kijelölése, és az azokhoz szükséges cselekvési irányok beazonosítása által a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése a helyi fejlesztések, beruházások tervezése és megvalósítása során.

A települési környezetvédelmi program kizárólag azokra a feladatokra koncentrál, amelyek végrehajtása a vecsési önkormányzati intézmények döntési hatáskörébe tartozik, azok hasznélvezői mindenekelőtt a helyi lakosok, valamint természetesen a helyi élővilág. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a környezeti célok eléréséhez önmagában a helyi önkormányzat erőfeszítései elegendők lennének, a szükséges lépések egy része a helyi lakosság és vállalkozói szféra szemléletének átalakulását, a feladatokban való aktív részvételét feltételezi. A környezetvédelmi program ugyanakkor Vecsés környezetvédelmi céljainak lefektetése által minden települési szereplő számára átláthatóvá teszi a tervezett fejlesztések környezeti, és végső soron a helyi lakosság életminőségében jelentkező hasznait, így elősegíti azok társadalmi elfogadottságának növelését, és ez által végrehajtásuk megkönnyítését.

A fentiek alapján Vecsés környezetvédelmi programjának **átfogó célja a városi környezetpolitika keretrendszerének rögzítése, amely a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése által a településen élők egészségi állapotának és életminőségének, valamint a település közigazgatási területén lévő környezeti elemek minőségének javítását szolgálja.**

2.3. Stratégiai célok

A települési környezetvédelmi program által meghatározott városi környezetpolitika küldetése mindenekelőtt a Vecsésen élők életminőségének javítása. Ezt szolgálják egyrészt az emberi egészséget közvetlenül befolyásoló környezet terhelések megszüntetésére, illetve mérséklésére irányuló erőfeszítések, másrészt a vecsési természeti környezet állapotának megóvását célzó beavatkozások, amelyek a természetes élővilág életkörülményeinek javításán túlmenően az ökoszisztéma szolgáltatások által közvetve a vecsési lakosok életminőségének javításához is hozzájárulnak. Mindezek megvalósításának feltétele a környezettudatos szemléletmód, annak részeként az erőforrás- és energiahatékonyság elveinek messzemenő érvényesítése a vecsési önkormányzati intézmények, vállalkozások, illetve lakosok fejlesztései, valamint mindennapi tevékenységei során.

A fentiek elérése érdekében a helyzetelemzésben és SWOT elemzésben feltárt lehetőségek, gyengeségek és veszélyek figyelembe vételével, továbbá a beazonosított környezeti konfliktuspontok feloldásának igényével a Környezetvédelmi Program három stratégiai célkitűzést, továbbá egy horizontális célkitűzést határoz meg. Ezek elérésében a helyi önkormányzat részben saját hatáskörébe tartozó intézkedések, részben az illetékes országos és területi szervekkel való egyeztetések, részben széleskörű szemléletformálás révén tud részt vállalni.

1. stratégiai cél: Az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

A Vecsésen élő és dolgozó emberek egészségének védelme a helyi önkormányzat alapvető küldetése. Az emberi egészség megőrzésében az életmódbeli és öröklött tényezők mellett kulcsszerep jut a környezeti ártalmak minimalizálásának, amelynek elérése érdekében a környezetvédelmi program célként tűzi ki a szervezetbe jutó egészségre káros anyagok mennyiségének csökkentését, illetve lehetőség szerinti megszüntetését, a zaj- és rezgésterhelés, valamint a fényszennyezés mérséklését, továbbá a szélsőséges időjárás által okozott egészségügyi és életminőséget befolyásoló kockázatok csökkentését.

2. stratégiai célkitűzés: természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése

A környezetvédelmi program a lakosok életminőségének növelése mellett célként definiálja a településen található természeti értékek mennyiségi és minőségi védelmét, amelynek integráns része a környezeti elemek terhelésének megszüntetése, illetve a károsodott területek helyreállítása. A természeti értékek mennyiségének és minőségének megőrzése, lehetőség szerinti növelése, javítása által nem csak a helyi élővilág életfeltételei javulnak, hanem a rendezett környezet megteremtése, továbbá az ökoszisztémaszolgáltatások révén javul a vecsési lakosok közérzete, életminősége is.

3. Erőforrás-takarékosság és -hatékonyság érvényesítése a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során

Az egészségvédelem környezeti feltételrendszerének javítása, valamint a környezeti elemek védelme egyaránt megköveteli a természeti erőforrásokkal való fenntartható, takarékos gazdálkodás megvalósítását. Ez magában foglalja mindazon technológiák alkalmazásának ösztönzését, amelyek a felhasznált alapanyagok és energia mennyiségének csökkenését eredményezik, ami a természeti

erőforrások mennyiségének védelme mellett – a szennyező anyag kibocsátások mérséklése által – egyben a környezeti elemek terhelésének csökkenését is eredményezi. A természeti erőforrások fenntartható használatának ösztönzése körében cél a megújuló energiaforrások felhasználásának további növelése, az energiahatékonyság fokozása, a keletkező hulladékmennyiség csökkentésére és anyagtakarékos hasznosítására irányuló hulladékgazdálkodási gyakorlat fenntartása, illetve javítása, a környezeti szempontokat érvényesítő közlekedési gyakorlat kialakítása.

4. Környezeti tudatosság emelése

A három stratégiai cél megvalósításának alapvető feltétele az azok elérését szolgáló fejlesztésekért, beruházásokért, illetve szabályozási környezet megteremtéséért felelős szakemberek környezeti értékekkel kapcsolatos attitűdjének alakítása, valamint az általuk végzett tevékenységek környezeti hatásaival kapcsolatos ismereteik bővítése. Ezek megteremtése alapján cél, hogy az érintett helyi szereplők – az önkormányzati intézmények, vállalkozások és a lakosság egyaránt – önállóan és együttműködve úgy alakítsák fejlesztéseiket és mindennapi tevékenységeiket, hogy azok a lehető legkisebb mértékben veszélyeztessék a vecsési természeti környezet állapotát és a településen élők egészségi állapotát.

2.4. Tematikus célok

A stratégiai célok, valamint a horizontális cél megvalósítása a helyi gazdasági, társadalmi élet számos ágát és szereplőjét érinti. Ezek áttekinthetősége és az elvárt célállapotok egyértelmű kijelölése érdekében a környezetvédelmi program kétszintű tematikus célrendszert határoz meg. Valamennyi stratégiai cél, továbbá a horizontális cél alatt kijelölésre kerültek az ún. tematikus célkitűzések, amelyek elérését az ún. tematikus intézkedési irányok szolgálják. Ez utóbbiak mentén kerültek kidolgozásra a környezetvédelmi program intézkedései.

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
1. Az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	<i>1.1. A település levegőminőségének javítása</i>	1.1.1. Közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
		1.1.2. Megműveletlen területekről származó poremisszió csökkentése
		1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
		1.1.4. Biológiai allergének légköri koncentrációjának csökkentése
	<i>1.2. Zajterhelés csökkentése</i>	1.2.1. Lakóövezetekben elhelyezkedő KKV-ból származó zajkibocsátás mérséklése a közösségi együttélés szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelettel

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
		összhangban
		1.2.2. Közlekedési eredetű zajterhelés mérséklése
	1.3. Ivó- és öntözővíz mennyiségének és minőségének fenntartása, lehetőség szerinti javítása	1.3.1. Ivóvízbázis-védelem magas szintjének fenntartása
		1.3.2. Szikkasztásból származó szennyezőanyag beszivárgás csökkentése
		1.3.3. Víztakarékoság ösztönzése
	1.4. Települési zöldfelületek védelme	1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
		1.4.2. Lakókerti zöldfelületek csökkenésének megállítása, növelésének ösztönzése
	1.5. Élelmiszerbiztonság növelése	1.5.1. Helyi élelmiszertermelés ösztönzése
		1.5.2. Háztáji állattartás környezet egészségügyi hatásainak mérséklésének elősegítése
	1.6. Klímaváltozás várható hatásaira való felkészülés	1.6.1. Nyári hőhullámokhoz történő alkalmazkodás elősegítése
		1.6.2. Belterületi csapadékvíz elvezető kapacitás növelése
	1.7. Fényszennyezés mérséklése	1.7.1. A fényszennyezésmentes települési köz- és diszkvilágítás megvalósítása
2. Természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése	2.1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	2.1.1. A Vecsés külterületén található természetes élőhelyek (lápok) fenntartása, bemutatásához szükséges feltételek megteremtése
		2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása
	2.2. Talajok védelme és fenntartható használata	2.2.1. Illegális hulladéklerakásból származó talajterhelés megszüntetése
		2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése
	2.3. Vizek védelme és fenntartható használata	2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
		2.3.2. Gyáli-patak jó ökológiai állapotának elérése
		2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
3. Erőforrás-takarékosság és erőforrás-hatékonyság érvényesítése a gazdaság és infrastruktúra fejlesztése, valamint a település üzemeltetése során	3.1. Épített környezet védelme	3.1.1. Megújuló energiahordozók felhasználásának további növelése a lakó- és közintézményekben
		3.1.2. Energiatakarékosság és – hatékonyság további növelése a lakó- és közintézményekben
	3.2. Hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékok megfelelő hasznosításának, ártalmatlanításának elősegítése	3.2.1. Kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése
		3.2.2. Illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása
		3.2.3. Egy főre jutó kommunális hulladékkeletkezés mérséklése
	3.3. Az agrár- és erdőgazdaság környezeti szempontjainak erősítése	3.3.1. Erdősítés
		3.3.2. Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra épülő helyi gazdaság fejlesztése
	3.4. Környezeti szempontok érvényesítése a közlekedés fejlesztése során	3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése
		3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjedésének ösztönzése
		3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetés megteremtése a gyalogos és kerékpáros forgalom számára
		3.4.4. Közösségi közlekedés fejlesztése
	4. Környezeti tudatosság emelése	4.1. Lakosság környezeti irányú szemléletformálása
4.1.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban		
4.2. Partnerségépítés a környezeti célok elérése érdekében		4.2.1. Önkormányzati, valamint gazdasági és társadalmi szereplők közötti együttműködés ösztönzése a környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében

3. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2017-2020 STRATÉGIAI BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI, INTÉZKEDÉSI TERV

3.1. Levegőminőség és zajterhelés

3.1.1. Levegőminőség javítása

Vecsés város levegőtisztasági állapotát döntően a közúti közlekedésből eredő szennyezőanyag kibocsátás határozza meg. Emellett az utóbbi években a lakosság körében ismételten egyre terjedő szilárd vegyes tüzelőanyaggal történő épületfűtés, valamint a művelés alatt nem álló területekről, burkolatlan felületekről származó porszennyezés eredményez légszennyezettséget. A helyi légszennyezőforrásokból származó kibocsátások mellett Vecsés földrajzi elhelyezkedéséből és az uralkodó ÉNy-i széljárásból fakadóan a főváros légszennyezőanyag kibocsátása is jelentős szerepet játszik a település levegőminőségének alakulásában. Kedvezően értékelhető ugyanakkor a város fejlett, a már bekövetkezett légúti betegségek kezelésére alkalmas egészségügyi ellátása, valamint az önkormányzat törekvése a település kertvárosias jellegének, zöldfelületeinek megtartására és további fejlesztésére.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a levegőminőség javítása szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.1.1. Közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
- 1.1.2. Megműveletlen területekről származó poremisszió csökkentése
- 1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség. Hangsúlyozzuk ugyanakkor, hogy a természetvédelemre és zöldfelületgazdálkodásra vonatkozó 3.3., az épített környezetet tárgyaló 3.7., továbbá a közlekedéssel foglalkozó 3.8. fejezetekben meghatározott feladatok is aktívan hozzájárulnak a település levegőminőségének javításához.

Feladat kódja	1.1.1.
Feladat megnevezése	A levegőminőségvédelmi szempontok érvényesítése a területhasználatot érintő fejlesztések, önkormányzati döntések során
Feladat tartalma	A területhasználatot érintő fejlesztések levegőminőségvédelmi szempontból alapvetően két csoportba sorolhatók, egyrészt a légszennyezettség mérséklésében szerepet játszó zöldfelületek bővítésében, felújításában, másrészt a beépítettséget növelő, a beépítettség jellegét megváltoztató beruházások formájában nyilvánulnak meg. Az első csoportba tartozó fejlesztéseket a lehető legteljesebb mértékben támogatni és ösztönözni kell, míg a második csoportba tartozó fejlesztések esetében a beruházónak kötelező elvárásként alá kell támasztania, hogy a tervezett beruházás műszaki, technológiai jellemzői következtében a lehető legalacsonyabb mértékű légszennyezőanyag kibocsátással jár.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	1.1.2.
Feladat megnevezése	A település belterületén található földutak szilárd burkolattal történő ellátása, burkolattal ellátott és a földutak találkozásánál sárrázók kialakítása
Feladat tartalma	A földutak felületi por kibocsátás csökkentésének leghatékonyabb módja azok szilárd burkolattal történő ellátása. Ez az intézkedés a földutat használó járművek és mezőgazdasági gépek üzemeltetési költségcsökkenésében részben megtérül. A földutakról származó por felületi ráhordás révén a szomszédos burkolt utakon is megjelenhet, ennek megelőzését szolgálják a különböző burkolt, illetve burkolatlan utak határán kialakítandó sárrázók.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata / Vecsési Városcopyont-fejlesztő Nkft.

Feladat kódja	1.1.3.
Feladat megnevezése	Növényzet telepítése a város területén, védőfásítás
Feladat tartalma	A közlekedési útvonalak mentén jellemző közlekedési eredetű légszennyezőanyag koncentráció terjedését hatékonyan gátolja az utak mentén telepített növényzet. Ennek létesítése és fenntartása megában foglalja a növények telepítését, valamint a szükséges fenntartási munkák (növényzet állapotának figyelemmel kísérése, öntözés, gallyazás, stb.) elvégztetését.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata /Vecsési Városcopyondok Kft.

3.1.2. Zajterhelés mérséklése

A település meghatározó zajforrása a közlekedés, amelyen belül Vecsés esetében mind a közúti, mind a vasúti, mind a légi közlekedés kedvezőtlen hatása érvényesül. Az eddigi erőfeszítések ellenére még nem sikerült megnyugtató módon rendezni a város és a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közötti konfliktusokat (repülési zajzónák, zajcsökkentő repülési módok). A közúti közlekedési zaj csökkentése érdekében az Önkormányzat korlátozta az átmenő teherforgalmat és a település egyes területein forgalomcsillapított övezeteket alakított ki, továbbá megkezdődött a kerékpárutak építése, ill. helyi buszjáratot indítottak. A várost keresztező vasúti fővonal mentén – a kiépült zajvédő falszakaszok ellenére – szintén továbbra sem tekinthető teljes körűen megoldottak a lakosok zajterhelés elleni védelme. Speciális zajforrást képeznek a város lakóövezeteiben, a telkek melléképületeiben üzemelő kisvállalkozások közül azok, amelyek figyelmen kívül hagyják a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendeletben foglaltakat.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a zajterhelés mérséklése szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.2.1. Lakóövezetekben elhelyezkedő KKV-ból származó zajkibocsátás mérséklése a közösségi együttélés szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelettel összhangban
- 1.2.2. Közlekedési eredetű zajterhelés mérséklése
- 3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése
- 3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetés megteremtése a gyalogos és kerékpáros forgalom számára
- 3.4.4. Közösségi közlekedés fejlesztése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	1.2.1.
Feladat megnevezése	A lakóterületeken éjszakai, munkaszüneti napokon és koraesti órákban jelentkező indokolatlan zajterhelést okozó tevékenységek csökkentése
Feladat tartalma	A közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet megfelelően szabályozza a kellemetlen, zavaró, veszélyeztető vagy károsító hang-, illetve rezgésterhelést eredményező tevékenységek végzésének rendjét. Elengedhetetlen ugyanakkor az önkormányzati „csendrendelet” betartásának rendszeres ellenőrzése mindenekelőtt a település lakóövezeteiben. Ezen felül elő kell készíteni a hivatkozott rendelet kiegészítését az állattartásból származó zajkibocsátás szabályozására.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	1.2.2.
Feladat megnevezése	Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése
Feladat tartalma	Az épületen belüli zajcsökkentés lehetséges eszköze a nyílászárók hanggátlásának megnövelése a követelményszintek betartáshoz szükséges mértékben. A „mérték” megállapításához egyidejű külső-belső zajterhelés mérés (hanggátlás mérés) és anyagi támogatás (pályázat) szükséges
Felelős:	Fenntartató intézmény

Feladat kódja	1.2.3.
Feladat megnevezése	A meglévő útburkolatok minőségének javítása és karbantartása a rezgés- és zajvédelem érvényesítése érdekében
Feladat tartalma	Különösen a klímaváltozás (szélsőséges magas hőmérsékletek) és az átmenő teherforgalom miatt a burkolatok romlása felgyorsulhat, ezért a burkolatállapot ellenőrzést rendszeressé kell tenni és az észlelt úthibákat, a nagyobb útkárok megelőzése érdekében is, időben ki kell javítani.
Felelős	Fenntartó intézmény

Feladat kódja	1.2.4.
Feladat megnevezése	Intézkedési zajtérkép készítése
Feladat tartalma	Miután a főváros a 2007-2008-ban elkészített fővárosi és agglomerációs zajtérkép 2012-13-ban esedékes felülvizsgálatát forráshiány miatt elhalasztotta, célszerű Vecsés település saját – zajméréseken, forgalomszámlásokon, zajt kibocsátó létesítmények felmérésén alapuló, a 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet előírásainak megfelelő – stratégiai zajtérképének elkészítése.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata, Vecsési Városközpont-fejlesztő Nkft.

Feladat kódja	1.2.5.
Feladat megnevezése	Offline zajmonitoring rendszer fokozatos kialakítása
Feladat tartalma	A település zajterhelés szempontjából meghatározó pontjaira zajmérési rendszer-terv készítése és rendszeres, időszakos (off line) működtetése. A mérési eredmények jól felhasználhatók a zajcsökkentési intézkedések hatékonyságának ellenőrzéséhez, a stratégiai zajtérkép készítéséhez, illetve pontosításához, továbbá szemléletformálási célokra is.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	1.2.6.
Feladat megnevezése	További zajárnyékló fal létesítésének kezdeményezése a vasúti zaj csökkentésének érdekében
Feladat tartalma	A megengedettnél nagyobb vasúti zajterhelés passzív eszközökkel történő csökkentése a MÁV feladata, de a MÁV és a Vecsési Önkormányzat közötti jó együttműködéssel a megvalósítás elősegíthető. A hiányzó zajvédelmi létesítményeket úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy bel- és külterületen egyaránt teljesüljenek az építési területi funkciónak megfelelő zajterhelési határértékek a védendő homlokzatok előtt 2 m-re.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2. Vízminőség és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)

3.2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság

A Vecsés ivóvízellátását biztosító helyi ivóvízbázis védelmét együttesen biztosítja a jogi, a hatósági, valamint műszaki védelem. A jogi, hatósági és műszaki eszközök összehangolása, azaz a víziközmű szolgáltatóval történő együttműködés és feladatok önkormányzati koordinációja nagymértékben elősegítheti a felszín alatti vízkészletek védelmét és fenntartható hasznosítását.

Vecses Város saját területén található felszín alatti vízkészleteiből biztosítja az egész lakosság számára az egészséges ivóvizet a saját tulajdonában is álló DPMV Zrt-n., mint víziközmű-szolgáltató társaságon keresztül. A felszín alatti vízkészletekkel történő takarékos és fenntartható gazdálkodás feltételeinek biztosítása és betartatása, valamint a közműveken szolgáltatott ivóvíz mennyiségével való takarékos használat módjainak megismertetése és elterjesztése tehát egyaránt városi kompetencia, amelyet a település a résztulajdonában álló víziközmű szolgáltatón keresztül tud elsősorban gyakorolni.

Az ivóvízbázis-védelem, víztakarékosság témakörében a következő – feladatként meghatározható – beavatkozási irányok figyelembevételével lehet eredményes a település:

Feladat kódja	2.1.1.
Feladat megnevezése	A magas szintű vízbázisvédelem fenntartása, jogi, műszaki és településrendezési eszközökkel
Feladat tartalma	A vecsési polgárok egészséges ivóvízzel történő ellátásának biztosítása a helyi természeti adottságoknak megfelelően, a település keleti részén található és fejleszhető II. vízbázison, mint távlati víznyerési forráson alapul. A II. vízbázis környezetében a terület-felhasználás fenntartható fejlesztésével, a szennyvízrákötések számának emelésével, a környezetvédelmi korlátozások szigorú betartásával, a szennyezések lehetőségének minimális mértékre csökkentésével, a vízbázis védőövezetek további pontosításával, lehatárolásával és védelmével, a felszíni vízelvezető rendszer és a szennyvízelvezető rendszer korszerű szinten történő kiépítésével és üzemeltetésével biztosítható a fenntartható víztermelés és elosztás.
Felelős	Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt)

Feladat kódja	2.1.2.
Feladat megnevezése	Víztakarékos technológiák elterjesztésének elősegítése
Feladat tartalma	Az önkormányzati intézmények vízfogyasztásának csökkentése, víztakarékos rendszer kiépítése önkormányzati intézményekben és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál. Az esővízgyűjtés feltételeinek megteremtése és ösztönzése a műszaki és területhasználati feltételek rendelkezésre állása esetén. A sikeresen végrehajtott önkormányzati víztakarékossági jó példák megismertetése a városi lakossággal. Lakossági programok indítása, pályázati lehetőségek felkutatása, a víztakarékosság területén. Önkormányzati víztakarékossági szemléletformálási kampány indítása, helyi érdekelt szervezetekkel és vállalkozókkal együttműködésben
Felelős	Vecses Város Önkormányzata Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt)

Feladat kódja	2.1.3.
Feladat megnevezése	Ivóvízhálózat tervezés és rekonstrukció
Feladat tartalma	Lakótelepi ivóvízhálózat felülvizsgálati tervének elkészítése, a szükséges rekonstrukciós munkák elvégzése, a hálózati veszteségek csökkentése.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

3.2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése

Magyarország 2015. december 22-én közzétett Vízyűjtő-gazdálkodási tervét a közigazgatási egyeztetést követően a Magyar Kormány 2016. március 9-én elfogadta. A terv elfogadását a Kormány a 1155/2016. (III.31.) Korm. határozatban hirdette ki.³⁴ Az EU Víz keretirányelve (VKI)³⁵ határozza meg a tagállamok számára közösségi vízügyi politikából levezethető feladatait. Legfontosabb feladat, hogy minden tagállamban el kell érni a felszíni víztestek jó ökológiai állapotát és a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotát lehetőleg 2015-ig. A vízyűjtő alapú tervezés bevezetésével olyan tényfeltáró, adatintegrációs munka indult meg Magyarországon is, amely 2015. évi felülvizsgálatkor friss információkat szolgáltatott a hazai vízkészletek állapotáról, a befolyásoló szennyezések mértékéről.

Vecsés városa a Duna vízyűjtő kerület Duna-völgyi főcsatorna alegység területén fekszik. Mivel a város felszíni vízkészlete igen szerény, ezért annak magas szintű védelme kiemelt figyelmet kell kapjon. Kiemelhető a Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációja, amely, mint a város felszíni vizeit összegyűjtő csatornarendszer (Gyáli 1, 2.-főcsatorna és Szilassy-csatorna) fő ága, a Dunába torkollik, érdemes arra, hogy a környezetét rehabilitálják. A VKI 2015. évi felülvizsgálatakor sajnos e mesterséges víztest besorolást kapott települési felszíni vízrendszerrel kapcsolatosan hiányosan lettek kitöltve a minősítési adatok, de az megállapítható, hogy a víztest állapota többnyire rossz, illetve közepes. A Gyáli patak vízyűjtőjéről korábban számos településről mosódtak be szennyeződések, ezek megszüntetése és ahol érdemes a természetes mederállapot kialakítása lehet fontos intézkedés. Ennek érdekében fel kell tárni a szennyeződések jellemzőit, és részletes tervet kell kidolgozni a Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációjának megkezdéséhez.

A város állóvizekben is szegény, de a törvény erejénél fogva védett lápterülete, amely a-II vízbázis közelében, attól északra található, mindenképp felszíni vízvédalom szempontjából is kiemelhető. Gondoskodni kell a terület szennyezésmentesítéséről, és magas szintű védelmi szintjének biztosításáról. Erre vonatkozó intézkedést a természetvédelmi fejezet tartalmaz.

³⁴ <http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

³⁵ Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK [2000. október 23.] irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról

Feladat kódja	2.2.1.
Feladat megnevezése	A Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációjának kezdeményezése
Feladat tartalma	A Gyáli-patak, amely mint a város felszíni vizeit összegyűjtő csatornarendszer fő ága, a Dunába torkollik, érdemes arra, hogy a környezetét rehabilitálják. A VKI 2015. évi felülvizsgálatakor e mesterséges minősítésű víztest állapota többnyire rossz, illetve közepes besorolást kapott. A Gyáli patak vízgyűjtőjéről korábban számos településről mosódtak be szennyeződések, ezek megszüntetése és ahol érdemes a természetes mederállapot kialakítása lehet fontos intézkedés. Ennek érdekében fel kell tárni a szennyeződések jellemzőit, és részletes tervet kell kidolgozni a Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációjának megkezdéséhez, valamint fel kell tárni a megvalósításhoz szükséges pályázati forrásokat. A fentiek elvégzése nem tartozik Vecsés város Önkormányzatának hatáskörébe, a településvezetés feladata a Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációjának kezdeményezésére szorítkozik.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2.3. Csapadékvíz elvezetés

Mivel a településen több helyen is nyíltákos csapadékvíz elvezetés van, ugyanakkor az elválasztott rendszerű csapadékvíz elvezetés sem mindenhol megoldott, cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések megakadályozása. Ennek érdekében a rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz hálózat megtervezése és átépítése a kritikus települési pontokon elengedhetetlen, amelyet az önkormányzati feladatként a Dózsa György út vonatkozásában a város Integrált Településfejlesztési Stratégiája is kiemel, ahol a zárt vízvezetési rendszer kialakítása a fő feladat.

A csapadékvíz hálózat rendszeres karbantartása segíthet a belterületi elöntések megelőzésében a szennyeződések bemosódásának megakadályozásában és az élet és vagyonvédelem magas biztonsági szintjének fenntartásában.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a csapadékvíz-elvezetés szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.6.2. Belterületi csapadékvíz elvezető kapacitás növelése
- 2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
- 2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	2.3.1.
Feladat megnevezése	A rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz-hálózat megtervezése és átépítése és karbantartása a kritikus települési pontokon
Feladat tartalma	Cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések megakadályozása. Legfontosabb az új csapadékvíz-vezető rendszerek megtervezése, ennek megalapozására települési elöntési modellezési vizsgálat elvégzése a legkritikusabb pontok feltárására. Fokozott figyelmet kell fordítani a csapadékvíz-hálózat rendszeres karbantartására, az esetleges szennyeződések bemosódásának megakadályozására is.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	2.3.2.
Feladat megnevezése	Dózsa György út zárt vízvezetési rendszer kialakítása
Feladat tartalma	Cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések megakadályozása, a vagyon és életvédelem és a környezetbiztonság szintjének emelése érdekében. Tervezés, kivitelezés és a szükséges finanszírozási lehetőségek feltárása a fő feladatok.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2.4. Szennyvízelvezetés, - tisztítás

A város szennyvízelvezetését a DPMV Zrt. végzi, amely mind a csatornahálózatot üzemelteti. A városban összegyűjtött szennyvíz tisztítása Budapesten történik, de a településen a szennyvízátemelő-rendszer teljes rekonstrukcióra szorul. Ez a rekonstrukció feladatként nevesítésre került a 2015-2020. közötti időszakra vonatkozó Integrált Településfejlesztési Stratégiában is.

Vecsésen az egyik legnagyobb közmű probléma, hogy a közcsatorna-hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztók, a település lényeges szennyező forrásaiként, naponta átlagosan 550-600 m³ szennyvizet szikkasztanak a talajba. Ezért a városi közművesítési szabályok fenntartása, valamint a csatornahálózatra történő rákötési arány növelése, és a szikkasztók szigorú ellenőrzése az egyik fontos víz, és talajvédelmi feladat. Az évek óta időszaki bűz és kapacitás-problémákkal terhelt szippantott szennyvíz előkezelő telep is komoly felújítást igényel, a szakszerű üzemeltetés biztosíthatósága és a környék jó levegőminőségének érdekében.

Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 20/2014. (II.25.) határozatában döntött arról, hogy Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. 2014. évi üzleti tervében szerepeltetni kell a városi temető csatornázási tervének elkészítését, valamint a 0220/4. helyrajzi számtól a 0220/33. helyrajzi számig víz- és csatornaterv elkészítését. A tervek elkészülte után, meg kell teremteni a lehetőségét a csatornázási munkálatok kivitelezésének is.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a szennyvízelvezetés- és tisztítás szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.3.2. Szikkasztásból származó szennyezőanyag beszivárgás csökkentése
- 2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése
- 2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
- 2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	2.4.1.
Feladat megnevezése	A szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás elősegítése hatósági, jogi és szemléletformálási eszközökkel
Feladat tartalma	A városi közművesítési szabályok fenntartása és betartatása, a talajterhelési díj következetes érvényesítése és szikkasztók szigorú ellenőrzése az egyik fontos víz, és talajvédelmi feladat. Annak érdekében, hogy nőjön a csatornahálózatra történő rákötési arány, a szolgáltató és az önkormányzat lakossági szemléletformálási kampány és tájékoztató akció keretében kell gondoskodjon a városlakók informálásáról.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

Feladat kódja	2.4.2.
Feladat megnevezése	A városi temető csatornázási tervének elkészítése és kivitelezése
Feladat tartalma	A Régi Ecseri út menti temetőterület bővítésével párhuzamosan, a Mátyás utca mentén, nyugati irányban a temető területének bővítése előirányzott meglévő önkormányzati tulajdonú területekkel. Az egész terület csatornatervének elkészítése javasolt, ugyanakkor a 0220/4. helyrajzi számtól a 0220/33. helyrajzi számig víz- és csatornaterv elkészítése is szükséges. Tervezés, megfelelő forrás esetén a kivitelezés és az ehhez szükséges finanszírozási lehetőségek feltárása a fő feladatok.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

3.3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás

3.3.1. Természeti és táji értékeinek védelme

Vecsés területén a természeti környezet erősen visszaszorult az elmúlt időszak gazdasági, valamint közlekedési fejlesztéseinek eredményeképpen. A megmaradt, illetve telepített erdőterületek elsősorban vízbázis védő, illetve zajvédő funkciót töltenek be. A város erdőszültségének aránya elmarad az országos átlagtól. A vízfolyások, azokat kísérő fás ligetek; a sík területek rétjei, mocsarai,

legelői képezik Vecsés természetvédelmi területeinek magját. Megőrzésük országos érdek is. Az egykori kavicsbányák ma a tájban sebként jelennek meg, ezért rendezésük mielőbb szükséges.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a természeti és táji értékek védelme szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 2.1.1. A Vecsés külterületén található természetes élőhelyek (mocsarak) fenntartása, bemutatásához szükséges feltételek megteremtése
- 2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	3.1.1.
Feladat megnevezése	A fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek természetvédelmi oltalmának megőrzése, állapotromlásának megakadályozása
Feladat tartalma	A feladat megában foglalja a fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű területek beépítésének megakadályozását; szükség esetén vízutánpótlásuk biztosítását. A természeti értékek megőrzésének jelentőségére egy kialakítandó tanösvény hatékonyan irányítaná rá a figyelmet. A feladat részeként fel kell tárni továbbá az Ördögsgiget helyi védelem alá helyezésére irányuló lehetőségeket is.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.3.2. Zöldfelületgazdálkodás

Vecsés város közterületi zöldfelületi rendszere mennyiségi, valamint minőségi hiányokat egyaránt mutat. A város játszóterei, továbbá intézménykertjei zömében kertépítészeti fejlesztésre, növényállomány bővítésre szorulnak. A jó állapotban lévő, rendezett közparkok, közkertek ugyanakkor helyi védelem alatt állnak. A belterület zöldfelületi rendszerének gerincét a kertvárosias, valamint falusias beépítésű településrészek magánkertjeinek zöldfelületei adják. Környezeti konfliktuspontot jelent ugyanakkor, hogy a vállalkozási tevékenységek miatt a lakótelkeket „túlépítik”, a kötelezően előírt minimális zöldfelületi arányt nem tartják be. A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a zöldfelületgazdálkodás szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
- 1.4.2. Lakókerti zöldfelületek csökkenésének megállítása, növelésének ösztönzése
- 2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	3.2.1.
Feladat megnevezése	Új városi közparkok, közkertek, játszóterek, rekreációs célú zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása
Feladat tartalma	Vecsés város területen új közterületek kijelölése, kertépítészeti újragondolásuk.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata /Vecsési Városközpont-fejlesztő Nkft.

Feladat kódja	3.2.2.
Feladat megnevezése	Iskolakertek, sportpálya növényállományának növelése
Feladat tartalma	Vecsés intézmény kertjeiben további – árnyékot adó – növényállomány ültetése.
Felelős:	Fenntartó intézmény/ Vecsés Város Önkormányzata

3.4. Környezet és egészség

3.4.1. Biológiai allergének

A vecsési lakosság egészségét veszélyeztető környezeti folyamatok közül jelentőségét tekintve kiemelkedik az allergizáló növények (parlagfű, libatop, üröm, stb.) tömeges elterjedése a gondozatlan kertekben és közterületeken, mezőgazdasági művelés alá nem vont területeken. A pollenek, elsődlegesen a parlagfű pollenje által kiváltott allergiás megbetegedések az ország lakosságának nagyjából negyedét érintik. A légköri pollen koncentráció szoros összefüggésben áll a mindenkori időjárási viszonyokkal, de szinte minden évben jelentős az „igen magas” (>100 pollenszem/m³) pollenkoncentrációjú napok éves száma Vecsés térségében. Az allergizáló pollenek légköri koncentrációjának mérséklése érdekében Vecsés város képviselő testülete önkormányzati rendeletben kötelezi az ingatlantulajdonosokat az ingatlan gyom- és allergizáló növényektől való megtisztítására. Továbbra is fennálló probléma ugyanakkor a mezőgazdasági művelés alá nem volt területeken a parlagfűvek tömeges jelenléte.

A biológiai allergének közé sorolhatók az elsősorban régi, nedves falú épületekben, de az új, vagy közelmúltban felújított, ám nem megfelelően átszellőzött épületekben is elszaporodó penészgombák spórái.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a biológiai allergének szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.1.4. Biológiai allergének légköri koncentrációjának csökkentése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.1.1.
Feladat megnevezése	Közterületek rendszeres megtisztítása az allergizáló növényektől
Feladat tartalma	Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatát képező köztisztaság fenntartás keretében speciális figyelmet kell fordítani arra, hogy az allergizáló növények kaszálása, és egyéb formában történő irtása olyan módszerrel és időzítés szerint történjen, ami az pollenek légkörbe jutását a lehető leghatékonyabban előzi meg. Fokozatos an
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.1.2.
Feladat megnevezése	Önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban álló ingatlanok rendszeres megtisztítása a beltéri biológiai allergénektől
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja az önkormányzati fenntartású és működtetésű intézmények esetleges penészesedésének folyamatos figyelemmel kísérését, penészgomba megjelenése esetén pedig annak eltávolítását.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.1.3.
Feladat megnevezése	A művelés alatt nem álló területek, továbbá a lakókerti ingatlanok fokozott ellenőrzése a pollenvirágzás időszakát megelőzően
Feladat tartalma	A feladat magába foglalja az önkormányzati hatáskörben, vagy civil szervezetek bevonásával, bolygatott, művelés alatt nem álló területeken elvégzett ellenőrzést, továbbá a parlagfűvel fedett ingatlanok tulajdonosainak értesítését a parlagfűirtásra vonatkozó jogszabályi kötelezettségről.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai

A nemzetközi klímamodellek – összhangban a hazai klímaváltozásra vonatkozó előrejelzésekkel – az éghajlat jelentős változását vetítik elő a következő évtizedekre. A hazai meteorológiai mérések alapján Magyarország átlaghőmérséklete az elmúlt évtizedekben hozzávetőleg 1 °C-al emelkedett, amely térben és időben eltérő értékeket mutat. Hazai kutatások szerint az éghajlatváltozás hatásai leginkább az ország észak-keleti és középső területeit érintik, az ezekben a régiókban található települések éghajlati sérülékenysége igen jelentős. A nyári felmelegedés következtében egyre gyakoribbá válnak a hőhullámok, a városokban hősziget-hatás nehezíti meg a mindennapokat, jelentős közegészségügyi kockázatot jelentve elsősorban a gyerekekre, krónikus betegekre és az idősekre. A felnőtt lakosság munkavégző képességének csökkenése számottevő gazdasági termelékenység kiesést okozhat.

Vecsés városát érintő negatív hatások közül elsősorban a hőhullámok okozta, közvetlenül az emberi egészséget veszélyeztető hatásokat emeljük ki. 1983 és 2012 között Vecsésen az éves átlaghőmérséklet közel 1,2 °C-kal emelkedett, a növekedés üteme a nyári félévben 1,7-1,8 °C volt. Egy adott térség, illetve település hőhullámokkal szembeni sérülékenységét a hőhullámnapok számának várható változása, valamint a térség korszerkezete, szociális és egészségügyi helyzete, továbbá a lakosság jövedelmi viszonyai határozzák meg. Mindezeket figyelembe véve megállapítható, hogy a Vecsési járás hőhullámokkal szembeni sérülékenysége összességében mérsékeltnak tekinthető, amely a település országos összehasonlításban kedvező társadalmi-gazdasági viszonyainak köszönhető. Azonban a hőhullám napok számának növekedése várhatóan a jövőben is

fokozottan érinti a térséget, az évszázad végéig további 30 nappal, azaz egy egész hónappal növekedhet a hőhullám napok éves száma.³⁶

A hőmérséklet növekedésével gyakoribbá válnak az állati közvetítők (mint pl. kullancs) okozta megbetegedések, változik e közvetítők elterjedése, ezáltal újabb, az adott területen nem gyakori betegségek léphetnek fel. Várható, hogy módosul az allergén növényfajok virágzásának kezdete, időtartama megváltozik, fokozódik a pollenterhelés.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a klímaváltozás egészségügyi hatásainak szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
- 1.6.1. Nyári hőhullámokhoz történő alkalmazkodás elősegítése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.2.1.
Feladat megnevezése	Települési klímastratégia elkészítése
Feladat tartalma	A feladat keretében elkészülő települési klímastratégia kijelöli mindazon célokat és helyben megvalósítható cselekvési irányokat, amelyek a klímaváltozás mérséklését szolgálják és a megváltozó klimatikus paraméterekhez történő alkalmazkodást segítik elő. A klímastratégia részeként – Vecsés hőhullámokkal szembeni fokozott sérülékenységének következtében – hőségriadó terv is kidolgozásra kerül.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.2.2.
Feladat megnevezése	Szociális intézmények nyári hővédelme
Feladat tartalma	A helyi szociális intézmények alkalmassá tétele a nyári forró napok és a hőségriadó ideje alatt, hogy az arra rászorulóknak menedéket találjanak az intézmény falain belül. Ennek érdekében célszerű a déli tájolású épületek esetében gondoskodni a megfelelő árnyékolásról, önkormányzati tulajdonban lévő klímaberendezések szociális épületekbe történő áthelyezéséről. Szintén fontos az ivóvíz ellátás zavartalan biztosítása. Az önkormányzat egyik fontos feladata az igénybe vehető légkondicionált közintézmények listájának közzététele.
	Vecsés Város Önkormányzata

³⁶ Vecsés város klímavédelmi stratégiai koncepciójának megalapozása: MEGÉRTI Kft. 2015.

3.4.3. Élelmiszerbiztonság

Az élelmiszerbiztonság önálló, a környezetvédelemtől független szakterület, amelynek ugyanakkor vannak környezeti aspektusai is. A biztonságos, lehetőség szerint vegyszerektől mentes, vagy azt nagyon kismértékben tartalmazó élelmiszerek előállítására és fogyasztására nem csak az emberi élet minőségének, hanem közvetve a környezeti elemek – mindenképp a talaj és felszín alatti vizek – állapotának javításához is hozzájárul. A háztáji gazdálkodásban is mérvadó növény- és állategészségügyi szabályok betartása az élelmiszerbiztonság garantálása mellett egyúttal a környezeti elemek védelmét is szolgálja (pl. állati ürülék, állati tetemek megfelelő kezelése, műtrágyák, növényvédőszeres előírás szerinti használata, stb.). A termelés és fogyasztás helyszínének egybeesése, vagy közeli volta pedig elősegíti az élelmiszerek szállításából eredő negatív externáliák, mindenképp a levegőszennyezés és felesleges energiahordozófelhasználás elkerülését.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül az élelmiszerbiztonság javítása szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.5.2. Élelmiszerbiztonság növelése

1.5.1. Háztáji állattartás környezetegészségügyi hatásainak mérséklése

3.3.2. Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra épülő helyi gazdaság fejlesztése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.3.1.
Feladat megnevezése	Közétkeztetésben a helyi termékek előnyben részesítése
Feladat tartalma	Az önkormányzat által működtetett központi konyha beszerzései során lehetőség szerint helyben, vagy környéken termelt élelmiszereket kell előnyben részesíteni, a szállítási távolság mérséklése érdekében.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.3.2..
Feladat megnevezése	Saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés ösztönzése
Feladat tartalma	A feladat keretében olyan szemléletformálási jellegű tevékenységek megvalósítása a cél, amelyek eredményeképpen nő a helyi lakosok körében a saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés. Ennek megalapozása érdekében meg kell vizsgálni mintajellegű veteményeskertek kialakításának lehetőségét a helyi iskolákban. A felnőtt lakosság körében hatékony eszköznek bizonyulhat célirányos települési kertészeti vetélkedők szervezés és lebonyolítása.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5. Épített környezet

3.5.1. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása, megújulók alkalmazása az épületekben

A település lakossági villamosenergia-fogyasztása 25516 MWh volt 2012-ben. Az egy lakásra jutó havi átlagos villamosenergia fogyasztása 274 kWh volt. Ez az érték jelzi, hogy a lakások felszereltségének még várható a további fejlesztése, s vele a háztartások további villamosenergia igény növekedése is prognosztizálható. A település belterületén 132,7 km földgázelosztó hálózat üzemel. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként a lakásállomány 92,9 %-a csatlakozott a földgázelosztó hálózatra. A település lakossági gázfogyasztása 9993,1 ezer m³ volt 2012-ben. Az utóbbi időkben egyre elterjedtebb a szilárd tüzelőanyag használata, amely növeli a környezetterhelést.

Vecsés városa jelentős előrehaladást ért el a geotermikus energia hasznosításával Vecsés Kulturális Központ hőszivattyúval biztosítja hőigényét. 19 közintézmény plusz jelentős méretű ipari gazdálkodó társaságok hőigénye kiváltható lenne földhő energiával és 320 ezer m³ földgáz megtakarítása realizálható. A településen öröndetesen terjednek a fotovillamos napelemek (PV), illetve az új óvoda napkollektorral került kialakításra. Vecsésen 2007-2014 között az önkormányzat számos olyan közintézményi telephely építését is befejezte, amelyek kivitelezése során energiatakarékos és környezetileg fenntarthatóbb technológiai megoldásokat alkalmazott. A jelenleg tervezés alatt álló fejlesztések összköltsége megközelíti a fél milliárd forintot. Vecsésen 7874 lakás található³⁷, közel háromnegyede 1989 előtt épült családi ház. A hagyományos építésű társasházak aránya viszonylag alacsony (5%), fellelhetők iparosított technikával épült épületek is (6%). Az újonnan (2001 után) épült lakóépületek aránya 10%; öröndetes, hogy a társasházak túlnyomó része az utóbbi 15 évben épült. Az egy főre eső fűtési és HMV energiaszükséglet (45 GJ/fő/év) hozzávetőleg megegyezik a vidékies térségek országos átlagával.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül az épületek energiahatékonyságával, valamint a megújuló energia felhasználással kapcsolatban az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
- 3.1.1. Megújuló energiahordozók felhasználásának további növelése a lakó- és közintézményekben
- 3.1.2. Energiatakarékosság és – hatékonyság további növelése a lakó- és közintézményekben
- 4.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.1.1.
Feladat megnevezése	Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása
Feladat tartalma	A lakóépületek energetikai korszerűsítése az épülettulajdonosok részéről számottevő műszaki és pénzügyi ismerteket tételez fel. A beruházási

³⁷ Forrás: Vecsés Polgármesteri Hivatal adatközlése

	alternatívák, a pályázati források és hitel lehetőségek megítéléséhez a lakosság széles körének nonprofit keretek között működő tanácsadásra lenne szüksége. A tanácsadó pont (időszakos ügyfélszolgálat, pl. heti egy alkalommal, délután) helyi civil önkéntesekkel (pl. egy-egy mérnök és pénzügyi szakember), az önkormányzat helyiségében működhetne. A tanácsadó pont fenntartása, működtetése önkormányzati forrásból, és pályázatból is finanszírozható.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	5.1.2.
Feladat megnevezése	Vecsési közintézmények energetikai korszerűsítése, megújuló hasznosítása
Feladat tartalma	Folytatni szükséges a vecsési egészségügyi, szociális, oktatási és kulturális közintézmények hőszigetelését, nyílászáró cseréjét, gépészeti korszerűsítését és megújuló energiahordozókra való áttérését. Az ITS-ben előirányzott épületenergetikai és megújuló fejlesztések megvalósítása során fokozott figyelmet célszerű fordítani a napelemek (PV), napkollektorok és a földhő alkalmazására, továbbá ezen eredményekről lakossági tájékoztató anyagok összeállítására
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, fenntartó intézmények

3.5.2. Klímaváltozás hatása az épületállományra

A klímaváltozás negatív következményei megjelenhetnek majd épületeink, útjaink, ellátó rendszereink állapotában is. A helyi szélviharok (orkán, tornádó) valamint a hirtelen lezúduló csapadék megjelenésének valószínűsége növekszik. Ezekkel a természeti jelenségekkel szemben a hazai épületállomány sérülékenysége igen magas, melynek szerteágazó következményei súlyos terheket rónak mind a lakosságra, mind az önkormányzatokra és az ország költségvetésére is. Az épületszerkezeteket elsősorban a megváltozott hőteher, és a hevesebb viharokkal járó szélteher és jégeső érintheti. Különösen veszélyeztetettek a tetőszerkezetek és a homlokzati elemek rögzítő elemei, melyek vihar okozta károsodása még az új épületek esetében előfordulhat. A megrongált tetőszerkezetek, a kidőlt fák veszélyeztetik a légvezetéseket, áramátalakító berendezéseket, illetve a távvezetékek tartóoszlopait is³⁸. A jelentős anyagi károk mellett a helyi önkormányzatoknál jelentős költségvetési kiadás jelentkezik a szociális segítségnyújtás, valamint a károk enyhítése terén is.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a klímaváltozás épületállományra gyakorolt hatásának szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.6. Klímaváltozás várható hatásaira való felkészülés
- 3.1. Épített környezet védelme

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladat elvégzésére van szükség.

³⁸ Az éghajlatváltozás hatásai az épített környezetre és az infrastruktúrára, dr. Pálvolgyi T., 2008.

eladat kódja	5.2.1.
Feladat megnevezése	Vecsés épületállományának éghajlati sérülékenység vizsgálata a települési klímastratégia részeként
Feladat tartalma	Olyan éghajlati szempontú kockázatelemzésre (adatbázisra) van szükség, amelyben a helyi épületállomány állapot- és állagfelmérését összevetik azokkal a térinformatikai adatokkal, amely az épületek elhelyezkedésére vonatkoznak, pl.: belvizes terület, előregedett, beteg fás terület, esővíz elvezető hiánya stb. Az adatbázis alapján feltérképezhetővé válik, hogy mely városrészek, illetve épületek a legsérülékenyebbek. Ennek ismeretében intézkedési terv kidolgozásával lehetőség adódik a bekövetkezendő károk csökkentésére.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5.3. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció

Vecsés város szerkezetileg nem egyközpontú település, a történelmi fejlődés eredményeképpen négy elhatárolható városrész (Felső-telep, Halmi-telep, Andrássy-telep, Falu) alakult ki, amelyek mindegyike esetében kimutatható egy-egy korlátozott funkciókkal bíró alközpont. A Szent-István tér – Piac tér komplex – zöldfelületek bővítésére is kiterjedő – fejlesztése következtében ugyan erősödött e térség városközponti jellege, valódi, funkciógazdag településközpont képe azonban ennek ellenére nem rajzolódik ki. Az egyes városrészek területhasználatának jellegét vizsgálva megállapítható, hogy a gazdasági rendeltetésű térségek a város belterületnek peremén, koncentráltan annak ÉNy-i részén, az intézményi területek a városban elszórtan, illetve szintén a belterület szélén, míg a lakóövezetek értelemszerűen a település belterületén, jórészt összefüggő, homogén tömbben helyezkednek el. Sajátos, környezeti szempontból is kedvezőtlen területhasználati konfliktusként jelentkezik Vecsésen lakó- és – mindenekelőtt kisvállalkozói szférára korlátozódó – gazdasági funkció keveredése a lakóövezetekben, ami lakóövezet levegőszennyezettségének és zajterhelésének növekedését idézi elő. A város külterületeit a gazdasági rendeltetésű területek és a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér mellett részben – egyre jobban visszaszoruló – mezőgazdasági rendeltetésű területek, részben ex lege védett mocsarak, valamint különböző vonalas infrastruktúra elemek (utak, földgáz, kőolaj, villamos energia vezetékek) és azok védőterületei alkotják. A külterületeken az illegális építések tájképi és területhasználati konfliktust egyaránt okoznak.

Az elmúlt évtizedek revitalizációs munkáinak és barnamezős beruházásainak következtében mindössze két leromlott állagú ipari terület található a városban, az egyik a Richter Gedeon Nyrt. Lőrinci út – Széchenyi u. keresztezésében lévő hatalmas kihasználatlan telephelye, a másik a szintén a Lőrinci utcában található volt MÁVAD telep. Részben megtörtént, részben folyamatban van a hajdani kavicsbányák feltöltése és revitalizációja, amely ugyanakkor még nem tekinthető lezárt folyamatnak.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a városrehabilitáció szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése

A fenti cél elérése érdekében a környezeti szempontokat figyelembe vevő városrehabilitáció keretében az alábbi feladat elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.3.1
Feladat megnevezése	Lanyi-telek rekultiválása, rehabilitálása és komplex fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat a Lanyi-telek rekultiválása és feltöltése mellett gazdasági-kereskedelmi szolgáltató területek, valamint egy multifunkcionális sportcsarnok, pihenő és rekreációs park létrehozását is magában foglalja.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	5.3.2
Feladat megnevezése	Városközpont központi funkcióinak megerősítése meglévő épületek és építmények energetikai korszerűsítést magában foglaló átalakítása, közösségi célokra történő hasznosítása révén
Feladat tartalma	Vecsés városközpontjának további fejlesztése, funkciógazdagságának növelése – a helyi identitás növelése, a gyalogosan, vagy kerékpárral is elérhető szolgáltatások bővülése által – önmagában is pozitív környezeti, életminőséget javító hatással bír. A környezeti szempontú előnyök fokozása érdekében a beruházások során az épületek felújítása energetikai korszerűsítésre is kell, hogy terjedjen, továbbá a felújítások eredményeképpen nőnie kell a közösségi zöldfelületek kiterjedésének.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5.4. Műemlékvédelem

Vecsés területén országos védettség alatt álló műemlékek nem találhatók, helyi – területi, vagy egyedi – védelmet élvez ugyanakkor 14 db objektum. Míg területi védelem alatt elsősorban növényzeti értékek állnak, addig a 8 db egyedi védelem alá helyezett érték között éppúgy megtalálhatók tárgyak (Szent Flórián harang, az önkormányzati temető Ecseri út felőli kerítése menti sírkövek), mint épületek (felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom épületegyüttese, korabeli Elemi-Népiskola épülete, egykori Czipra Csárda épülete, „sváb jellegű” lakóház) és művészeti alkotás (felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom belső díszítő festése) is.

Környezeti szempontból elsősorban a területi védettséget élvező növényzeti értékek bírnak jelentőséggel, mindenképp a településkép, tájkép javítására kifejtett kedvező hatásuk következtében. Az egyedi értékek körébe tartozó tárgyi és építészeti örökségek és a környezeti elemek kapcsolata részben ellentétes előjelű. Míg ui. ezek az értékek is egyértelműen javítják Vecsés érintett településrészeinek arculatát, addig aktív védelmet igényelnek a természeti jelenségek, mindenképp a napsugárzás, fagy, viharok – a klímaváltozás következtében várhatóan egyre erősödő mértékű – romboló hatásaival szemben. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a klímaváltozás

következtében a területi védettség alatt álló növényegyüttesek életfeltételei is romolhatnak a fokozódó mértékű szárazodás, valamint özönvízszerű csapadékesemények hatására.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül műemlékvédelmi szakterületen az alábbi bír jelentőséggel:

2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.4.1.
Feladat megnevezése	Helyi egyedi és területi védelem alatt álló értékek állagának megóvása a változó éghajlati adottságok között
Feladat tartalma	A feladat – a területi védelem alatt álló növényegyüttesekhez hasonlóan – itt is magában foglalja a védett egyedi értékek állapotának folyamatos nyomon követését, továbbá a szükségessé váló állagmegóvási munkák elvégzését.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5.4. Fényszennyezés

A fényszennyezés problémájának felismerése új keletű a települési környezetet terhelő folyamatok között, éppen ezért az annak negatív hatásait megelőzni és hivatott szabályozási környezet még nem tekinthető megfelelőnek. Ugyanakkor a városi létformának sok esetben elkerülhetetlen velejárója az éjszakai megvilágítás, azonban ennek megfelelő, az éjszakai nyugalmat nem zavaró alkalmazása a lakosság jogos elvárása lehet az önkormányzat irányában.

Fényszennyezésnek nevezzük az esti égbolt, a lakókörnyezet mesterséges fényforrásokkal történő fölösleges, energiapazarló és környezetkárosító megvilágítását, amely nem kizárólag a megvilágítandó tereptárgyra, vagy felületre, nem a helyes irányba és nem a megfelelő időszakban jut.

A fényterhelés negatív települési és lakossági hatásai lehetnek a birtokháborítás és az éjszakai nyugalom megzavarása, és a következtében kialakuló negatív egészségügyi hatások. A rosszul elhelyezett és beállított közvilágítás, illetve egyéb közterületi világítótestek elkápráztathatják a közlekedésben résztvevőket, ezzel balesetveszély kockázatát növelhetik. A lámpatestek felfelé világítva zavarhatják az állatvilág alapvető biológiai ritmusát, így a zsákmány-vadász kapcsolatokat, illetve a csillagászati megfigyeléseket is befolyásolhatják. A feleslegesen erős és indokolatlanul üzemeltetett éjszakai közvilágítás energiapazarlás is egyben.

Az egészségügyi hatások között kiemelkednek a lakosság éjszakai nyugalomát, pihenését, feltöltődését megzavaró fény miatti, az emberi szervezet bioritmusát, azaz idegi és hormonális mechanizmusait zavaró hatások, amelyek megnövelhetik a daganatos megbetegedések kockázatát is.

Ezen káros környezeti hatások csökkentésére ma már a tervezési, műszaki lehetőségek adóttak. A kihelyezett lámpatestek dőlésszögével, a felfelé világítás árnyékolással történő megakadályozásával, a szabályozható fényerejű lámpatestek alkalmazásával, és az izzók által kibocsátott fény

spektrumának helyes megválasztásával a közvilágítás, a díszvilágítás, a szórakozóhelyek és sporttelepek kültéri megvilágítása, a biztonsági megvilágítások és reklámfelületek fényei egyaránt befolyásolhatók.

A fényszennyezés csökkentése érdekében Vecsés Önkormányzata kicserélte a lámpatesteket fényszennyezés-mentes lámpatestekre a Halmy téren és a Petőfi téren, valamint szándékában áll a jövőbeni beruházások során már a tervezés időszakában nagyobb hangsúlyt fektetni a fényszennyezés-mentes technikai megoldásokra.

Annak érdekében, hogy a település önkormányzata továbbra is aktívan tudjon közreműködni a fényszennyezésmentes köz- és díszvilágítás biztosításában, célszerű lenne jogi úton is szabályozni a kérdéskört, önkormányzati rendelet útján.

Feladat kódja	5.4.1.
Feladat megnevezése	A fényszennyezésmentes települési köz- és díszvilágítás megvalósítása jogi és műszaki megoldások alkalmazásával, lakosság tájékoztatása a fényszennyezés megelőzésének jelentőségéről és lehetőségeiről
Feladat tartalma	A fényszennyezés megakadályozása érdekében önkormányzati rendelet megalkotása, amely biztosítja a lakosok éjszakai nyugalmát, a közlekedés biztonságát és az élővilág bioritmusának zavartalanágát, valamint a települési égbolt fényszennyezésmentességét egyaránt. A pályázatok megvalósításakor és a városrész rehabilitációs fejlesztések során törekedni kell a fényszennyezésmentes lámpatestek kihelyezésére, és a megfelelő műszaki megoldások alkalmazására.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6. Közlekedés

3.6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás

Vecsés város közlekedési eredetű környezetterhelésének legfontosabb forrása a közúti közlekedés, amely döntően a 400. számú országos főút (Fő utca), a 4602. számú. országos közút (Telepi út, Dózsa György út), valamint néhány helyi út (Széchenyi út, Almáskert utca, Lőrinci út, Szép utca, Zrínyi utca) mentén a legjelentősebb mértékű. Zaj-, rezgés- és levegőterhelési szempontból kedvezőtlen, hogy a város ÉNy-i részén elhelyezkedő ipari-kereskedelmi terület, valamint az M5 autópálya közötti – Vecsés belterületén határán húzódó – közlekedési folyosón nagyarányú teherforgalom zajlik. Megfelelő közlekedésszervezéssel, forgalomszabályozással és kapcsoló infrastruktúrafejlesztésekkel ugyanakkor mérsékelhető a város belterületén jelentkező közlekedési eredetű környezetterhelés.

Környezetegészségügyi szempontból a vasúti és légi forgalom egyaránt elsősorban zajforrásként játszanak szerepet a város életében, levegőminőségre gyakorolt hatásuk – a vasútvonal villamosított volta, valamint a repülőtér megfelelő átszellőző képessége következtében – nem számottevő. A repülőtér és a vasútvonalat érintő fejlesztések mindazonáltal nem tartoznak önkormányzati hatáskörbe, azok esetében a település vezetése elsősorban hatékony kezdeményező és érdekérvényesítő szerepet kell, hogy betöltsön a jövőben is.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a forgalomszabályozás vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése

3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjesztésének ösztönzése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	6.1.1.
Feladat megnevezése	A zaj-, rezgésterhelés, továbbá levegőszennyezés-csökkentési intézkedéseket is tartalmazó Integrált Térségi Közlekedésfejlesztési Program kidolgozásának ösztönzése
Feladat tartalma	Vecsés város közlekedési rendszerének környezetvédelmi és közlekedésbiztonsági szempontokat érvényesítő fejlesztése – a település közlekedésföldrajzi elhelyezkedéséből fakadóan – csak a környező településekkel, köztük mindenekelőtt a Fővárossal, valamint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérrel, és a MÁV-val együttműködésben képzelhető el. Ennek első lépését egy széleskörű egyeztetésen nyugvó Integrált Térségi Közlekedésfejlesztési Koncepció kidolgozása képezi. A feladat e dokumentum elkészítésének kezdeményét foglalja magában.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.1.2.
Feladat megnevezése	A tranzit jellegű teherforgalom megszüntetése a város délnyugati részén fekvő belterületeken
Feladat tartalma	A feladat keretében mindenekelőtt a 0202/1 hrsz-ú földút („Alacsikai út”) szilárd burkolatú úttá fejlesztése játszik főszerepet, amely ily módon alkalmassá válna a jelenleg elsősorban a Széchenyi úton áthaladó tranzit teherforgalom levezetésére, ezáltal a környező lakóövezetek zaj- és rezgésterhelésének, továbbá légszennyezettségének mérséklésére.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.1.3.
Feladat megnevezése	Forgalomcsillapítás korszerű módszereinek széleskörű alkalmazása Vecsés belterületén
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja a korlátozott sebességű övezetek rendszerének – méréseken és lakossági egyeztetéseken alapuló – felülvizsgálatát, amelynek eredményeképpen, amennyiben indokoltnak bizonyul, célszerű a sebességkorlátozás kiterjesztése a város belterületi úthálózatának újabb elemeire is. A sebességmérséklés mellett mindenképpen célszerű a forgalomcsillapítás egyéb módszereit is széleskörűen alkalmazni a településen (egyirányúsítás, lehetőség szerint növényzettel fedett forgalomlassító síkánok, korszerű fekvőrendőrk telepítése stb.).
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6.2. Közösségi közlekedés

Vecsés város közösségi közlekedése alapvetően két pilléren nyugszik. Ezek egyike a főváros elővárosi közlekedési hálózata, amelyen belül Vecsés esetében mind a vasúti, mind a buszforgalom jelentős szerepet játszik. Környezeti, mindenekelőtt levegőminőségi szempontból ezek közül mindenképpen a vasúti közlekedés élvez prioritást, így célszerű az utasforgalmat minél inkább erre a közlekedési módra terelni. Erre kiváló lehetőséget teremt a várost keresztező 100a jelű vasúti fővonalon az elővárosi közlekedésben bevezetett ütemes menetrend. Tény ugyanakkor, hogy a Vecsést is érintő elővárosi vasúti forgalom a jelenlegi infrastrukturális feltételek mellett immár elérte maximális kapacitását. Az elővárosi közlekedés feltételrendszerének alakítása természetesen nem Vecsés hatáskörébe tartozik, e tekintetben a települési önkormányzatnak egyrészt egyeztetési és érdekérvényesítési feladatai vannak, másrészt elő kell segítenie az elővárosi járatok településen belüli megközelítését. A település közösségi közlekedésének másik elemét a helyi buszjárat üzemeltetése képezi. Közismert, hogy a személygépkocsival lebonyolított helyi közlekedési forgalom mérséklésének egyik leghatékonyabb eszköze a korszerű helyi közösségi közlekedési rendszer kialakítása és fenntartása. Ennek alapjai Vecsésen fennállnak, hiszen a Halmy József tér és Market

Central között közlekedő helyi viszonylat felfűzi a település legnagyobb közlekedési igényt generáló helyszíneit, a járművek követési távolsága ugyanakkor nem minden időszakban bizonyul megfelelőnek.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a közösségi közlekedés vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel:

3.4.4. Közösségi közlekedés fejlesztése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	6.2.1.
Feladat megnevezése	P+R, valamint B+R parkolók fenntartása, lehetőség szerinti bővítése a vasútállomás körzetében
Feladat tartalma	Minden agglomerációs település, így Vecsés esetében is kulcsfeladatnak számít környezetvédelmi szempontból a napi ingázóforgalom lehető legkevésbé környezetterhelő közlekedési módra terelése. Vecsés esetében ez azt jelenti, hogy lehetőség szerint minél inkább a vasútra kell „terelni” a hivatásforgalom lebonyolítását. Ennek elérése érdekében az önkormányzat feladata, hogy a vasútállomások körzetében elegendő számú, ugyanakkor az adott terület teherbíróképességét, az oda irányuló helyi forgalom megengedhető volumenét is figyelembe vevő kulturált parkolóhely kialakításáról gondoskadjon. A helyi közlekedési igények környezetbarát kielégítésének ösztönzése érdekében a P+R parkolók mellett kerékpárok számára készült B+R parkolók kialakításáról is gondoskodni kell a vasútállomás körzetében. A feladat az ennek megvalósítása érdekében szükséges MÁV-val való együttműködés kezdeményezését is magában foglalja.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.2.2.
Feladat megnevezése	Helyi buszjárat útvonalának lakossági egyeztetésen alapuló felülvizsgálata, igény szerint annak módosítása
Feladat tartalma	A személygépkocsival lebonyolított helyi közlekedési forgalom mérséklésének egyik leghatékonyabb eszköze helyi közösségi közlekedési szolgáltatás nyújtása, amely Vecsés esetében adott. A szolgáltatás hatékonyságának, kihasználtságának fenntartása, illetve növelése érdekében rendszeres időközönként fel kell mérni a helyi buszjárat útvonalára és menetrendjére vonatkozó esetleges lakossági módosítási igényeket és a lehetőségekhez mérten érvényesíteni kell azokat.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása

A fenntartható közlekedési rendszeren belül kulcsszerep jut a nem motorizált módok széleskörű elterjedésének, amelyek közül Vecsésen a kerékpározás, illetve gyaloglás bírnak kiemelkedő jelentőséggel, illetve fejlesztési potenciállal. A közúti forgalomtól elkülönített kerékpárutak kialakítása minden bizonnyal fellendítené a kerékpáros forgalmat, hiszen a város sík jellege amúgy kifejezetten kedvező feltételeket teremt e közlekedési mód széleskörű elterjedéséhez. A gyaloglás kedvező egészségügyi és környezeti hatásait nem lehet túlértékelni, ennek ellenére viszonylag kevés figyelem irányul e közlekedési mód feltételeinek javítására, illetve annak népszerűsítésére. A gyalogos forgalom elterjedésének nem kedvez a fő közlekedési útvonalakat, így az utakat és vasutat keresztező gyalogos átkelőhelyek egymástól való viszonylag nagy távolsága, továbbá a járdák nem minden esetben megfelelő minősége sem.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a fenntartható egyéni közlekedés vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjedésének ösztönzése

3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetések számának növelése a gyalogos és kerékpáros közlekedés számára

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség a fenntartható egyéni közösségi módok ösztönzése érdekében.

Feladat kódja	6.3.1.
Feladat megnevezése	Kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat kiterjed a meglévő kerékpárutak fenntartására, a kerékpárúthálózat további bővítésének – méréseken és lakossági egyeztetéseken nyugvó – tervezésére, majd annak alapján történő megvalósítására, kerékpártárolók kialakítására, valamint kapcsolódó jelleggel a kerékpáros közlekedést népszerűsítő programok, projektek megvalósítására is.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.3.2.
Feladat megnevezése	Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása
Feladat tartalma	A feladat keretében felül kell vizsgálni az utakat és vasútvonalat keresztező gyalogos átkelőhelyek elhelyezkedését, indokolt esetben javasolt újak kialakítása. Szintén a gyalogos közlekedés feltételeit javítja a meglévő járdák karbantartása, burkolatuk minőségének folyamatos javítása, továbbá új, vízáteresztő burkolattal ellátott járdák kiépítése. A gyalogosközlekedés fellendítése érdekében célszerű megismertetni a lakossággal a gyalogos közlekedés egészségre és környezetre gyakorolt kedvező hatásait.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság

3.7.1. Hulladékgazdálkodás

Vecsés város hulladékgazdálkodási rendszerének színvonala meghaladja az országos elvárásokat, a szelektív hulladékgyűjtés és -elszállítás, beleértve a zöldhulladékok kezelését is megoldottnak tekinthető. A lakosság összességében fegyelmezetten és hatékonyan végzi a keletkező hulladékok szelektív gyűjtését. A hulladékgyűjtő edényekre és járművekre közelmúltban telepített RFID rendszer – a szükséges informatikai fejlesztéseket és jogi szabályozást érintő módosításokat követően – hatékonyan szolgálja majd a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást illegálisan, térítés nélkül igénybe vevők kiszűrését. A 2016-ban beindított lakossági komposztálási program érdemben csökkentheti az elszállításra kerülő zöldhulladék mennyiségét.

A település hulladékgazdálkodási rendszerének ugyanakkor továbbra is hiányossága, hogy Vecsésen nem működik állandó hulladékgyűjtő udvar, a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékokat – az évi egyszeri rendszeres lomtalanítások időpontjától eltekintve – kizárólag a szomszédos Gyálon lehet leadni. A hulladékgazdálkodáshoz is kapcsolódó, ugyanakkor még inkább köztisztaságvédelmet érintő probléma a város kül- és belterületeire koncentrálódó – jórészt tranzit forgalomból származó – illegális hulladékelhelyezés.

A hulladékgazdálkodás helyi rendszerének működtetését az elkövetkező években alapvetően befolyásolja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos szervezeti rendszerének átalakulása.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül hulladékgazdálkodási szakterületen az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.2.1. Kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése

3.3.3. Ez főre jutó kommunális hulladékkeletkezés mérséklése

A fenti célok elérése érdekében hulladékgazdálkodási szakterületen az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	7.1.1.
Feladat megnevezése	A települési érdekek érvényesítése az új országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül
Feladat tartalma	A Vecsésen kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése szempontjából kulcsfontosságú a település érdekeinek messzemenő és következetes képviselése és érvényesítése az új országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.2.
Feladat megnevezése	Hulladékudvar létesítése
Feladat tartalma	A feladat keretében a Széchenyi utcában, az ALCUFER mellett e célra megvásárolt ingatlan területén ki kell alakítani Vecsés – veszélyes hulladék gyűjtésére is engedéllyel rendelkező – hulladékudvarát. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos létesítmények által okozott helyi környezetterhelés minimalizálása érdekében ide kell áthelyezni a Vecsési Városgondnok Nkft. jelenlegi Damjanich utcai telephelyét is.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.3.
Feladat megnevezése	Házhoz menő lomtalanítási rendszer bevezetése
Feladat tartalma	Az újonnan létesítendő hulladékudvar elkészültét követően adottak lesznek a feltételek a házhoz menő lomtalanítás rendszerének bevezetésére, amely kiváltja a jelenlegi – jelentős és egyre fokozódó mértékű közterületi szennyezéssel járó – lomtalanítási gyakorlatot.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.4.
Feladat megnevezése	Építési-bontási hulladék gyűjtési rendszerének fenntartása
Feladat tartalma	Az elmúlt években a Vecsési Városgondnok Kft. rendszeresen végezte a lakossági és intézményi szférában képződő építési-bontási hulladék konténeres gyűjtését és elszállítását. A hulladékot vecsési vállalkozó veszi át. A jövőben célszerű fenntartani, lehetőség szerint bővíteni az önkormányzati tulajdonú közszolgáltató ezirányú tevékenységét.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.5.
Feladat megnevezése	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer fenntartása
Feladat tartalma	A szelektív hulladékgyűjtési rendszer minőségének fenntartása egyaránt kiterjed a házhoz menő szelektív kommunális hulladékgyűjtés, az üveghulladékok gyűjtőszigeteken történő gyűjtése, valamint a közintézményekben megvalósult szelektív hulladékgyűjtés terén elért eredmények megőrzésére.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.6.
Feladat megnevezése	Komposztálási program folytatása
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja a 2016-ban indított komposztálási program folytatását, amely kiterjed a kapcsolódó szemléletformálási tevékenységekre, komposztálási tanácsadás fenntartására, valamint az elért eredmények dokumentálására is.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.7.
Feladat megnevezése	Hulladékbegyűjtésben alkalmazott RFID rendszer fenntartása, további fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja a hulladékgyűjtő edényekbe és járművekbe beépített RFID-rendszer informatikai jellegű tovább fejlesztését, valamint az annak eredményes használatához szükséges szabályozási környezet áttekintését és szükség szerinti módosítását.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.8.
Feladat megnevezése	Káposztafeldolgozásból származó speciális hulladékok egységes helyi begyűjtési rendszerére vonatkozó koncepció kidolgozása
Feladat tartalma	A tradicionális vecsési iparágban keletkező zöldhulladék jelentős mennyisége indokoltá teheti egy kifejezetten e hulladékáramra specializálódott települési begyűjtési rendszer kialakítását. A feladat e tervezett tevékenység feltételrendszerének vizsgálatára, a vonatkozó koncepció kialakítására terjed ki.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

3.7.2. Közterületek tisztasága

A települési köztisztaság fenntartásáért – beleértve a zöldterületek karbantartását, valamint a téli síkosságmentesítést is – a települési önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő Vecsési Városgondnok Kft felelős. Vecsés köztisztaságának megóvása ugyanakkor nyilvánvalóan közügy, abban minden vecsési lakosnak, intézménynek és vállalkozónak tevékenyen részt kell vennie. Ennek megfelelően a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013 (VI.27) önkormányzati rendelet a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartásként definiálja, amennyiben valaki a települési szilárd hulladék összegyűjtéséről, elhelyezéséről és elszállítatásáról nem gondoskodik, a települési hulladékkal kapcsolatos, önkormányzat által biztosított közszolgáltatást nem veszi igénybe, továbbá nem gondoskodik az általa használt ingatlan előtti járdaszakasz karbantartásáról, síkosság mentesítéséről és árok tisztántartásáról.

Mindezek ellenére továbbra is fennálló probléma az illegális hulladékelhelyezés, amely elsősorban Vecses nyugati, a Főváros XVIII. kerületével határos külterületi térségeire koncentrálódik, de más helyeken is előfordul, és amely jórészt a tranzit forgalom révén keletkezik. A települési önkormányzat együttműködést kötött a helyi Kispatak Természetvédő Egyesülettel a Vecsési Hulladékkommandó létrehozása és fenntartása érdekében. A civil szervezet folyamatos járőr, megfigyelői és szemétszedési akciókat szervez

Szezonális, a téli időszakra koncentrálódó probléma a járdák nem megfelelő mértékű, és nem megfelelő anyaggal (sóval) végzett síkosságmentesítése egyes ingatlanok előtt. Környezetegészségügyi problémaként jelentkezik a háztáji állattartásból származó szennyezőanyagok alkalmankénti kijutása a közterületre.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül köztisztaságvédelmi szakterületen az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.2.2. Illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása

2.2.1. Illegális hulladékelhelyezésből származó talajterhelés megszüntetése

A fenti célok elérése érdekében köztisztaságvédelmi szakterületen az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	7.2.1.
Feladat megnevezése	Vecsési Hulladékkommandó tevékenységének fenntartása
Feladat tartalma	Az illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása érdekében a Vecsési Hulladékkommandó munkájára a jövőben is nagy szükség van, ezért a szervezet tevékenységét mindenképpen fenn kell tartani. Ezzel párhuzamosan fel kell mérni, hogy van-e lehetőség arra, hogy a Hulladékkommandó által járőrözött közterület kiterjedése nőjön, illetve hogy egyéb – nem hulladékokkal kapcsolatos. pl. parlagfű észlelési – feladatokat is el tudjon látni.
Felelős:	Vecses Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.2.2.
Feladat megnevezése	Helyi oktatási intézmények bevonása a köztisztaságvédelembe
Feladat tartalma	A helyi oktatási intézmények – mindenekelőtt iskolák – bevonása a köztisztaságvédelmi feladatok ellátásába elsődlegesen szemléletformálási jellegű kell, hogy legyen. A középfokú oktatást is nyújtó Petőfi Sándor iskolában ösztönözní kell, hogy a kötelező közösségi szolgálat keretében választható legyen a Vecsési Hulladékkommandó munkájában való részvétel, az általános iskolákban pedig célszerű az osztályfőnöki órákhoz, jeles napokhoz (pl. Föld Napja), vagy országos akciókhoz kapcsolódva részt venni a közterületek tisztántartásában. Javasolt kifejezetten diákokat megcélzó helyi köztisztasági mozgalmak megszervezése (pl. Tartsd Tisztán, Ne dobd el Mozgalom).

Felelős:	helyi oktatási intézmények vezetősége
----------	---------------------------------------

4. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2017-2020 VÉGREHAJTÁSÁNAK STRATÉGIAI ESZKÖZEI

4.1. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel, szemléletformálás

A település Környezetvédelmi Programjában kijelölt célok elérése, valamint az azokat szolgáló feladatok eredményes megvalósítása elképzelhetetlen a vecsési lakosok, önkormányzati és egyéb költségvetési intézmények, civil szervezetek, továbbá a hely gazdasági élet szereplőinek támogató, aktív hozzájárulása nélkül. Ez utóbbinak viszont alapvető feltétele, hogy a felsorolt személyek és szervezetek tudatában legyenek cselekedeteik környezeti elemekre, folyamatokra és rendszerekre gyakorolt hatásaival, továbbá mindazokkal az előnyökkel is, amelyeket a tiszta, rendezett, magas zöldfelületi aránnyal bíró, minél inkább természetközeli jellegű környezet nyújt számukra és az egész vecsési közösség számára, elsősorban az itt élők, dolgozók, egészségi állapotának, életminőségének – hosszú távon is érvényesülő – javítása révén.

A környezeti nevelés, szemléletformálás, valamint a környezeti célok érdekében kifejtett közösségi együttműködés szerencsére nem ismeretlen fogalmak Vecsésen, mindegyik területen jó példával jár elől a település. Ide tartoznak pl.: helyi általános iskola ökoiskola-minősítése, hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódóan lebonyolított szemléletformálási kampányok, sikeres együttműködés az önkormányzat és helyi civil egyesület között az illegális személtelhelyezés visszaszorításában, település elkötelezettsége a klímaváltozással kapcsolatos közdelem terén, csatlakozás a Klímabarát Települések Szövetségéhez, stb.. Az eddig elért eredmények megtartása mellett mindazonáltal nélkülözhetetlen a lakosság, valamint a helyben működő intézmények, vállalkozások további ösztönzése a környezeti szempontok fokozott mértékű, tudatos és előre megtervezett figyelembevételére, ami összességében a vecsési Környezetvédelmi Program sikeres végrehajtásának kulcsfeltételévé válhat.

4.1.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás

A környezeti nevelés, oktatás és szemléletformálás terén az a cél, hogy lehetőség szerint valamennyi vecsési célcsoporthoz eljusson mindazon információ, amely alapján reálisan elvárhatóvá válik, hogy belső motiváció alapján tevőlegesen részt vállaljanak lakókörnyezetük természeti értékeinek megóvásában, a környezeti elemek terhelésének csökkentésében.

A környezeti nevelés, oktatás terén Vecsésen sikeres kezdeményeznek tekinthető, hogy a négy alapfokú képzést nyújtó intézményből az egyik, a Halmi Telepi Általános Iskola 2014-ben elnyerte az öko-iskola címet, a Tündérművészeti Óvoda 2016-ban pedig a zöld óvoda címet a helyi gyerekek – és rajtuk keresztül szüleik – környezettudatos szemléletének alakítását hatékonyan szolgálták továbbá a környezetvédelemmel kapcsolatos helyi, vagy néhány településre kiterjedő tanulmányi versenyek, vetélkedők, amelyek finanszírozásában helyi, vagy környékbeli cégek is részt vállaltak.

A közelmúltban mindenekelőtt a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódóan zajlottak le nagyszabású, mind a gyerek, mind a felnőtt célcsoportra irányuló szemléletformálási kampányok a városban, amelyek elsősorban a komposztálás fontosságára hívták fel a figyelmet, illetve annak megvalósításához nyújtottak gyakorlati tanácsokat.

A természeti környezet értékeit bemutató hagyományos, táblákkal felszerelt tanösvény ugyan nem található Vecsésen, mindenképpen említést érdemel ugyanakkor a helyi Kispatak Természetvédelmi Egyesület által „fenntartott” GPS-alapú tanösvény a Gyáli-patak mentén.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül környezeti nevelés, oktatás és szemléletformálás vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

4.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.1.1.
Feladat megnevezése	Vecsési óvodák és általános iskolák ösztönzése a „zöldóvoda”, valamint „öko-iskola” cím elnyerésére
Feladat tartalma	A feladat keretében ösztönözni kell a helyi oktatási intézményeket, hogy pályázzanak az „Öko-iskola”, valamint „Zöldóvoda” cím elnyerésére. Ehhez kapcsolódóan támogatni kell a helyi oktatási intézményeket abban, hogy helyi pedagógiai programjaikban kiemelt hangsúlyt kapjanak a környezeti nevelési célok, eszközök és módszerek. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok megosztása céljából célszerű konzultációs fórumot teremtenie az önkormányzatnak.
Felelős:	Helyi óvodák, iskolák vezetősége

Feladat kódja	8.1.2.
Feladat megnevezése	Helyi tanulmányi vetélkedők, tanulmányi kirándulások szervezése és lebonyolítása környezet- és természetvédelmi témakörben
Feladat tartalma	A vecsési diákság környezeti szemléletének alakításában kulcsszerep jut a tanórán kívüli elfoglaltságoknak. Ezek körébe tartozik egyrészt a települési szintű – helyi intézmények, vállalkozások és civil szervezetek összefogásában – megvalósítandó, elsősorban helyi és környékbeli értékek megismerésére fókuszáló tanulmányi vetélkedők megszervezése, másrészt a területi és országos megmérettetéseken való tanulói részvétel ösztönzése, támogatása is. Elő kell segíteni továbbá, hogy valamennyi vecsési diák tanulmányai során legalább egyszer eljusson minősített erdei iskolába.
Felelős:	Helyi iskolák vezetősége

Feladat kódja	8.1.3.
Feladat megnevezése	Lakossági környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása
Feladat tartalma	A környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek célja a lakosság környezetvédelmi vonatkozású ismereteinek elmélyítése, a helyes cselekvési minták kialakítása, a közösségi együttélés szabályrendszereinek széleskörű megismertetése. A szemléletformálási tevékenység több tematikára irányul. Egyrészt tudatosítani kell a helyi lakosokban, hogy a „hulladék nem szemét”, azzal felelősen lehet és kell is gazdálkodni. Ennek e keretében gyakorlati tanácsokat kell nyújtani a háztartásban keletkező hulladékok hatékony szelektálásáról, valamint a kidobni kívánt anyagok lehetséges leadási helyszíneiről, módjáról, az illegális hulladékelhelyezés környezeti és jogi következményeiről. A szemléletformálási tevékenységek további céljai a felelős állattartás szabályrendszerének megismertetése, a lakosság figyelmének felkeltése a zaj- és fényszennyezés és klímaváltozás jelentőségére, az azok megelőzését, valamint az azok elleni védekezést szolgáló lehetőségek megismertetése, továbbá a környezettudatos vásárlás lehetőségeire.
Felelős:	Önkormányzat, Vecsési Városgondnok NKft.

Feladat kódja	8.1.4.
Feladat megnevezése	A helyi természeti, táji, építészeti és kulturális értékekre, azok védelmére, megőrzésére irányuló figyelemfelkeltő akciók lebonyolítása a hagyományos helyi kulturális rendezvények keretében
Feladat tartalma	A felnőtt lakosság elérésének egyik hatékony eszköze a hagyományos helyi kulturális rendezvényeken való megjelenés. Ösztönözni kell, hogy e rendezvények programjában a helyi – részben védelem alatt álló – értékeket bemutató programok is helyet kapjanak. Ehhez kapcsolódóan, figyelemfelkeltő jelleggel, helyi környezeti és építészeti értékekre irányuló internetes játékos ismeretterjesztő feladatokat célszerű kidolgozni és megjeleníteni a település honlapján.
Felelős:	Önkormányzat, Vecsési Városgondnok NKft.

4.1.2. Környezeti információhoz való hozzáférés

A vecsési lakosok, társadalmi és gazdasági szervezetek eredményes környezeti felelősségvállalásának alapfeltétele, hogy minden érintett tisztában legyen az őt körülvevő környezet aktuális állapotával, a kitűzött célértékekkel, valamint azok elérését lehetővé tevő magatartási mintákkal, cselekvési irányokkal. Vecsés város önkormányzati hivatala, valamint az önkormányzat

tulajdonában lévő intézmények (pl. Vecsési Városgondnok Kft., Vecsés Városközpont-fejlesztő Projekt Nkft.) az elmúlt időszakban is törekedtek arra, hogy a környezeti információk minél szélesebb körben elérhetőek legyenek, ugyanakkor egyelőre nem áll rendelkezésre a környezeti információkat egységes rendszerben kezelő információs rendszer a településen.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a környezeti információkhoz való hozzáférés vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel:

4.2. Települési környezeti információs szolgáltatások fejlesztése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.2.1.
Feladat megnevezése	Tematikus települési környezeti információs oldal létrehozása Vecsés város hivatalos honlapján
Feladat tartalma	A Vecsésre vonatkozó környezeti információk gyors és könnyű elérésének megteremtése érdekében a város hivatalos honlapján önálló környezeti tematikájú oldalt kell létrehozni, amelyről valamennyi releváns adatot tartalmazó internetes oldal elérhető. A környezeti tematikájú oldal az adatok mellett tartalmazhat a lakosok életvitelére vonatkozó gyakorlati tájékoztató dokumentumokat, tudományos ismeretterjesztő cikkeket, internetes vetélkedőket, stb.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

4.1.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel

A környezeti állapot javítása közügy, amely kizárólag a helyi társadalmi, gazdasági szereplők, önkormányzati és állami intézmények, valamint a lakosság együttműködése által érhető el. Vecsésen az elmúlt években sikeres együttműködések alakultak ki a természeti értékek védelmének, a környezeti elemeket érő terhelések megelőzésének érdekében mind civil szervezetekkel (ld. Vecsési Hulladékkommandó működtetése), mind helyi vállalkozásokkal (pl. környezeti tematikájú vetélkedők finanszírozásában való részvétel). Az ehhez hasonló együttműködések fenntartása és további bővítése ugyanakkor elengedhetetlen a jelen környezetvédelmi programban kitűzött környezeti célok eléréséhez, egyrészt a szükséges pénzügyi források erőteremtése, másrészt a széleskörű társadalmi részvétel biztosítása szempontjából.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a környezeti célok mentén kialakuló partnerség vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel:

4.3. Önkormányzati, valamint gazdasági és társadalmi szereplők közötti együttműködés ösztönzése környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.3.1.
Feladat megnevezése	Önkormányzati és civil szervezetek közötti együttműködési megállapodások létrehozása a környezeti szemléletformálás megvalósításában
Feladat tartalma	A feladat keretében fel kell mérni, hogy melyek azok a környezeti szemléletformálási szakterületek, amelyek esetében az önkormányzat önállóan nem, vagy kevésbé hatékonyan tud megjelenni, mint civil szervezetekkel együttműködve. Szintén az előkészítési fázisba tartozik a helyi és környékbeli civil szervezet tevékenységeinek felmérése. Ezek elvégzését követően célszerű az önkormányzat és a kiválasztott civil szervezet(ek) közti munkamegosztást együttműködési nyilatkozat keretében is deklarálni.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	8.3.2.
Feladat megnevezése	Gazdasági szervezetek bevonása a környezeti feladatok megvalósításába és finanszírozásába
Feladat tartalma	A helyi környezetvédelmi feladatok megvalósításába, finanszírozásába a helyi gazdasági szervezetek különböző eszközök formájában és eltérő mértékben képesek kapcsolódni. Éppen ezért a feladat keretében előzetes – minden félre kiterjedő – igényfelmérés alapján koncepcionális tervet kell kidolgozni az önkormányzat és a gazdasági szervezetek közötti környezetvédelmi célú együttműködés lehetséges formáira vonatkozóan. Ez kiterjedhet a vállalati felelősségvállalás eszközeire, tanulmányi versenyek, kirándulások, rendezvények finanszírozására, vállalkozások közötti környezeti tematikájú vetélkedők lebonyolítására, helyi értékek „örökbefogadási akcióira”, stb.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

4.2. A beavatkozások megvalósításának ütemezése, költségigénye

4.2.1. Jogi, szabályozási eszközök

Vecsés város képviselő-testülete az elmúlt években számos olyan helyi jogszabályt alkotott, amelyek érdemi befolyást gyakorolnak a környezeti elemek állapotára. Jelentőségét tekintve kiemelkedik ezek közül a közelmúltban elfogadott, *Vecsés Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 6/2016. (IV.28.) önkormányzati rendelet*, amely hatályon kívül helyezte a település előző, többször módosított helyi építési szabályzatáról szóló rendeletet és immár új alapokra helyezve, Vecsés szintén 2016-ban elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájára is figyelemmel szabályozza a területfelhasználás mértékét és módját a település egyes övezeteiben. A Helyi Építési Szabályzatban

bevezetett korlátozások meghatározó része mögött a helyi lakosokat érintő környezetegészségügyi feltételek javításának igénye áll, pl.: zaj- és bűzterhelés csökkentése, települési levegőminőség javítása, talajterhelés megszüntetése, zöldterületek ökológiai szolgáltatásnak megőrzése, stb.

A Helyi Építési Szabályzat mellett számos további jogszabály rendelkezik a környezet állapotának megóvására irányuló cselekedetéről, vagy az környezetet veszélyeztető, illetve károsító tevékenységek tiltásáról. Ezek többsége egy-egy szűk szakterületre irányul, ugyanakkor érvényben van egy komplex, célzottan környezetvédelmi indíttatású jogszabály is, *a helyi környezet védelméről szóló, többször módosított 14/2002. (VIII. 8.) önkormányzati rendelet*. Ez utóbbi számos rendelkezést tartalmaz a közterületek és ingatlanok tisztántartásával, a levegő és a vizek védelmével, a zöldterületek fenntartásával és kezelésével, továbbá a zajvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és lakossági feladatokra vonatkozóan. A hivatkozott jogszabály jelentőségét tovább emeli, hogy az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap létrehozásának elrendelése által megteremti a helyi környezetvédelmi feladatok végrehajtását szolgáló pénzügyi források egyik lehetséges eszközét. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az e jogszabályban szabályozott tevékenységekkel kapcsolatban más helyi jogszabályok is tartalmaznak előírásokat, ami megnehezítheti az elvárások értelmezését és ezáltal a jogkövető magatartás kialakulását.

Feladat kódja	9.1.1.
Feladat megnevezése	Környezeti vonatkozású települési szintű jogi szabályozás felülvizsgálata
Feladat tartalma	A feladat elsősorban a hatályos önkormányzati rendeletek környezetvédelemmel kapcsolatos szakaszai közötti koherencia megteremtésére irányul, amelynek egyik leghatékonyabb eszköze egy környezetvédelmi célú rendelkezéseket magában foglaló, azokat egységes rendszerben kezelő új környezetvédelmi tárgyú rendelet megalkotása lehet. A környezeti vonatkozású joganyag felülvizsgálata során – amennyiben indokoltnak minősül – meg kell alkotni a jelen programban foglalt feladatok elvégzéséhez szükséges szabályozási környezet hiányzó elemeit.
Felelős:	Vecses Város Önkormányzata

Az alábbi táblázat összegző jelleggel mutatja be a Vecses város közigazgatási területén hatályos, közvetlenül, vagy közvetve környezetvédelmi vonatkozású önkormányzati rendeleteket és azok főbb tartalmi elemeit.

Jogszabály	Módosítások	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
Vecses Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/ 2016. (IV.28.) önkormányzati		valamennyi környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőséggel bír a minimálisan előírt zöldfelületi arány mértéke, amely Vecses

Jogszabály	Módosítások	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
rendelete Vecses Város Helyi Építési Szabályzatáról			<p>esetében 10 és 50 % között, a belterület legnagyobb részét kitevő kisvárosias, kertvárosias és falusias lakóövezetben 30 és 50 % között alakul. Figyelemreméltó, hogy ezen túlmenően szabályozza a rendelet a fák, illetve cserjék elvárt arányát is. További főbb releváns rendelkezések:</p> <p>szennyvíz elszikkasztásának általános tilalma, kötelezés a csapadékvíz elvezetésére szolgáló elválasztott rendszerű elvezető hálózat kiépítésére; új, nagy parkolók esetében a lakhatási feltételek romlásának kizárása; védőövezetek rendszere; erdőterület átminősítésének fő szabály szerinti tilalma, stb.</p>
Vecses Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról	2015. III. 26.	hulladékgazdálkodás; szennyvízelvezetés	<p>Az alacsony jövedelemmel rendelkező lakosok számára az önkormányzat támogatást nyújt a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások körében a hulladékelszállítás és a csatornahasználat költségeihez, hozzájárulva ezáltal az illegális hulladékelhelyezés megelőzéséhez, a szennyvízszikkasztás megszüntetéséhez.</p>
Vecses Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2014. (XI.21.) önkormányzati rendelete a talajterhelési díjról	-	talajvédelem, felszín alatti vizek védelme	<p>Meghatározza a műszakilag rendelkezésre álló csatornára nem csatlakozó, helyi vízgazdálkodási hatósági engedélyezés alapján szennyvíz elhelyezést alkalmazó személyek által fizetendő talajterhelési díj mértékét.</p>

Jogszabály	Módosítások	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2014. (X.02.) önkormányzati rendelete a településképi véleményezési eljárásról	2015. X. 22.	épített környezet védelme, helyi védelem alatt álló értékek megóvása	Új építmény létesítése, meglévő építmény jelentős mértékű bővítése, továbbá egyes kiemelt közterületek mentén és helyi védelem alatt álló értékek közvetlen közelében fekvő épületek átalakítása esetében előírja helyi településképi eljárás lefolytatását, a mindenképp a település összképének, a védelem alatt álló területi és egyedi értékek megóvásának céljából.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2013. (IX.19.) önkormányzati rendelete a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról	2016. IV. 28.	hulladékgazdálkodás	Teljes körűen szabályozza a háztartási szilárd vegyes hulladék elszállításának vecsési rendjét, kötelezően előírja a hulladék elszállításra irányuló közszolgáltatás igénybevételét, 70 évet betöltött lakosok számára díjmentességet állapít meg, ezáltal is hozzájárulva az illegális hulladékelhelyezés megelőzéséhez.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről	2013. VIII.1. 2015. III. 26. 2015. IV. 30.	zajvédelem; levegőtisztaság- védelem; biológiai allergének; közterületek, zöldfelületek védelme; csapadékvízvezetés.	Szabályozza a zajjal járó tevékenységek végzésének engedélyezett időtartamát; kimondja az avar és kerti hulladék égetés általános tilalmát; előírja az ingatlan gyom és allergén növény mentesítését, továbbá az ingatlan előtti árok és járdaszakasz karbantartását, az utóbbinak kizárólag sómentes anyaggal történő síkosságmentesítését; tiltja a közterületi növények rongálását, elpusztítását. Az előírások megszegése esetére 50-200 ezer Ft közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé.

Jogszabály	Módosítások	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2012. (XII.20.) önkormányzati rendelete az állatok tartásáról	2014. VII. 31.	öntöző- és fürdővíz minőségének védelme; zaj- és bűzterhelés mérséklése	Háziállatok faja és darabszáma szerint szabályozza az azok elhelyezésére szolgáló építmény távolságát az ásott kutaktól, fürdőmedencétől, épületektől, telekhatártól.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2012. (VII.26.) önkormányzati rendelete az üzletek éjszakai nyitvatartási rendjének szabályozásáról	2012. XII. 20. 2013. IX. 9.	zajvédelem	Teljes körűen szabályozza a vecsési vendéglátást folytató üzletek éjszakai, 22 és 06 óra közötti nyitva tartásának szabályait.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2013. (IX.19.) önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról	-	szennyvízkezelés	Teljes körűen szabályozza a Vecsés területén nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását, valamint ártalmatlanítását.
Vecsés Város Önkormányzatának 24/2008. (XI.18.) rendelete a közterületek rendeltetéstől eltérő használatáról	2010. VII.27. 2011. IX. 16. 2012. VII.26. 2012. XI.30. 2013. XII.19.	zöldfelület védelem	Tiltja közterület-használati engedély kiadását abban az esetben, ha a tervezett tevékenység a növényzet maradandó károsodásával járna
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2012. (II.29.) önkormányzati rendelete az építészeti örökség helyi védelméről	-	helyi értékvédelem	Tételesen felsorolja a helyi védettség alatt álló objektumokat (területi védettség: 6 db, egyedi védettség: 8 db), valamint meghatározza az ezek megóvása érdekében szükséges tevékenységeket és tiltásokat.
14/2002. (VIII. 8.) rendelet a helyi környezet védelméről	8-szor módosítva, utolsó módosítás:	valamennyi környezetfejlesztési szakterület	Részletesen szabályozza a közterületek és ingatlanok tisztántartásával, a levegő és a vizek védelmével, a zöldterületek

Jogszabály	Módosítások	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
	2012. IV. 27.		fenntartásával és kezelésével, a zajvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és lakossági feladatokat, továbbá elrendeli Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működtetését.

4.2.2. A végrehajtás pénzügyi feltételei

A Környezetvédelmi Programban foglalt feladatok elvégzéséhez szükséges források alapvetően az alábbi forrásokból származhatnak:

1. Európai Unió alapokból nyújtott támogatások

Az Európai Unió több különböző alapján keresztül is nyújt támogatást környezetvédelmi jellegű fejlesztések, beruházások megvalósításához. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a Vecsésen megvalósult fejlesztések döntő többsége az ún. Strukturális Alapokból finanszírozott hazai operatív programok – legnagyobb mértékben a Környezet és Energia Operatív Program, továbbá a Közép-magyarországi regionális Operatív Program – forrásait használta fel. A 2016 és 2020 közötti időszakban az előzetes várakozások szerint ismét e forrástípus juthat döntő szerephez a Környezetvédelmi Programban megfogalmazott feladatok finanszírozásában. A középületek energetikai korszerűsítésében a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program, a települési zöldterületek fejlesztésében, a városrehabilitációs célú fejlesztésekben a Versenyképes Közép-Magyarországért Operatív Program forrásai töltenek majd be meghatározó szerepet. Az elérhető európai uniósforrások között kiemelkedő jelentőségű az 1992-ben létrehozott LIFE alap, amely ugyan kifejezetten környezeti fejlesztések finanszírozására szolgál, ugyanakkor az elvárt önerő magas – fő szabály szerint 60%-os – mértéke miatt az önkormányzat csak megfelelő tőkével rendelkező gazdálkodó szervezetek együttműködésével képes pályázni az abban elérhető források elnyerésére.

- Vecsés város költségvetési forrásai

Vecsés város helyi költségvetési forrásai mindenképp az Önkormányzat, valamint a tulajdonában álló szervezetek által elvégzett településüzemeltetési feladatok (pl. zöldterület karbantartás, téli síkosságmentesítés, helyi buszjárat működtetése, helyi piac üzemeltetése) közvetlen finanszírozását szolgálják. Ezen túlmenően a helyi költségvetési források

- Környezetvédelmi Alapban rendelkezésre álló források

A helyi képviselő testülete döntése értelmében Vecsésen Környezetvédelmi Alap is működik, amely kizárólag Önkormányzat környezetvédelmi jellegű feladatainak ellátását szolgálja. Az

Alap bevételei különböző díjtételek jogszabályban meghatározott hányadán túlmenően az önkormányzati tulajdonban lévő földterületek éves bérleti díjának feléből, különböző pályázati támogatásokból, valamint önkéntes támogatásokból gazdálkodik.

- *Helyi gazdálkodó szervezetek által nyújtott támogatások*

A Környezetvédelmi Program hangsúlyozza, hogy az abban foglalt feladatok finanszírozásába a lehető legteljesebb mértékig be kell vonni a helyi gazdálkodós szervezeteket is. Ennek formája öltheti a Környezetvédelmi Alapba történő befizetéseket, egyes rendezvények szponzorációját, vagy bármilyen egyéb jelleget.

4.2.3. A végrehajtás ütemterve

A következő oldalon található táblázat a VKP-ban definiált valamennyi feladatra vonatkozóan egyértelműen kijelöli azok teljesítésének határidejét.

A feladatok legnagyobb hányada évi rendszerességgel merül fel, így ezek határideje folyamatosnak tekinthető. Az egyértelműség érdekében említést érdemel, hogy annak ellenére, hogy jelen program 2016 és 2020 közötti időszakra vonatkozik, a hosszú távú felkészülés megalapozása érdekében előzetes jelleggel kijelöli a 2030-ig elvégzendő feladatokat is, ennek megfelelően a következő táblázatban 2030-ra vonatkozó határidők is szerepelnek.

Vecsés város Környezetvédelmi Programjában kijelölt feladatok teljesítésének határidejei

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
1. Levegőminőség és zajterhelés	1.1. Levegőminőség javítása	1.1.1. A levegőminőségvédelmi szempontok érvényesítése a területhasználatot érintő fejlesztések, önkormányzati döntések során	folyamatos
		1.1.2. A település belterületén található földutak szilárd burkolattal történő ellátása, burkolattal ellátott és a földutak találkozásánál sárrázók kialakítása	folyamatos
		1.1.3. Növényzet telepítése a város területén, védőfásítás	folyamatos
	1.2. Zajterhelés mérséklése	1.2.1. A lakóterületeken éjszakai, munkaszüneti napokon és koraesti órákban jelentkező indokolatlan zajterhelést okozó tevékenységek csökkentése	folyamatos
		1.2.2. Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése/ cseréje	folyamatos
		1.2.3. A meglévő útburkolatok minőségének javítása és karbantartása a rezgés- és zajvédelem érvényesítése érdekében	folyamatos
		1.2.4. Intézkedési zajtérkép készítése	2020
		1.2.5. Offline zajmonitoring rendszer fokozatos kialakítása	2030

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
		1.2.6. További zajárnyékló fal létesítésének kezdeményezése a vasúti zaj csökkentésének érdekében	2017
2. Vízminőség és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)	2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	2.1.1. A magas szintű vízbázisvédelem fenntartása, jogi, műszaki és településrendezési eszközökkel	folyamatos
		2.1.2. Vízta karékos technológiák elterjesztésének elősegítése	2020
		2.1.3. Ivóvízhálózat tervezés és rekonstrukció	2020
	2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése	2.2.1. A Gyáli-patak ökológiai szempontú rehabilitációjának kezdeményezése	2017
	2.3. Csapadékvíz elvezetés	2.3.1. A rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz hálózat megtervezése és átépítése és karbantartása a kritikus települési pontokon	2030
		2.3.2. Dózsa György út zárt víz elvezetési rendszer kialakítása	2030
	2.4. Szennyvízelvezetés, tisztítás	2.4.1. A szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás elősegítése hatósági, jogi és szemléletformálási eszközökkel	folyamatos
		2.4.2. A városi temető csatornázási tervének elkészítése és kivitelezése	2030

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás	3.1. Természeti és táji értékeinek védelme	3.1.1. A fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek természetvédelmi oltalmának megőrzése, állapotromlásának megakadályozása	folyamatos
	3.2. Zöldfelületgazdálkodás	3.2.1. Új városi közparkok, közkertek, játszóterek, rekreációs célú zöldterületek kialakítása és meglévők fenntartása	folyamatos
		3.2.2. Iskolakertek, sportpálya növényállományának növelése	folyamatos
4. Környezet és egészség	4.1. Biológiai allergének	4.1.1. Közterületek rendszeres megtisztítása az allergizáló növényektől	folyamatos
		4.1.2. Önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban álló ingatlanok rendszeres megtisztítása a beltéri biológiai allergénektől	folyamatos
		4.1.3. A művelés alatt nem álló területek, továbbá a lakókerti ingatlanok fokozott ellenőrzése a pollenvirágzás időszakát megelőzően	folyamatos
	4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	4.2.1. Települési klímastratégia kidolgozása	2017
		4.2.2. Szociális intézmények nyári hővédelme	folyamatos
	4.3. Élelmiszerbiztonság	4.3.1. Közétkeztetésben a helyi termékek előnyben részesítése	folyamatos

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
		4.3.2. Saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés ösztönzése	2020
5. Épített környezet	5.1. Energiatakarékosság és – hatékonyság javítása, megújuló alkalmazása az épületekben	5.1.1. Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása	pályázati lehetőség függvényében: 2025
		5.1.2. Vecsesi közintézmények energetikai korszerűsítése, megújuló hasznosítása	2030
	5.2. Klímaváltozás hatása az épületállományra	5.2.1. Vecses épületállományának éghajlati sérülékenység vizsgálata klímastratégia részeként	2017
	5.3. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	5.3.1. Lanyi-telek rekultiválása, rehabilitálása és komplex fejlesztése	2030
		5.3.2. Városmag központi funkcióinak megerősítése meglévő épületek és építmények energetikai korszerűsítést magában foglaló átalakítása, közösségi célokra történő hasznosítása révén	2030
	5.4. Műemlékvédelem	5.4.1. Helyi egyedi és területi védelem alatt álló értékek állagának megóvása a változó éghajlati adottságok között	folyamatos
5.5. Fényszennyezés	5.5.1. A fényszennyezésmentes települési köz- és diszkvilágítás megvalósítása jogi és műszaki megoldások alkalmazásával, lakosság tájékoztatása a fényszennyezés megelőzésének jelentőségéről és lehetőségeiről	fokozatosan: 2030-ig	

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
6. Közlekedés	6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás	6.1.1. A zaj-, rezgésterhelés, továbbá levegőszennyezés-csökkentési intézkedéseket is tartalmazó Integrált Térségi Közlekedésfejlesztési Program kidolgozásának ösztönzése	folyamatos
		6.1.2. A tranzit jellegű teherforgalom megszüntetése a város délnyugati részén fekvő belterületeken	2030
		6.1.3. Forgalomcsillapítás korszerű módszereinek széleskörű alkalmazása Vecsés belterületén	2030
	6.2. Közösségi közlekedés és infrastruktúra	6.2.1. P+R, valamint B+R parkolók fenntartása, lehetőség szerinti bővítése a vasútállomás körzetében	folyamatos
		6.2.2. Helyi buszjárat útvonalának lakossági egyeztetésen alapuló felülvizsgálata, igény szerint annak módosítása	2017
	7.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása	6.3.1. Kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése	2030
		6.3.2. Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	folyamatos
	7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság	7.1. Hulladékgazdálkodás	7.1.1. A települési érdekek érvényesítése az új országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő	
		7.1.2. Hulladékudvar létesítése	2030	
		7.1.3. Házhoz menő lomtalanítási rendszer bevezetése	folyamatos	
		7.1.4. Építési-bontási hulladék gyűjtési rendszerének fenntartása	folyamatos	
		7.1.5. Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének fenntartása	folyamatos	
		7.1.6. Komposztálási program folytatása	folyamatos	
		7.1.7. Hulladékbegyűjtésben alkalmazott RFID rendszer fenntartása, további fejlesztése	folyamatos	
		7.1.8. Káposztafeldolgozásból származó speciális hulladékok egységes helyi begyűjtési rendszerére vonatkozó koncepció kidolgozása	2020	
		7.2. Közterületek tisztasága	7.2.1. Vecsési Hulladékkommandó tevékenységének fenntartása	folyamatos
			7.2.2. Helyi oktatási intézmények bevonása a köztisztaságvédelembe	2018
		8. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel,	8.1. Környezeti nevelés, oktatás,	8.1.1. Vecsési óvodák és általános iskolák ösztönzése a „zöldóvoda”, valamint „öko-iskola” cím elnyerésére

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
szemléletformálás	szemléletformálás	8.1.2. Helyi tanulmányi vetélkedők, tanulmányi kirándulások szervezése és lebonyolítása környezetvédelmi, természetvédelmi témakörben	2017
		8.1.3. Lakossági környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása	2020
		8.1.4. A helyi természeti, táji, építészeti és kulturális értékekre, azok védelmére, megőrzésére irányuló figyelemfelkeltő akciók lebonyolítása a hagyományos helyi kulturális rendezvények keretében	2020
		8.2. Környezeti információhoz való hozzáférés	8.2.1. Tematikus települési környezeti információs aloldal létrehozása Vecsés város hivatalos honlapján
	8.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel	8.3.1. Önkormányzati és civil szervezetek közötti együttműködési megállapodások létrehozása a környezeti szemléletformálás megvalósításában	2020
		8.3.2. Gazdasági szervezetek bevonása a környezeti feladatok megvalósításába és finanszírozásába	folyamatos
	9. Jogi szabályozás	9.1. Helyi önkormányzati rendeletek	9.1.1. Környezeti vonatkozású települési szintű jogi szabályozás felülvizsgálata

4.2.4. A Program előrehaladásának nyomonkövetése: monitoring és értékelés

A környezetvédelmi program elsődleges feladata, hogy meghatározza a város számára azokat a helyben, önkormányzati koordinációban megvalósítható környezetvédelmi célokat és intézkedéseket, amelyek biztosíthatják a település környezeti állapotának javítását, a városi intézmények, a lakosság, a civil társadalom és a helyi gazdasági szereplők környezettudatosági szintjének erősítését, mindezt úgy, hogy a település a helyi környezeti potenciálokban, természeti erőforrásokban rejlő lehetőségeket a helyi gazdaság megerősítése és a tisztább élhetőbb lakókörnyezet megteremtése érdekében.

A települési környezetvédelmi célok és intézkedések teljesülésének nyomonkövetése és értékelése ugyanolyan fontos feladat, mint az intézkedések végrehajtása. Ennek segítségével biztosítható, hogy a program tervezése és végrehajtása során szerzett és feltárt tapasztalatok, eredmények, kudarcok alapján visszacsatolást kapjanak az önkormányzati döntés-előkészítők és döntéshozók, valamint az egyéb érintettek a program eredményességéről, hatékonyságáról, fenntarthatóságáról és arról, hogy a folyton fejlődő nemzeti és nemzetközi környezetpolitikai kihívásoknak a település miként tud megfelelni.

A **helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelő rendszer** kialakítására vonatkozóan a következő önkormányzati lépések végrehajtása és összehangolása szükséges:

- meg kell határozni a települési stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelő rendszer céljait és feladatait,
- ki kell alakítani a rendszer működésének feltételeit biztosító intézményrendszeri és eszközrendszeri kereteket, valamint
- le kell határolni a kapcsolódó jelentéskészítési, formai és ütemezési feladatok főbb kritériumait és menetrendjét.

4.2.4.1. A helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer céljai és feladatai

- Az önkormányzati környezetvédelmi célok és intézkedések megvalósulásának és eredményeinek értékeléséhez adatok, információk rendszeres biztosítása, hozzájárulás a környezeti célok felülvizsgálatához, a környezetvédelmi program eredményességének és hatékonyságának méréséhez.
- A helyi környezetvédelmi teljesítmény értékelése rendszerszerűen, ütemezetten és átlátható módon történjen, magába foglalva a helyi ágazati fejlesztési programok környezetvédelmi hatásainak vizsgálatát.
- A monitoring és értékelési rendszer járuljon hozzá a települési környezeti célok hatékonyabb integrálásához a helyi szakpolitikákba és cselekvési tervekbe, programokba.
- Legyen képes a helyi környezetvédelmi tevékenységekkel kapcsolatos információszolgáltatásra, a városi döntéshozók és -előkészítők és a közvélemény tájékoztatására.
- Szolgáltasson objektív információt a nem kellően hatékony környezettudományi intézkedésekről, beavatkozásokról, akciókról, a környezetvédelmi célok elérését hátráltató, vagy gátló belső és külső tényezőkről.

- Legyen képes kommunikálni a kormányzati fejlesztéspolitikai és környezetvédelmi információs rendszerekkel.

8.2. A helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer intézményi és eszközrendszeri feltételeinek meghatározása

A helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer intézményi kialakítása

Célszerű olyan helyi **helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszert** kialakítani, amely modulárisan illeszthető a településen már meglévő és működtetett monitoring rendszerekhez.

Biztosítani kell a rendszer illeszkedését a kormányzati szakpolitikai monitoring rendszerekhez, az azokból kinyerhető releváns információk települési tervezésben, projektfejlesztésben történő hasznosíthatósága érdekében.

Az értékelési rendszerbe kell illeszteni az önkormányzat által egy fejlesztési pályázat horizontális vállalásai keretében vállalt éves környezeti teljesítményértékelések rendszeres elvégzését.

A helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer finanszírozásának feltételei

A stratégiai monitoring és értékelés helyi szakfeladatainak az önkormányzati feladatellátás rendszerébe történő illesztése, a hazai tapasztalatok átvétele, valamint a jelentéstételi feladatok és egyéb kommunikációs kiadványok költségeit be kell építeni az önkormányzat, vagy valamely önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság éves költségvetésébe.

Célszerű olyan végrehajtó, vagy koordináló szervezethez rendelni a feladatokat és forrásokat, amely pályázati források megszerzésében és felhasználásában is jártas, vagy amely képes az az önkormányzat Környezetvédelmi Alapjából finanszírozott stratégiai monitoring és értékelési tevékenységek ellátására, vagy annak szakértői feladatként történő allokálására.

Figyelemmel kell kísérni a 2014-20-as uniós költségvetési időszakban rendelkezésre álló EU-s forrásokat, valamint és egyéb nemzetközi és hazai finanszírozási programok keretében megnyíló pályázati lehetőségeket, a feladatok finanszírozhatóságának biztosítása érdekében.

A helyi stratégiai monitoring és értékelési tevékenységek megfelelő minőségű ellátásának alapvető feltétele, hogy az értékelésben résztvevők, az azt készítők szakmai felkészültsége megfelelő és naprakész legyen. Érdemes az önkormányzatnál, vagy háttérszervénél az értékelésért felelős, vagy azt irányító szakemberek ilyen irányú képzése és fejlesztése.

A helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer feladatainak ütemezése

Meg kell határozni a helyi stratégiai környezetvédelmi monitoring és értékelési rendszer kialakításának és működtetésének feladat- és ütemtervét. A rendszer feladat- és ütemtervében azonosítani szükséges az értékelési jelentések típusait, az érdekeltek körét, valamint az értékelések időbeli elhatárolását is.

A helyi önkormányzati stratégiákhoz, programokhoz, cselekvési tervekhez kapcsolódó monitoring és értékelési jelentések egyik sarkalatos pontja, hogy a levont szakmai konklúziók, értékelő megállapítások, a tervezésre és végrehajtásra vonatkozó előírások miként csatolhatók vissza a tervezési, döntéshozatali folyamatba és az értékelési eredmények közül melyek azok, amelyek kommunikálhatók és melyek azok, amelyek csak a szakértők és döntéshozók számára relevánsak és hasznosak. Fontos leszögezni, hogy minden értékelési folyamat és az eredményeként előálló jelentés annyit ér, amennyit abból hasznosítanak. Nem szabad túlzott elvárásokat sem megfogalmazni az értékelési rendszer üzemeltetői felé, mert a felesleges részletezettségű, vagy túl bonyolult rendszerek épp ellenkező hatást válthatnak ki, mint ami az értékelések célja, azaz inkább figyelemelterelő és nem figyelemfelkeltő hatásúak lesznek, és ezáltal érdektelenséget válthatnak ki.

Az értékelő jelentéseknek rövidnek, célorientáltaknak, jól szerkesztettnek, olvasmányosnak, és az adott célközönség számára a releváns információkat és javaslatokat közérthető formában közlő dokumentumoknak kell lenniük.

Célszerű a monitoring rendszer részeként **vezetői monitoring információs modult** készíteni, amely egyfajta gyorsjelentések formájában, bizonyos automatizált eljárások beiktatásával, képes a döntéshozók gyors és szakszerű tájékoztatására. Az informatikailag támogatott eljárások képesek elektronikus formában is közérthető dokumentumokat készíteni, amelyek gyorsan továbbíthatók, megoszthatók, így az önkormányzati portálra is feltölthetők. Nagyobb értékelési jelentések, és ezek vezetői összefoglalói nyomtatott, papíralapú formában is előállíthatók, amennyiben ezek előterjesztések mellékletét képezik, vagy lakossági közmeghallgatások tartalmi háttéranyagaként van szükség rájuk.

Vecsés város Környezetvédelmi Programja monitoring és értékelési feladatainak ütemezése

FELADAT	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vecsés város KvP 2016-2020 kidolgozása	■					
Vecsés város KvP 2016-2020 elfogadása		■				
KvP végrehajtása		■	■	■	■	■
KvP monitoring és értékelési rendszer kialakítása		■	■			
Éves környezeti teljesítmény-értékelés elkészítése elfogadása			■			
I. KvP értékelő jelentés (Mid-term) készítése, elfogadása			■	■		
KvP módosítási javaslat elkészítése és elfogadása			■	■		
Éves környezeti teljesítmény-értékelés elkészítése elfogadása				■	■	
Éves környezeti teljesítmény-értékelés elkészítése elfogadása					■	■
II. KvP értékelő jelentés (ex-post) készítése, elfogadása						■